

RAPORT

O STANIE GMINY BRUDZEŃ DUŻY ZA ROK 2020

Spis treści

WSTĘP	4
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	5
1.1. Położenie i powierzchnia gminy	5
1.2. Organy gminy	6
1.3. Gminne jednostki organizacyjne.....	21
1.4. Sołectwa	21
1.5. Partnerstwo międzygminne.....	25
1.6. Ludność i dynamika zmian	28
1.7. Gospodarstwa Rolne	32
1.8. Powszechny Spis Rolny 2020	34
1.9. Podmioty gospodarcze	35
1.10. Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Brudzeń Duży	36
1.11. Ochotnicze Straże Pożarne na terenie gminy.....	38
2. SYTUACJA FINANSOWA GMINY	40
2.1. Wysokość budżetu i poziom zadłużenia	40
2.2. Zaległości podatkowe podatników	43
3. STAN REALIZACJI INWESTYCJI.....	44
3.1. Zadania i poziom wydatków inwestycyjnych.....	44
3.2. Wnioski o dofinansowanie złożone i otrzymane przez Gminę w 2020 r.....	45
4. ZADANIA REMONTOWE ZREALIZOWANE W 2020 ROKU W SOŁECTWACH.....	47
4.1. Remonty dróg i świetlic	47
4.2. Fundusz sołecki.....	48
5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE	51
5.1. Infrastruktura techniczna	51
5.2. Zagospodarowanie przestrzenne	55
6. GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA ŚRODOWISKA	57
6.1. Gospodarowanie odpadami.....	57
6.2. Zadania z zakresu ochrony środowiska	59
6.3. Edukacja ekologiczna w gminie	65
6.4. Program opieki nad zwierzętami	66
7. TRANSPORT	67
7.1. Komunikacja miejska.....	67
7.2. Dowożenie dzieci.....	68
7.3. Komunikacja wewnętrzna na terenie Gminy.....	69
8. OŚWIATA.....	70
8.1. Sieć szkolno-przedszkolna w 2020 roku w gminie Brudzeń Duży	70
8.2. Baza oświatowa	70
8.3. Realizowane zadania oświatowe.....	71

8.4. Poziom wydatków na oświatę i zrealizowane inwestycje	74
9. WAŻNE WYDARZENIA I PROMOCJA GMINY	77
9.1. Wydarzenia kulturalne i promocja gminy	77
9.2 Sport w gminie	87
9.3 Gminna Biblioteka Publiczna	88
10. STAN MIENIA KOMUNALNEGO	94
10.1. Przysługujące gminie prawa własności	94
10.2. Zmiany w stanie mienia komunalnego w 2020 roku	94
10.3. Wysokość dochodów oraz wartość własności nieruchomości	94
10.4. Gospodarowanie zasobem mieszkaniowym gminy	95
11. POMOC SPOŁECZNA	97
11.1. Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2020 roku	97
11.2. Gminne programy wspierania rodziny	102
11.3. Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	110
11.4. Ochrona zdrowia	113
12. DZIAŁALNOŚĆ GMINNEGO PRZEDSIĘBIORSTWA KOMUNALNEGO BRUDZEŃ DUŻY SP. Z O.O.	116

WSTĘP

Szanowni Państwo,
trzeci raz z rzędu przedstawiam raport o stanie Gminy Brudzeń Duży. Warto się z nim zapoznać – zawiera on bowiem zestaw informacji opisujących codzienność naszej „małej ojczyzny” i pozwalających nam wspólnie decydować o kierunkach jej rozwoju, w tym zwłaszcza działaniach bieżących i inwestycjach. W dokumencie zaprezentowane zostały wszystkie najważniejsze obszary pracy samorządu. Raport zawiera wiele tabel, statystyk i wniosków, które stanowią podsumowanie działalności Wójta Gminy Brudzeń Duży i

Rady Gminy. Urzędnikom i pracownikom jednostek organizacyjnych dziękuję za przygotowanie niniejszego opracowania i zachęcam Państwa do wnikliwej lektury.

Z poważaniem
Andrzej Dwojnych
Wójt Gminy Brudzeń Duży

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

1.1. Położenie i powierzchnia gminy

Gminę Brudzeń Duży, w obecnych granicach administracyjnych, utworzono Uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Warszawie, z dnia 1 stycznia 1973 roku.

Gmina składa się z 43 miejscowości i podzielona jest na 33 sołectwa.

Położona jest w województwie mazowieckim, w zachodniej części powiatu płockiego nad rzeką Wisłą, a także wzdłuż meandrującej rzeki Skrwy. Na terenie gminy znajduje się Brudzeński Park Krajobrazowy. Wśród gmin powiatu płockiego gmina Brudzeń Duży zajmuje pierwszą lokatę pod względem wielkości z powierzchnią 162 km kwadratowych, co stanowi 9% powierzchni powiatu. Liczba mieszkańców gminy na koniec 2020 roku wyniosła 8151 mieszkańców.

Rysunek 1. Położenie Gminy Brudzeń Duży na tle powiatu płockiego i województwa mazowieckiego

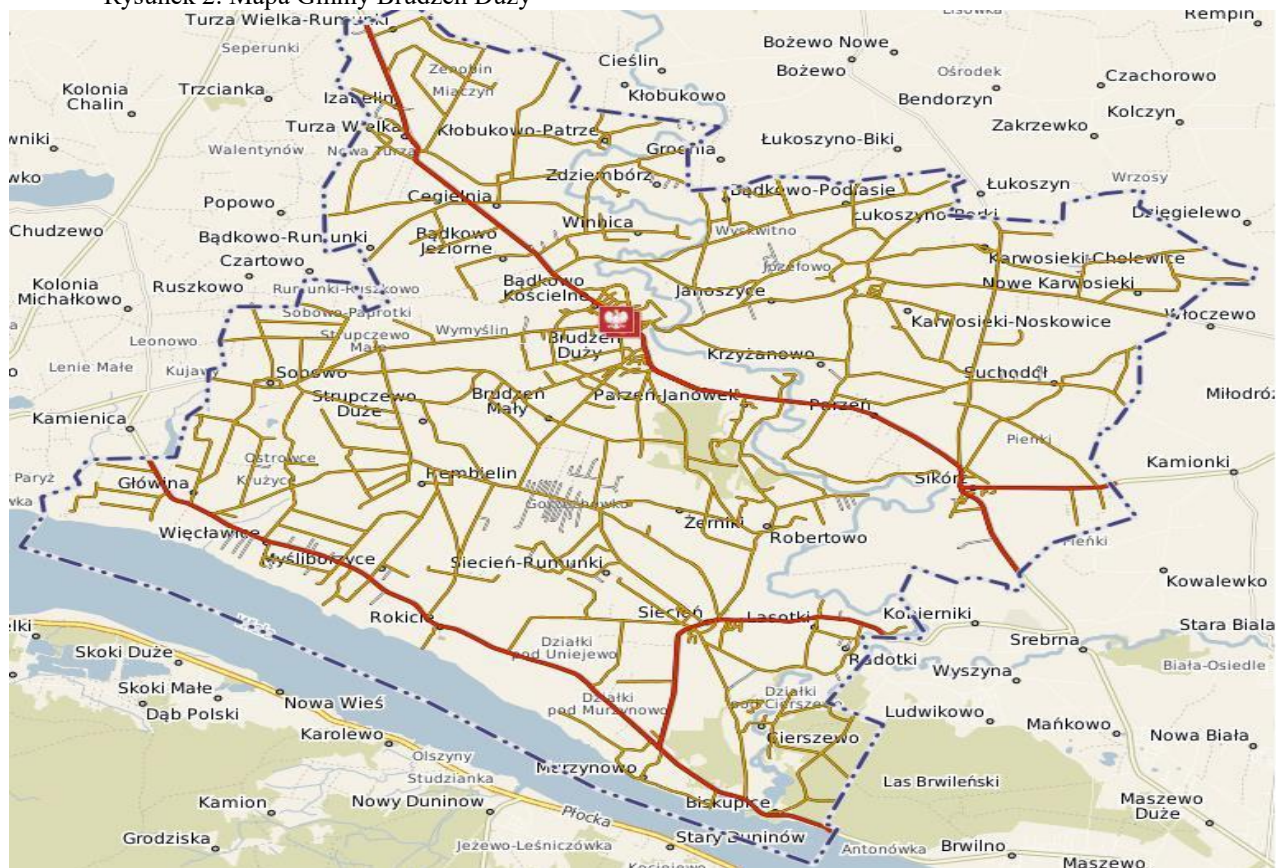

Gmina graniczy :

- od strony północno-zachodniej z gminą Tuchowo powiatu lipnowskiego,
- od północnego wschodu z gminą Mochowo powiatu sierpeckiego,
- od wschodu z gminą Stara Biała powiatu płockiego,
- od strony południowej z rzeką Wisłą (a za nią z gminą Nowy Duninów),
- od strony południowo-zachodniej z gminą Dobrzyń nad Wisłą (a za nią z gminą Włocławek).

Gmina zlokalizowana jest na skrzyżowaniu ważnych dróg, dzięki którym możliwy jest dojazd do takich miast jak Płock, Włocławek, Toruń.

Rysunek 2. Mapa Gminy Brudzeń Duży

Siedzibą gminy jest miejscowość Brudzeń Duży, który leży na skrzyżowaniu drogi wojewódzkiej nr 559 z Płocka do Lipna i dalej do Torunia oraz drogi powiatowej nr 2904W prowadzącej do Dobrzynia nad Wisłą i dalej do Włocławka. Miejscowość Brudzeń Duży leży w odległości 20 km od Płocka, 30 km od Lipna, 14 km od Dobrzynia, 40 km od Włocławka, 70 km od Torunia i 130 km od Warszawy.

Bliskie sąsiedztwo Płocka i związane z tym migracje, korzystnie wpływają na liczbę mieszkańców gminy.

1.2. Organy gminy

Gmina jest podstawową jednostką lokalnego samorządu terytorialnego, powołaną do organizacji życia publicznego na swoim terytorium. Wszystkie osoby, które na stałe zamieszkują na obszarze gminy, z mocy ustawy o samorządzie gminnym, stanowią gminną wspólnotę samorządową.

WÓJT GMINY

Wójt jest organem wykonawczym, którego kadencja trwa 5 lat. Wójtem gminy Brudzeń Duży jest Andrzej Paweł Dwojnych, który w wyborach z dnia 21 października 2018 r. został przez mieszkańców wybrany na to stanowisko na kolejną, trzecią kadencję.

Wójt kieruje bieżącymi sprawami gminy oraz reprezentuje ją na zewnątrz. Wójt wykonuje uchwały Rady Gminy i zadania gminy określone przepisami prawa (ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym z późn. zm.) oraz innymi przepisami określającymi status Wójta. Wójt

jest kierowników Urzędu a tym samym jest służbowym przełożonym wszystkich pracowników Urzędu.

Podstawowym celem działalności Urzędu jest zapewnienie klientom profesjonalnej, kompetentnej i przychylnej obsługi. Urząd Gminy realizuje zadania własne oraz zadania zlecone przez administrację rządową. Do zadań własnych gminy należy dbałość o porządek publiczny, oświatę, kulturę, infrastrukturę, pomoc społeczną, ochronę środowiska. Natomiast zadania zlecone przez administrację rządową dotyczą spraw obywatelskich, stanu cywilnego, wyborów i obronności.

Do zadań Wójta, zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, należy w szczególności:

- przygotowywanie projektów uchwał rady gminy;
- opracowywanie programów rozwoju w trybie określonym w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju;
- określanie sposobu wykonywania uchwał;
- gospodarowanie mieniem komunalnym;
- wykonywanie budżetu;
- zatrudnianie i zwalnianie kierowników gminnych jednostek organizacyjnych.

Wójt Gminy wykonuje swoje zadania przy pomocy Urzędu Gminy oraz jednostek pomocniczych. Urząd Gminy w Brudzeniu Dużym spełnia zadania mające na celu realizację spoczywających na gminie zadań własnych, zadań zleconych, zadań wykonywanych na podstawie porozumienia z organami administracji rządowej, zadań publicznych powierzonych gminie w drodze zawartych porozumień.

Wójt kieruje Urzędem również poprzez wydawanie Zarządzeń.

W 2020 roku zostało wydanych 81 Zarządzeń Wójta Gminy Brudzeń Duży.

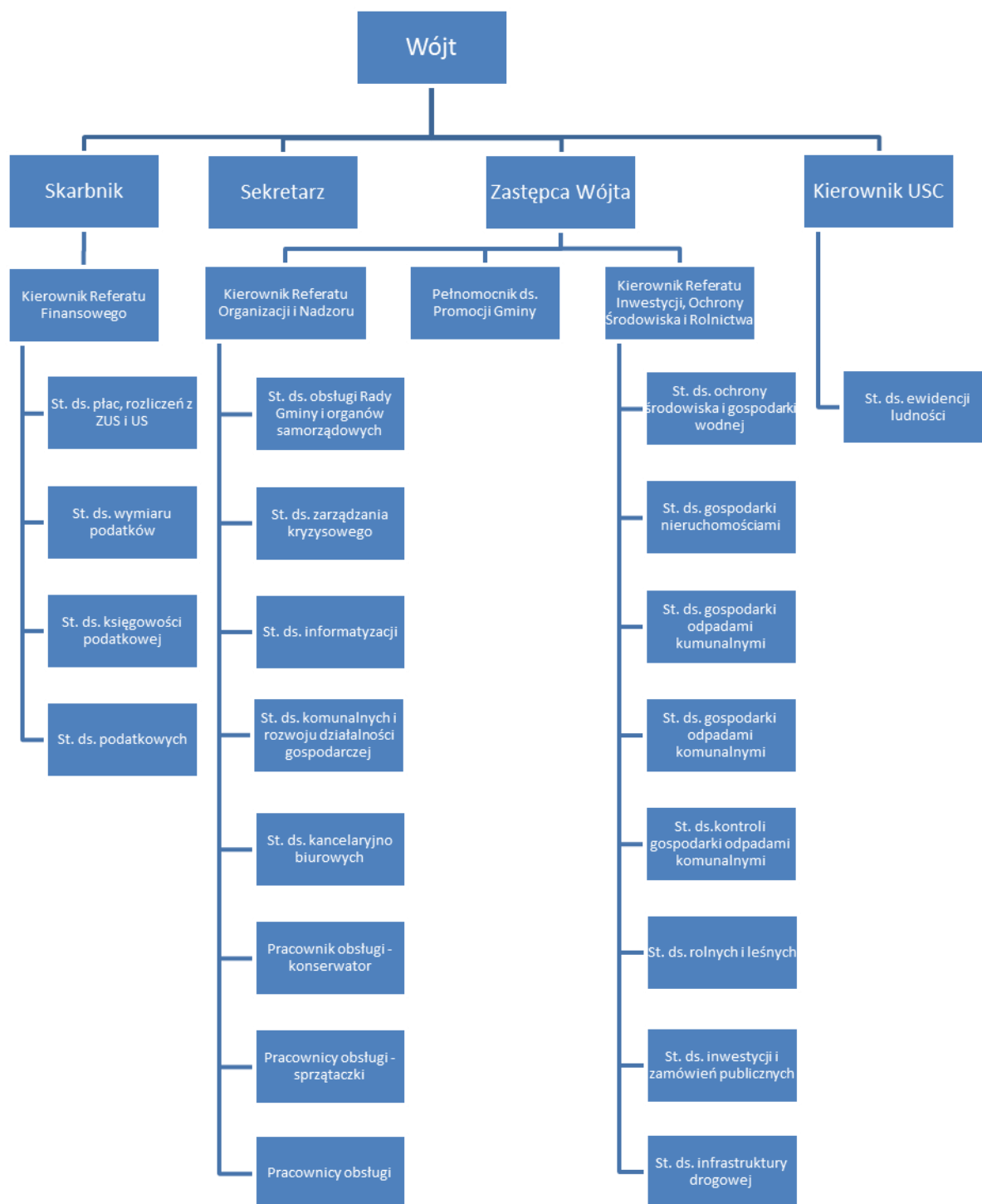
Fot. 1. Budynek Urzędu Gminy w Brudzeniu Dużym

Strukturę organizacyjną i zasady funkcjonowania Urzędu określa *Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy Brudzeń Duży* nadany przez Wójta Gminy Brudzeń Duży w drodze Zarządzenia Nr 145/20 z dnia 22 października 2020 r. W skład Urzędu wchodzi referaty i samodzielne stanowisko.

Struktura Organizacyjna Urzędu Gminy Brudzeń Duży kształtuje się następująco:

Tabela 1. Schemat organizacyjny w Urzędzie Gminy Brudzeń Duży

Zmiany w organizacji pracy Urzędu w 2020 roku w związku z pandemią COVID-19

W 2020 roku z uwagi na rok, w którym codzienne życie zdominowane było przez pandemię wywołaną wirusem SARS-CoV-2, nastąpiła również zmiana w funkcjonowaniu Urzędu Gminy oraz zmiany w obsłudze Interessantów.

W związku z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie ogłoszenia na obszarze RP stanu zagrożenia epidemicznego koronawirusem COVID-19, Urząd Gminy w Brudzeniu Dużym, począwszy od dnia 17 marca 2020 roku do odwołania wprowadził ograniczenia w dostępie do Urzędu Gminy w Brudzeniu Dużym oraz do jednostek podległych /GOPS, BOSS/. Interessanci byli wpuszczani do budynku Urzędu Gminy pojedynczo, w związku z czym proszono o ograniczenie wizyt tylko do spraw pilnych i wymagających osobistej obecności /wydawanie aktów zgonów, odpisów, dowodów osobistych, wpisy lub zmiany do CEIDG itp./.

W związku z utrzymującym się stanem epidemii obowiązującym na terenie RP oraz obowiązkowym noszeniem maseczek ochronnych lub zasłanianiem ust i nosa celem zapobiegania rozprzestrzeniania się koronawirusa, Urząd Gminy skierował się z prośbą do Kół Gospodyń Wiejskich działających na terenie naszej gminy z zapytaniem o możliwość uszycia maseczek ochronnych wielokrotnego użytku. Opowiedziały 3 Koła: KGW „Kreatywne Kobiety”, KGW „Biedronki”, KGW „Aktywny Brudzeń”, które złożyły ofertę i otrzymały zlecenie szycia maseczek.

Urząd Gminy zakupił od Kół ponad 1000 szt. maseczek ochronnych, które zostały bezpłatnie przekazane dla najbardziej potrzebujących mieszkańców naszej gminy. Pierwsza partia 300 szt. maseczek została skierowana do 10 Jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych działających na terenie naszej gminy. Maseczki trafiły do Strażaków Ochotników, którzy biorą udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych. Druga partia 350 szt. została skierowana do Szkół i Przedszkoli działających na terenie naszej gminy. Maseczki zostały rozdysponowane pomiędzy nauczycieli oraz pracowników obsługi szkół oraz uczniów, których rodzice zdecydowali się na powrót dziecka do Szkół i Przedszkoli po 25 maja 2020 r.. Kolejne maseczki trafiły do pracowników Gminnej Biblioteki Publicznej w Brudzeniu Dużym z filiami w Sikorzu i Siecieniu. Trzecia partia została skierowana do GOPS-u celem udostępnienia osobom najbardziej potrzebującym i ubogim.

Fot. 2 Maseczki ochronne dla mieszkańców Gminy uszyte przez KGW.

W październiku 2020 r. z uwagi na trwający stan epidemii i rosnącą liczbę zachorowań na terenie całego kraju oraz mając na względzie troskę o zdrowie obsługiwanych mieszkańców i pracowników Urzędu Gminy Brudzeń Duży jak również dbając o ciągłą obsługę Interesantów przy możliwie pełnej obsadzie urzędniczej, Zarządzeniem Wójta Gminy Brudzeń Duży wprowadzono zmiany w organizacji pracy Urzędu Gminy Brudzeń Duży w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

Zmiany dotyczyły m. in. następujących ograniczeń w obsłudze Interesantów Urzędu Gminy Brudzeń Duży:

- Interesanci byli obsługiwani wyłącznie w wydzielonej strefie obsługi tj. w biurze podawczym budynku Urzędu Gminy (wejście do biura od frontu budynku Urzędu, drzwi po lewej stronie);
- Interesanci Urzędu Stanu Cywilnego byli obsługiwani wyłącznie w wydzielonej strefie obsługi tj. w biurze podawczym budynku Urzędu Gminy (wejście do biura od frontu budynku Urzędu, drzwi po prawej stronie);
- Interesanci obsługiwani byli pojedynczo (w biurze może znajdować się wyłącznie jedna osoba);
- Oprócz obowiązku zakrywania nosa i ust wprowadzono obowiązek korzystania ze środków dezynfekujących, które znajdowały się przy wejściu do biura podawczego;
- Obowiązywał zakaz swobodnego wstępu Interesantów do pozostałych pomieszczeń Urzędu;
- Kasa Urzędu Gminy Brudzeń Duży była czynna przy zachowaniu obowiązującego reżimu sanitarnego, w biurze podawczym, niemniej jednak, zalecano dokonywanie płatności w formie bezgotówkowej – przelewem bankowym albo przekazem pocztowym na właściwy rachunek bankowy Urzędu Gminy.

Apelowano do wszystkich Interesantów o ograniczenie kontaktu z pracownikami Urzędu przy korzystaniu z usług świadczonych przez Urząd i składanie wizyt w siedzibie Urzędu jedynie w sprawach pilnych, wymagających osobistego stawiennictwa oraz o wykorzystywanie alternatywnych form kontaktu z pracownikami Urzędu, a mianowicie kontaktu telefonicznego i korespondencyjnego tj. poczty tradycyjnej oraz stosowanie poczty elektronicznej Urzędu oraz systemu ePUAP (elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej).

Ponadto wprowadzono następujące zalecenia i wytyczne dotyczące pracy Urzędników:

- Zalecano pracownikom Urzędu ograniczanie kontaktu bezpośredniego z innym pracownikami Urzędu;
- Zalecaną formą kontaktu pracowników był kontakt telefoniczny przy wykorzystaniu numerów wewnętrznych oraz kontakt e-mailowy przy wykorzystaniu służbowej poczty elektronicznej;
- Zobowiązano pracowników do stosowania maseczek zakrywających nos i usta podczas opuszczania stanowiska pracy w związku z koniecznością udania się do innego pomieszczenia w budynku Urzędu tj. pomieszczeń biurowych pozostałych pracowników Urzędu, toalety, pomieszczenia socjalnego, korytarza, sali konferencyjnej itp.;
- Obowiązek zakrywania nosa i ust nie dotyczył własnego stanowiska pracy przy zachowaniu odstępu min. 1,5 m od innego pracownika, z którym pracujemy wspólnie w jednym pokoju;

- Wprowadzano ograniczenia w wyjazdach służbowych pracowników Urzędu, wyjazdy służbowe mogły dotyczyć wyłącznie spraw, których nie można załatwić telefonicznie, elektronicznie lub za pośrednictwem poczty oraz spraw, których terminu załatwienia nie można odroczyć.

W październiku 2020 r. w celu zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania COVID-19 Zarządzeniem Wójta Gminy Brudzeń Duży wprowadzono również Regulamin pracy zdalnej mając na względzie troskę o zdrowie obsługiwanych mieszkańców i pracowników Urzędu Gminy Brudzeń Duży jak również dbając o ciągłą obsługę Interesantów przy możliwie pełnej obsadzie urzędniczej.

Wyżej opisane działania prewencyjne i Zarządzenia podjęte przez Wójta Gminy Brudzeń Duży, przyniosły oczekiwany skutek, tj. zapewniono ciągłą i stałą obsługę Interesantów przy możliwie pełnej obsadzie urzędniczej. Wszystkie sprawy, z którymi zgłaszali się mieszkańcy były na bieżąco załatwiane. Urząd przez cały czas trwania stanu epidemii wirusa SARS-CoV-2 był otwarty i zapewniał, w reżimie sanitarnym, bezpośredni kontakt urzędników z Interesantami a tym samym bieżącą, płynną i sprawną obsługę.

RADA GMINY

Rada Gminy Brudzeń Duży jest organem stanowiącym i kontrolnym Gminy, wybieranym na pięcioletnią kadencję. Do właściwości Rady Gminy należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy. Są to m.in.:

- uchwalanie statutu gminy;
- uchwalanie budżetu gminy;
- uchwalanie programów gospodarczych;
- uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- podejmowanie uchwał w sprawach podatków i opłat w granicach określonych w odrębnych ustawach;
- ustalanie zakresu działania jednostek pomocniczych;
- przyjmowanie programów rozwoju.

Ustrój gminy określa Statut Gminy Brudzeń Duży przyjęty uchwałą nr XXXVII/244/18 Rady Gminy Brudzeń Duży z dn. 5 listopada 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Maz., poz. 10589 z dn. 05 listopada 2018 r.) ze zmianą przyjętą Uchwałą Nr XI/82/19 Rady Gminy Brudzeń Duży z dnia 29 października 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Maz., poz. 12599 z dn. 08 listopada 2019 r.).

Rada Gminy Brudzeń Duży liczy 15 Radnych wybieranych w wyborach powszechnych. Wybory do samorządu gminnego odbyły się w dniu 21 października w 2018 r.

Skład Rady Gminy Brudzeń Duży VIII kadencji przedstawia się następująco:

Tadeusz Wojciech Borowicki - Przewodniczący Rady Gminy,
Lech Franciszek Rutkowski - Wiceprzewodniczący Rady Gminy,
Sławomir Karpiński – Radny Rady Gminy,
Walentyna Kowalska – Radna Rady Gminy,
Tomasz Krankiewicz – Radny Rady Gminy,
Aleksandra Maria Krzemińska – Radna Rady Gminy,
Adam Roman Mański – Radny Rady Gminy,
Sławomir Marciniak – Radny Rady Gminy,
Iwona Matusiak – Radna Rady Gminy,
Rafał Nowak – Radny Rady Gminy,
Anna Pawlikowska – Radna Rady Gminy,
Hanna Danuta Skierkowska – Radna Rady Gminy,
Ryszard Skonieczny – Radny Rady Gminy,
Andrzej Piotr Szwech – Radny Rady Gminy,
Michał Wrześniewski – Radny Rady Gminy.

Fot. 3. Rada Gminy Brudzeń Duży kadencji 2018-2023

Od góry od lewej: Michał Wrześniewski, Tomasz Krankiewicz, Sławomir Marciniak, Aleksandra Krzemińska, Andrzej Szwech, Anna Pawlikowska, Ryszard Skonieczny, Rafał Nowak.
Na dole od lewej: Sławomir Karpiński, Iwona Matusiak, Walentyna Kowalska, Tadeusz Borowicki (Przewodniczący Rady Gminy), Andrzej Dwojnych (Wójt Gminy), Hanna Skierkowska, Lech Rutkowski (Wiceprzewodniczący Rady Gminy), Adam Mański.

Rada Gminy korzysta z systemu pozwalającego na transmitowanie i nagrywanie za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk, a także na odbywanie głosowań jawnych przy pomocy urządzeń umożliwiających sporządzenie i utrwalenie imiennego wykazu głosowań radnych.

Rada obraduje na sesjach zwołanych przez Przewodniczącego Rady Gminy. Termin sesji, jej miejsce i porządek obrad podaje się do wiadomości mieszkańców. W 2020 r. Rada Gminy Brudzeń Duży obradowała na 10 sesjach, podczas których przyjęła łącznie 68 uchwał.

Tabela 2. Wykaz uchwał Rady Gminy podjętych w 2020 roku

Lp	Numer uchwały	Data podjęcia	Przedstawione uchwały	Termin wykonania
1	Nr XV/108/20	14 stycznia 2020 roku	w sprawie zmiany Uchwały Nr XIII/97/19 Rady Gminy Brudzeń Duży z dnia 12 grudnia 2019 roku sprawie dokonania wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i ustalenia stawki takiej opłaty, ustalenia stawki opłaty za pojemnik i worek o określonej pojemności przeznaczony do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz ustalenia opłaty ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, na terenie gminy Brudzeń Duży.	Po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego
2	Nr XV/109/20	14 stycznia 2020 roku	w sprawie zmiany uchwały Nr XIII/96/19 Rady Gminy Brudzeń Duży z dnia 12 grudnia 2019 roku w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, na których nie zamieszkują mieszkańcy a powstają odpady komunalne i na których znajdują się domki letniskowe lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, wykorzystywane jedynie przez część roku położonych na terenie Gminy Brudzeń Duży oraz warunków i trybu składania deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej.	Po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego
3	Nr XVI/110/20	21 lutego 2020 r.	w sprawie określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych oraz odbierania odpadów komunalnych na terenie gminy Brudzeń Duży.	Po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego
4	Nr XVI/111/20	21 lutego 2020 r.	w sprawie w sprawie zarządzenia wyborów organów jednostek pomocniczych gminy na terenie Gminy Brudzeń Duży.	Z dniem podjęcia
5	Nr XVI/112/20	21 lutego 2020 r.	w sprawie wyrażenia zgody na dokonanie czynności związanych z nabyciem przez Gminę Brudzeń Duży nieruchomości gruntowej położonej w m. Karwosieki Cholewice.	Z dniem podjęcia

6	Nr XVI/113/20	21 lutego 2020 r.	w sprawie przyjęcia gminnego programu rewitalizacji pod nazwą „Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brudzeń Duży na lata 2019-2029”.	Z dniem podjęcia
7	Nr XVI/114/20	21 lutego 2020 r.	zmieniająca Uchwałę Budżetową Gminy Nr XIV/101/19 z dnia 30 grudnia 2019 r.	Z dniem podjęcia, obowiązuje w roku budżetowym 2020
8	Nr XVI/115/20	21 lutego 2020 r.	w sprawie Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów części działki Nr ewid. 419/2 w miejscowości Siecień.	Po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego
9	Nr XVII/116/20	5 marca 2020 r.	w sprawie niewyodrębniana środków stanowiących fundusz sołecki na rok 2021.	Z dniem podjęcia, przy czym dla § 2 ze skutkiem od dn. 1 stycznia 2021 r.
10	Nr XVII/117/20	5 marca 2020 r.	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Brudzeń Duży na lata 2020 – 2033.	Z dniem podjęcia
11	Nr XVII/118/20	5 marca 2020 r.	zmieniająca Uchwałę Budżetową Gminy Nr XIV/101/19 z dnia 30 grudnia 2019 r.	Z dniem podjęcia, obowiązuje w 2020
12	Nr XVIII/119/20	9 czerwca 2020 r.	w sprawie dopłat dla odbiorców usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.	Po upływie 7 dni od dn. ogłoszenia cen i stawek opłat na str. podmiotowej BIP Państw. Gospod. Wodnego Wody Polskie
13	Nr XVIII/120/20	9 czerwca 2020 r.	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brudzeń Duży na lata 2020 – 2033.	Z dniem podjęcia
14	Nr XVIII/121/20	9 czerwca 2020 r.	zmieniająca Uchwałę Budżetową Gminy Nr XIV/101/19 z dnia 30 grudnia 2019 r.	Z dniem podjęcia, obowiązuje w 2020 r.
15	Nr XVIII/122/20	9 czerwca 2020 r.	w sprawie zarządzenia wyborów organów jednostek pomocniczych gminy na terenie Gminy Brudzeń Duży.	Z dniem podjęcia
16	Nr XVIII/123/20	9 czerwca 2020 r.	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy w zakresie świadczenia publicznego transportu zbiorowego.	Z dniem podjęcia

17	Nr XVIII/124/20	9 czerwca 2020 r.	w sprawie powierzenia Gminie Brudzeń Duży części zadań Gminy Stara Biała z zakresu organizacji publicznego transportu zbiorowego.	Z dniem podjęcia
18	Nr XIX/125/20	18 czerwca 2020 r.	w sprawie Wotum Zaufania dla Wójta Gminy Brudzeń Duży.	Z dniem podjęcia
19	Nr XIX/126/20	18 czerwca 2020 r.	w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego za 2019 r.	Z dniem podjęcia
20	Nr XIX/127/20	18 czerwca 2020 r.	w sprawie absolutorium za 2019 r. dla Wójta Gminy Brudzeń Duży.	Z dniem podjęcia
21	Nr XIX/128/20	18 czerwca 2020 r.	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brudzeń Duży na lata 2020 – 2033.	Z dniem podjęcia
22	Nr XIX/129/20	18 czerwca 2020 r.	w sprawie zmiany Uchwały Budżetowej Gminy Nr XIV/101/19 z dnia 30 grudnia 2019 r.	Z dniem podjęcia, obowiązuje w 2020 r.
23	Nr XIX/130/20	18 czerwca 2020 r.	w sprawie nadania imienia Pawła Włodkowica – Przedszkolu Samorządowemu w Brudzeniu Dużym.	Po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego
24	Nr XIX/131/20	18 czerwca 2020 r.	w sprawie nadania imienia Pawła Włodkowica - Szkole Podstawowej w Brudzeniu Dużym.	Po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego
25	Nr XIX/132/20	18 czerwca 2020 r.	w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych, doradców zawodowych, nauczycieli przedszkoli i oddziałów przedszkolnych zatrudnionych w pełnym, wymiarze zajęć w szkołach i przedszkolach prowadzonych przez Gminę Brudzeń Duży.	Od 1 września 2020 roku
26	Nr XIX/133/20	18 czerwca 2020 r.	w sprawie przyjęcia opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Brudzeń Duży w 2020 roku.	Po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego

27	Nr XIX/134/20	18 czerwca 2020 r.	w sprawie przyjęcia <i>Oceny zasobów pomocy społecznej za 2019 r. dla Gminy Brudzeń Duży</i> opracowanej przez Zespół Pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brudzeniu Dużym.	Z dniem podjęcia
28	Nr XX/135/20	13 sierpnia 2020 r.	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Brudzeń Duży na lata 2020 – 2033.	Z dniem podjęcia
29	Nr XX/136/20	13 sierpnia 2020 r.	zmieniająca Uchwałę Budżetową Gminy Nr XIV/101/19 z dnia 30 grudnia 2019 roku.	Z dniem podjęcia, obowiązuje w 2020 r.
30	Nr XX/137/20	13 sierpnia 2020 r.	w sprawie zmian w zapisie uchwały Nr III/5/10 z dnia 30 grudnia 2010 r.	Z dniem podjęcia
31	Nr XX/138/20	13 sierpnia 2020 r.	w sprawie określenia średniej ceny jednostki paliwa w Gminie Brudzeń Duży na rok szkolny 2020/2021.	Po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego, Z mocą obowiązującą od dn. 01.09.2020 roku
32	Nr XX/139/20	13 sierpnia 2020 r.	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy dzierżawy z dotychczasowym dzierżawcą, której przedmiotem jest ta sama nieruchomość, na okres do trzech lat.	Z dniem podjęcia
33	Nr XX/140/20	13 sierpnia 2020 r.	w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Brudzeń Duży.	Z dniem podjęcia
34	Nr XXI/141/20	8 września 2020 r.	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brudzeń Duży na lata 2020 – 2033.	Z dniem podjęcia
35	Nr XXI/142/20	8 września 2020 r.	zmieniająca Uchwałę Budżetową Gminy Nr XIV/101/19 z dnia 30 grudnia 2019 roku.	Z dniem podjęcia, obowiązuje w 2020 r.
36	Nr XXII/143/20	28 października 2020 r.	w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na terenie Gminy Brudzeń Duży.	Po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego

37	Nr XXII/144/20	28 październik a 2020 r.	w sprawie określenia zakresu i formy informacji o przebiegu wykonania budżetu gminy Brudzeń Duży, informacji o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej za pierwsze półrocze oraz informacji o przebiegu wykonania planu finansowego Gminnej Biblioteki Publicznej w Brudzeniu Dużym.	Z dniem podjęcia
38	Nr XXII/145/20	28 październik a 2020 r.	w sprawie zmiany uchwały Nr XXVIII/245/10 Rady Gminy Brudzeń Duży z dnia 25 marca 2010 r. w sprawie <i>Regulaminu wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w szkołach, dla których organem prowadzącym jest Gmina Brudzeń Duży.</i>	Po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego
39	Nr XXII/146/20	28 październik a 2020 r.	w sprawie przystąpienia do sporządzenia Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki Nr ewid. 98/4 w miejscowości Bądkowo Kościelne.	Z dniem podjęcia
40	Nr XXII/147/20	28 październik a 2020 r.	w sprawie wyrażenia zgody na dokonanie czynności związanych z nabyciem przez Gminę Brudzeń Duży nieruchomości gruntowej położonej w m. Żerniki.	Z dniem podjęcia
41	Nr XXII/148/20	28 październik a 2020 r.	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy dzierżawy z dotychczasowym dzierżawcą, której przedmiotem jest ta sama nieruchomość na okres do trzech lat;	Z dniem podjęcia
42	Nr XXII/149/20	28 październik a 2020 r.	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy użyczenia nieruchomości gruntowej, stanowiącej własność Gminy Brudzeń Duży.	Z dniem podjęcia
43	Nr XXII/150/20	28 październik a 2020 r.	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy użyczenia nieruchomości gruntowej, stanowiącej własność Gminy Brudzeń Duży.	Z dniem podjęcia
44	Nr XXII/151/20	28 październik a 2020 r.	w sprawie niestwierdzenia wygaśnięcia mandatu radnego Rafała Nowaka.	Z dniem podjęcia
45	Nr XXII/152/20	28 październik a 2020 r.	w sprawie niestwierdzenia wygaśnięcia mandatu radnego Michała Wrześniewskiego.	Z dniem podjęcia
46	Nr XXII/153/20	28 październik a 2020 r.	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brudzeń Duży na lata 2020 – 2033.	Z dniem podjęcia
47	Nr XXII/154/20	28 październik a 2020 r.	zmieniająca Uchwałę Budżetową Gminy Nr XIV/101/19 z dnia 30 grudnia 2019 roku.	Z dniem podjęcia, obowiązuje w 2020 r.
48	Nr XXIII/155/20	3 grudnia 2020 r.	zmieniająca Uchwałę Budżetową Gminy Nr XIV/101/19 z dnia 30 grudnia 2019 roku.	Z dniem podjęcia, obowiązuje w 2020 r.

49	Nr XXIII/156/20	3 grudnia 2020 r.	w sprawie ustalenia wysokości dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru zabytków.	Z dniem podjęcia
50	Nr XXIII/ 157 /20	3 grudnia 2020 r.	w sprawie Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części działki Nr ewid. 245/6 w miejscowości Sikórz.	Z dniem podjęcia
51	Nr XXIII/158/20	3 grudnia 2020 r.	w sprawie w sprawie wyrażenia zgody na nieodpłatne nabycie nieruchomości gruntowej, położonej w m. Brudzeń Mały na rzecz Gminy Brudzeń Duży.	Z dniem podjęcia
52	Nr XXIII/159/20	3 grudnia 2020 r.	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy dzierżawy z dotychczasowym dzierżawcą, której przedmiotem jest ta sama nieruchomość na okres do trzech lat.	Z dniem podjęcia
53	Nr XXIII/160/20	3 grudnia 2020 r.	w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych na 2021 rok.	Wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r. Podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego
54	Nr XXIII/161/20	3 grudnia 2020 r.	w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości na 2021 rok.	Wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r. Podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego
55	Nr XXIII/162/20	3 grudnia 2020 r.	w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta do celów wymiaru podatku rolnego na rok 2021.	Wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r. Podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego
56	Nr XXIII/163/20	3 grudnia 2020 r.	w sprawie uchwalenia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na Terenie Gminy Brudzeń Duży na 2021 rok”.	Wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.
57	Nr XXIII/164/20	3 grudnia 2020 r.	w sprawie uchwalenia „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Brudzeń Duży na 2021 rok”.	Wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.

58	Nr XXIII/165/20	3 grudnia 2020 r.	w sprawie uchwalenia „Programu współpracy gminy Brudzeń Duży z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, wskazanymi w art. 5 ust. 1 i art. 3 ust. 3 ustawy z dn. 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2021 rok”.	Z dniem podjęcia
59	Nr XXIII/166/20	3 grudnia 2020 r.	w sprawie dokonania wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i ustalenia stawki takiej opłaty, ustalenia stawki opłaty za pojemnik i worek o określonej pojemności przeznaczony do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz ustalenia opłaty ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, na terenie gminy Brudzeń Duży.	Wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r. Podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego
60	Nr XXIII/167/20	3 grudnia 2020 r.	w sprawie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne.	Wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r. Podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego
61	Nr XXIII/168/20	3 grudnia 2020 r.	w sprawie zmiany uchwały Nr XIII/96/19 Rady Gminy Brudzeń Duży z dnia 12 grudnia 2019 roku w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne i na których znajdują się domki letniskowe lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe na terenie Gminy Brudzeń Duży oraz warunków i trybu składania deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej.	Wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r. Podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego
62	Nr XXIV/169/20	29 grudnia 2020 r.	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brudzeń Duży na lata 2020 – 2033.	Z dniem podjęcia
63	Nr XXIV/170/20	29 grudnia 2020 r.	w sprawie zmiany Uchwały Budżetowej Gminy Nr XIV/101/19 z dnia 30 grudnia 2019 roku.	Z dniem podjęcia, obowiązuje w 2020 r.
64	Nr XXIV/171/20	29 grudnia 2020 r.	w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brudzeń Duży na lata 2021 – 2033.	Wchodzi w życie od dnia 1 stycznia 2021 r.

65	Nr XXIV/172/20	29 grudnia 2020 r.	Uchwała Budżetowa Gminy Brudzeń Duży na rok 2021 Nr XXIV/172/20 Rady Gminy Brudzeń.	Wchodzi w życie od dnia 1 stycznia 2021 r.
66	Nr XXIV/173/20	29 grudnia 2020 r.	w sprawie ustalenia na terenie Gminy Brudzeń Duży maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.	Po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego
67	Nr XXIV/174/20	29 grudnia 2020 r.	w sprawie przystąpienia do sporządzenia Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów części działki Nr ew. 390 w miejscowości Siecień.	Z dniem podjęcia
68	Nr XXIV/175/20	29 grudnia 2020 r.	w sprawie przyjęcia sprawozdań z działalności Stałych Komisji Rady Gminy Brudzeń Duży za rok 2020.	Z dniem podjęcia
69	Nr XXIV/176/20	29 grudnia 2020 r.	w sprawie zatwierdzenia Planów Pracy Stałych Komisji Rady Gminy Brudzeń Duży na 2021 rok.	Z dniem podjęcia

W 2020 r. zostały podjęte uchwały, które w zależności od sposobu załatwienia sprawy zostały zrealizowane lub są w trakcie realizacji.

Rada Gminy Brudzeń Duży VIII kadencji pracuje w stałych Komisjach Rady Gminy w następujących składach osobowych:

KOMISJA REWIZYJNA:

1. Adam Ryszard Mański – Przewodniczący Komisji,
2. Ryszard Skonieczny - Zastępca Przewodniczącego Komisji,
3. Sławomir Karpiński - Członek Komisji,
4. Aleksandra Maria Krzemińska - Członek Komisji,
5. Andrzej Piotr Szwech - Członek Komisji;

KOMISJA SKARG, WNIOSEKÓW I PETYCJI:

1. Anna Pawlikowska – Przewodnicząca Komisji,
2. Ryszard Skonieczny- Zastępca Przewodniczącego Komisji,
3. Sławomir Karpiński- Członek Komisji,
4. Sławomir Marciniak- Członek Komisji,
5. Iwona Matusiak- Członek Komisji;

KOMISJA BUDŻETOWA:

1. Walentyna Kowalska – Przewodnicząca Komisji,
2. Andrzej Piotr Szwech- Zastępca Przewodniczącego Komisji,
3. Tomasz Krankiewicz- Członek Komisji,
4. Sławomir Marciniak- Członek Komisji,
5. Iwona Matusiak- Członek Komisji;

KOMISJA POLITYKI SPOŁECZNEJ:

1. Michał Wrześniewski– Przewodniczący Komisji,
2. Hanna Skierkowska- Zastępca Przewodniczącego Komisji,
3. Tomasz Krankiewicz- Członek Komisji,
4. Aleksandra Maria Krzemińska- Członek Komisji,
5. Rafał Nowak- Członek Komisji.

Stale komisje są organami pomocniczymi Rady Gminy Brudzeń Duży. Mają istotny wpływ na politykę gminy i ostateczny kształt uchwał, gdyż na swych posiedzeniach prowadzą szczegółowe dyskusje w przedmiotowej sprawie.

1.3. Gminne jednostki organizacyjne

W celu wykonywania zadań gmina może tworzyć jednostki organizacyjne, a także zawierać umowy z innymi podmiotami, w tym z organizacjami pozarządowymi.

Gminne jednostki organizacyjne i pomocnicze w gminie Brudzeń Duży:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brudzeniu Dużym,
- Biuro Obsługi Szkół Samorządowych w Brudzeniu Dużym,
- Zespół Szkolno - Przedszkolny w Brudzeniu Dużym,
- Zespół Szkolno – Przedszkolny w Sikorzu,
- Zespół Szkół w Siecieniu,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Brudzeniu Dużym, z filiami w Siecieniu i Sikorzu,
- Zdrowie” – Brudzeński Zakład Opieki Zdrowotnej w Brudzeniu Dużym,
- Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne Brudzeń Duży Sp. z o.o.

1.4. Sołectwa

W Gminie Brudzeń Duży utworzone są 33 jednostki pomocnicze gminy – sołectwa. Na mocy Uchwały Nr IV/37/19 Rady Gminy Brudzeń Duży z dnia 28 lutego 2019 r. (31 sołectw) i Zarządzenia Nr 19/19 Wójta Gminy Brudzeń Duży z dnia 28 lutego 2019 r. (2 sołectwa). W okresie od 9 marca do 14 kwietnia 2019 r. odbyły się wybory organów jednostek pomocniczych gminy, które stanowią Sołtysi i Rady Sołeckie składające się z 3 – 6 członków Rad Sołeckich wybranych na czteroletnią kadencję, tj. 2019 r. – 2023 r.

W wyniku w/w wyborów w 28 Sołectwach nastąpiła reelekcja osób pełniących tę funkcję w poprzedniej kadencji, natomiast w 5 Sołectwach stanowisko objęli mieszkańcy wybrani po raz pierwszy.

W grupie Sołtysów, w naszej gminie znajdują się osoby pełniące tę zaszczytną funkcję już ponad 20 lat. Należą do nich: Wojciech Fabisiak, Krzysztof Smardzewski, Sławomir Karpiński, Teresa Geras i Irena Matusiak.

Tabela 3. Wykaz Sołtysów pełniących funkcję z dwudziestoletnim stażem i dłużej

Lp.	Sołectwo	Imię i nazwisko	Okres pełnienia funkcji
1.	Gorzechowo	Sławomir Karpiński	1999 - 2023
2.	Karwosieki Noskowice	Teresa Geras	1997 - 2023
3.	Myślborzyce	Irena Matusiak	1999 - 2023
4.	Parzeń	Krzysztof Smardzewski	1986 - 2023
5.	Żerniki	Wojciech Fabisiak	1967 - 2023

Sołtysiem z wieloletnim stażem jest również Marianna Lewandowska, pełniąca funkcję Sołtysa Sołectwa Rokicie w latach: 1992 r. - 2019 r.

W skład Gminy Brudzeń Duży wchodzi 33 sołectwa o powierzchni wyznaczonej granicami administracyjnymi tworzących je wsi.

Tabela 4. Wykaz 33 sołectw

Lp.	Miejscowość	Sołectwo	Imię, nazwisko Sołtysa	Rada Sołecka
1.	Brudzeń Duży	Brudzeń Duży	Ryszard Matłęga	Pawłowska Barbara Wiśniewski Kazimierz Jabłoński Henryk Trzciniński Zdzisław
2.	Brudzeń Mały	Brudzeń Mały	Katarzyna Wrześniewska- Kamińska	Sztubecka Monika Strzelecki Jarosław Gronkowska Aniela
3.	Bądkowo Kościelne	Bądkowo Kościelne	Anna Krajewska	Majewska Ilona Pasnek Zofia Laskowski Piotr Pawlikowska Anna
	Bądkowo Jeziorne			
4.	Bądkowo Rumunki	Bądkowo Rumunki	Katarzyna Kowalska	Kowalski Paweł Mańkowska Marlena Wolak Hanna
5.	Bądkowo Rochny,	Bądkowo Rochny	Bożena Buczyńska	Kozanecki Robert Sobolewski Zbigniew Gołębiowska Karolina Wyczalkowski Emil Grodnicka Krystyna
	Bądkowo Podlasie			
	Łukoszyno Borki			
6.	Cegielnia	Cegielnia	Anna Kowalewska	Przybylska Grażyna Przybylska Dorota Szumańska Lilla
7.	Główina	Główina	Agnieszka Potalska	Rutkiewicz Marzena Mielczarek Tomasz Gerwatowski Stanisław Dąbrowska Anna

8.	Gorzechowo	Gorzechowo	Sławomir Karpiański	Gołębiewski Jarosław Dużyński Jacek Skonieczna Monika Lipowski Marcin
9.	Nowe Karwosieki	Nowe Karwosieki	Ewa Krajenta	Bakalarz Grażyna Myślińska Ewa Bańka Wiesław Majcher Beata
10.	Karwosieki Cholewice	Karwosieki Cholewice	Piotr Matłęga	Górczyński Marek Nowicki Piotr Matłęga Wojciech
11.	Karwosieki Noskowice	Karwosieki Noskowice	Teresa Geras	Zyzner Stanisław Geras Jolanta Kwasieborska Jadwiga
12.	Krzyżanowo,	Krzyżanowo	Bożena Kłobukowska	Kuciński Ryszard Ruszkowski Stanisław Trojanowski Sławomir
	Janoszyce			
13.	Kłobukowo-Patrze	Kłobukowo - Patrze	Danuta Jędrzejewska	Jędrzejewski Stanisław Ruszkowski Bogdan Jakucki Ryszard Jakucka Józefa
14.	Lasotki	Lasotki	Jadwiga Stępczyńska	Gajewski Marian Kubicki Paweł Kowalska Maria Jędrzejewski Andrzej
	Radotki			
15.	Biskupice	Murzynowo	Zuzanna Karasiewicz	Gorzowski Łukasz Jakubowska Małgorzata Kisielewska Agnieszka Rudziński Arkadiusz
	Cierszewo			
	Murzynowo			
16.	Myślborzyce	Myślborzyce	Irena Matusiak	Jarzyński Marcin Dąbkowski Tomasz Uszczyński Tadeusz
17.	Parzeń,	Parzeń	Krzysztof Smardzewski	Szajber Adam Fudała Piotr Kaim Eugeniusz Kozanecki Grzegorz
	Parzeń-Janówek			
18.	Rembielin	Rembielin	Dorota Młotkowska	Suwała Bernard Skrzynecka Jolanta Praska Gabriela Niedziałkowska Marta
19.	Sikórz	Sikórz	Krzysztof Daniszewski	Betkowski Andrzej Kejna Adrian Daniszewska Jadwiga Drażewska Agnieszka Chądzyński Dariusz
20.	Suchodół	Suchodół	Rafał Cukrowski	Betkowski Andrzej Pilewski Maciej Lichwa Robert

21.	Strupczewo Duże	Strupczewo	Elżbieta Dudzic	Wieloński Kazimierz Paprocki Jacek Krysztoforski Krzysztof Jagielski Marek Dzięgielewski Marcin Dzięgielewski Jarosław
22.	Sobowo	Sobowo	Agnieszka Gerwatowska	Chojnacki Marek Ignaczak Agnieszka Barska Mirosława Uzdowski Mirosław
23.	Siecień Rumunki	Siecień Rumunki	Paweł Garwacki	Marciniak Anna Szwech Jarosław Agacka Iza
24.	Siecień	Siecień	Lech Rutkowski	Łaziuk Marek Mikołajczewska Jolanta Śmigrodzki Maciej Sulkowski Włodzimierz Ślebocki Roman
25.	Turza Mała	Turza Mała	Walentyna Kowalska	Drąg Krystyna Rypińska Iwona Plec Tadeusz Kołowrocka Sylwia Skowrońska Jadwiga
26.	Izabelin	Turza Wielka	Sławomir Piotrowski	Piotrowska Marzena Łaskarzewski Tadeusz Mirecki Witold Braun Kryspin Jastrzębski Dionizy
	Turza Wielka			
	Wincentowo			
27.	Uniejewo	Uniejewo	Czesław Wysocki	Łaziuk Henryk Portalski Stanisław Kijewski Łukasz Łaziuk Elżbieta
28.	Więclawice	Więclawice	Maria Zagajewska	Strąg Iwona Konczalska Justyna Furmański Stanisław Borkowska Grażyna Sztubecka Elżbieta
29.	Winnica	Winnica	Bożena Czubakowska	Jankowski Zbigniew Radoliński Zbigniew Jankowski Cezary Czachorowski Stanisław
	Zdziembórz			
30.	Żerniki	Żerniki	Wojciech Fabisiak	Dąbkowski Łukasz Nowakowski Piotr
31.	Rokicie (wieś)	Rokicie	Jerzy Tomaszewski	Trojanowski Andrzej Lisicka Mirosława Olak Dariusz
32.	Rokicie (osiedle)	Rokicie I	Hanna Tomaszewska	Gajewska Mirosława Tomaszewska Ewa Kurpińska Barbara
33.	Robertowo	Robertowo	Wojciech Szelągowski	Bentlewski Adam Skierska Marzena Skrocka Małgorzata

Rysunek 3. Mapa z podziałem na sołectwa gminy Brudzeń Duży

1.5. Partnerstwo międzygminne

Gmina Brudzeń Duży należy do **Związku Gmin Regionu Płockiego (ZGRP)**, który jest związkiem międzygminnym zrzeszającym gminy powiatu płockiego i części powiatów płońskiego oraz gostynińskiego. Założony został 14 kwietnia 1994 roku.

Przewodniczącym Zgromadzenia jest Andrzej Paweł Dwojnych Wójt Gminy Brudzeń Duży

Członkowie:

- **Powiat Płocki**
 - Miasto Płock
 - Miasto i Gmina Drobin
 - Miasto i Gmina Gąbin
 - Miasto i Gmina Wyszogród
 - Gmina Bielsk

- Gmina Bodzanów
- Gmina Brudzeń Duży
- Gmina Bulkowo
- Gmina Łąck
- Gmina Mała Wieś
- Gmina Nowy Duninów
- Gmina Radzanowo
- Gmina Słupno
- Gmina Stara Biała
- Gmina Staroźreby
- **Powiat Płoński**
- Gmina Czerwińsk Nad Wisłą
- **Powiat Gostyniński**
- Gmina Gostynin
- Gmina Pacyna
- Gmina Szczawin Kościelny

Cele i władze:

- wspólne rozwiązywanie problemów o charakterze ponadgminnym;
- restrukturyzacja regionu w celu pełnego wykorzystania potencjału ludzkiego i rzeczowego oraz przeciwdziałanie bezrobociu;
- inicjowanie tworzenia kompleksowej infrastruktury społecznej, gospodarczej, technicznej;
- wspólne występowanie wobec uprawnionych podmiotów z inicjatywami korzystnych dla samorządu terytorialnego rozstrzygnięć legislacyjnych;
- reprezentowanie wspólnych interesów gmin wchodzących w skład Związku;
- podejmowanie działań integracyjnych związanych z planami utworzenia i funkcjonowania powiatu płockiego.

Pracami Związku kieruje zarząd, którego przewodniczącym jest Prezydent miasta Płocka.

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

Gmina Brudzeń Duży należy do Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej. Jest to największa ogólnopolska organizacja skupiająca 637 gmin wiejskich i miejsko-wiejskich. Związek jest bezpośrednim kontynuatorem tradycji przedwojennej organizacji o tej samej nazwie. Celem Związku jest integracja samorządów wiejskich i rozwiązywanie typowych problemów tego środowiska.

Misją Związku jest służba na rzecz gmin wiejskich, a szczególnie pomoc w wysiłkach skierowanych na:

- rozwój demokracji lokalnej,
- stworzenie lokalnego rozwoju gospodarczego,
- integrację gmin i rozwój samorządności lokalnej.

Władze Związku

- Zgromadzenie Ogólne – najwyższa władza Związku Gmin Wiejskich RP, gdzie gminy członkowskie reprezentowane są przez Wójtów (Burmistrzów) lub ich pełnomocników.
- Zarząd – władza wykonawcza, organ odpowiadający za faktyczne, codzienne działania stowarzyszenia, zarządza stowarzyszeniem i reprezentuje je na zewnątrz. Zarząd jest wybierany spośród Wójtów (Burmistrzów) gmin członkowskich Związku.
- Komisja Rewizyjna – organ kontroli wewnętrznej, którego zadanie to kontrola całokształtu pracy zarządu, w tym zgodności ze statutem oraz obowiązującym prawem. Komisja wybierana jest spośród Wójtów (Burmistrzów) gmin członkowskich Związków.
- Rada Regionalna – powołana przez Zarząd na podstawie Statutu Związku, jako fakultatywny organ Związku, jednostka pomocnicza w realizacji zadań Związku.

Gmina Brudzeń Duży należy do **Lokalnej Grupy Działania „Aktywni Razem”** utworzonej w 2014 roku. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania AKTYWNI RAZEM (LGD) skupia przedstawicieli z sektora publicznego, gospodarczego i społecznego. Inicjatorem powstania stowarzyszenia była Fundacja Aktywni Razem wdrażająca jako Lokalna Grupa Działania Inicjatywę Leader w latach 2006-2015.

Cele:

- szerokie działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich i małych miast
- poprawa konkurencyjności obszaru LGD, jako miejsca zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej
- aktywizacja oraz inicjowanie współdziałania lokalnych środowisk.

Obszar działania

Miasta i gminy północno-zachodniego Mazowsza:

- Brudzeń Duży
- Gąbin (gmina miejsko-wiejska)
- Gostynin (gmina miejska)
- Gostynin (gmina wiejska)
- Iłów
- Łąck
- Nowy Duninów
- Pacyna
- Sanniki (gmina miejsko-wiejska)
- Słubice
- Szczawin Kościelny

Obszar objęty działalnością to 1386 km² z prawie 85 tys. mieszkańców.

Członkowie i władze stowarzyszenia

Członkami Stowarzyszenia jest ponad 65 członków zwyczajnych reprezentujących sektory: publiczny, społeczny i gospodarczy, w tym;

- władze publiczne i inne instytucje publiczne;
- partnerzy gospodarczy i społeczni;
- mieszkańcy oraz podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, w tym działające na rzecz ochrony środowiska i organizacji pozarządowych.

Władze Stowarzyszenia:

- Zarząd;
- Rada;
- Komisja Rewizyjna.

1.6. Ludność i dynamika zmian

Dużym atutem Gminy Brudzeń Duży jest bliskie położenie Płocka, stanowiącego siedzibę powiatu płockiego – oddalone o ok. 20 km oraz stosunkowo nieduża odległość od Warszawy (ok. 130 km) siedziby władz województwa mazowieckiego, największego miasta kraju oraz stolicy Państwa. Bliskie sąsiedztwo Płocka i związane z tym migracje korzystnie wpływają na liczbę mieszkańców Gminy oraz rozwój lokalnych i regionalnych firm handlowych oraz usługowych.

Tabela 5. Zestawienie liczby mieszkańców na terenie poszczególnych miejscowości

Lp.	Miejscowość	Liczba osób zamieszkujących w miejscowości				
		2020-01-01	2020-03-31	2020-06-30	2020-09-30	2020-12-31
1	Biskupice	3	3	3	3	3
2	Bądkowo Jeziorne	122	122	122	121	119
3	Bądkowo Kościelne	364	363	368	368	366
4	Bądkowo-Podlasie	54	54	53	53	53
5	Bądkowo-Rochny	41	41	41	41	41
6	Bądkowo-Rumunki	46	46	46	46	46
7	Brudzeń Duży	1100	1099	1102	1098	1104
8	Brudzeń Mały	139	138	137	135	135
9	Cegielnia	95	94	94	95	95
10	Cierszewo	16	16	16	16	16
11	Główina	332	335	336	337	339
12	Gorzechowo	203	199	198	198	199
13	Izabelin	88	88	88	88	88
14	Janoszyce	76	75	75	73	73
15	Karwosieki-Cholewice	171	171	176	178	177
16	Karwosieki-Noskowice	101	100	103	104	102
17	Kłobukowo-Patrze	30	30	30	30	30
18	Krzyżanowo	99	99	98	97	97
19	Lasotki	138	138	138	139	139
20	Łukoszyno-Borki	73	73	73	72	72
21	Murzynowo	220	219	219	216	215

22	Myślborzyce	121	121	121	120	120
23	Nowe Karwosieki	128	131	129	128	126
24	Parzeń	411	404	401	401	404
25	Parzeń-Janówek	81	85	82	85	85
26	Radotki	35	36	35	35	34
27	Rembielin	166	167	166	165	165
28	Robertowo	98	98	97	97	97
29	Rokicie	199	198	195	196	195
30	Siecień-Rumunki	139	138	138	137	137
31	Siecień	812	809	808	806	805
32	Sikórz	1009	1006	1009	1005	1009
33	Sobowo	345	346	348	347	346
34	Strupczewo Duże	200	199	199	199	200
35	Suchodół	142	143	144	143	141
36	Turza Mała	149	150	149	149	146
37	Turza Wielka	64	65	64	63	63
38	Uniejewo	116	116	116	115	115
39	Więclawice	188	189	189	186	185
40	Wincentowo	62	61	61	61	60
41	Winnica	40	38	38	38	38
42	Zdziembórz	45	45	44	44	44
43	Żerniki	127	127	126	127	127
	RAZEM	8188	8175	8175	8155	8151

Tabela 6. Zestawienie liczby mieszkańców na terenie poszczególnych sołectw

Lp.	Sołectwo	Liczba osób zamieszkujących sołectwo				
		2020-01-01	2020-03-31	2020-06-30	2020-09-30	2020-12-31
1	Bądkowo Kościelne	486	485	490	489	485
2	Bądkowo-Rochny	168	168	167	166	166
3	Bądkowo-Rumunki	46	46	46	46	46
4	Brudzeń Duży	1100	1099	1102	1098	1104
5	Brudzeń Mały	139	138	137	135	135
6	Cegielnia	95	94	94	95	95
7	Główina	332	335	336	337	339
8	Gorzechowo	203	199	198	198	199
9	Karwosieki-Cholewice	171	171	176	178	177
10	Karwosieki-Noskowice	101	100	103	104	102
11	Kłobukowo-Patrze	30	30	30	30	30
12	Krzyżanowo	175	174	173	170	170
13	Lasotki	173	174	173	174	173
14	Murzynowo	239	238	238	235	234
15	Myślborzyce	121	121	121	120	120
16	Nowe Karwosieki	128	131	129	128	126
17	Parzeń	492	489	483	486	489
18	Rembielin	166	167	166	165	165
19	Robertowo	98	98	97	97	97
20	Rokicie I wieś	72	72	71	71	70

21	Rokicie II osiedle	127	126	124	125	125
22	Siecień-Rumunki	139	138	138	137	137
23	Siecień	812	809	808	806	805
24	Sikórz	1009	1006	1009	1005	1009
25	Sobowo	345	346	348	347	346
26	Strupczewo Duże	200	199	199	199	200
27	Suchodół	142	143	144	143	141
28	Turza Mała	149	150	149	149	146
29	Turza Wielka	214	214	213	212	211
30	Uniejewo	116	116	116	115	115
31	Więclawice	188	189	189	186	185
32	Winnica	85	83	82	82	82
33	Żerniki	127	127	126	127	127
	Razem	8188	8175	8175	8155	8151

Największa liczba ludności zamieszkuje Brudzeń Duży – 1104 osoby, który pełni funkcję lokalnego ośrodka administracyjno - usługowego i w którym mieści się Urząd Gminy. Niewiele mniej osób zamieszkuje sołectwo Sikórz – 1009 osoby oraz Siecień – 805 osób.

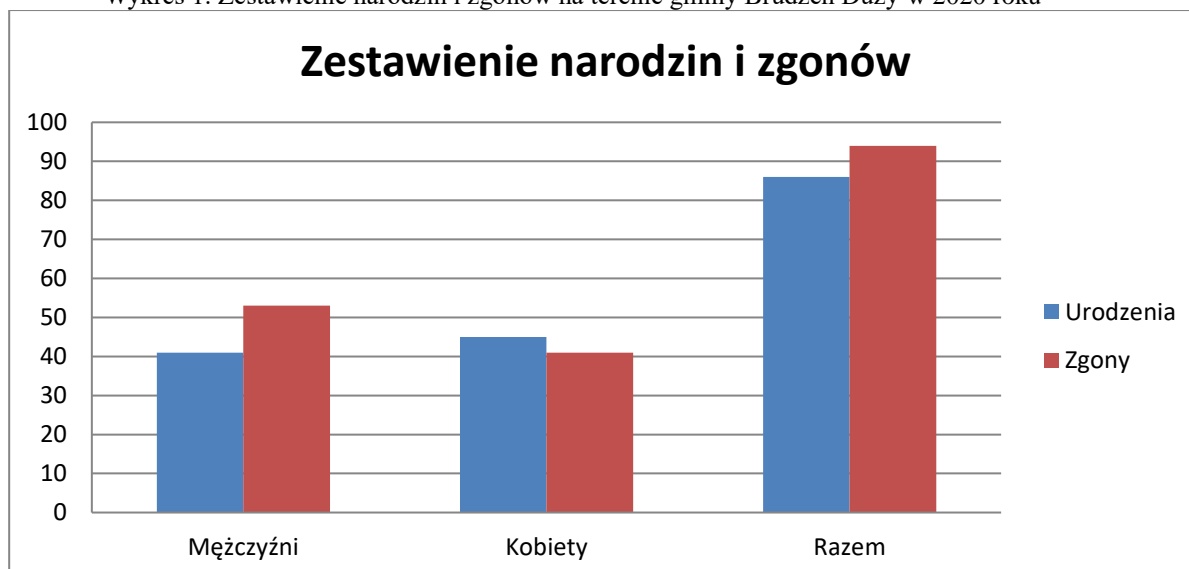
Tabela 7. Liczba urodzeń na terenie gminy Brudzeń Duży w 2020 roku

Urodzenia	Chłopcy	Dziewczynki	Ogółem
2020-03-31	11	11	22
2020-06-30	12	12	24
2020-09-30	8	11	19
2020-12-31	10	11	21
Razem	41	45	86

Tabela 8. Liczba zgonów na terenie gminy Brudzeń Duży w 2020 roku

Zgony	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
2020-03-31	15	13	28
2020-06-30	11	8	19
2020-09-30	9	11	20
2020-12-31	18	9	27
Razem	53	41	94

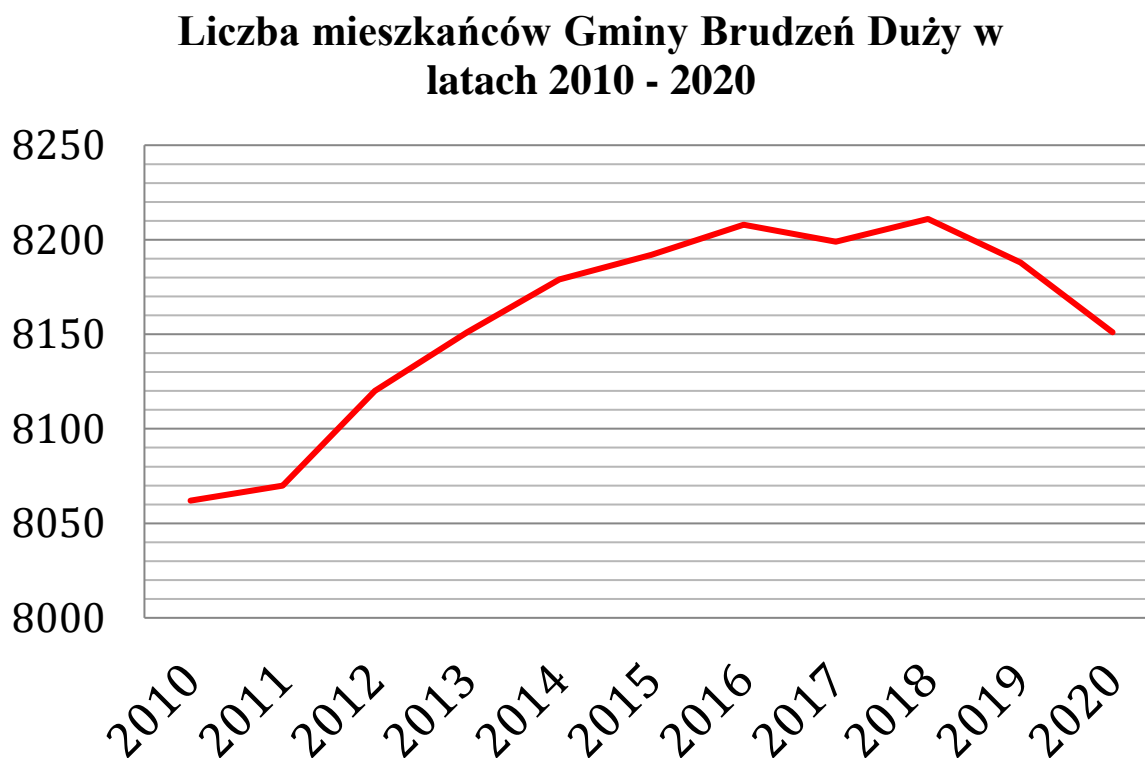
Wykres 1. Zestawienie narodzin i zgonów na terenie gminy Brudzeń Duży w 2020 roku

Przyrost naturalny na terenie gminy Brudzeń Duży ulegał wahaniom. Niepokojący jest fakt, że wskaźnik w ostatnich latach mimo wartości bliskich zero nadal przyjmował wartości ujemne. Jest to tendencja, która widoczna jest w skali całego kraju.

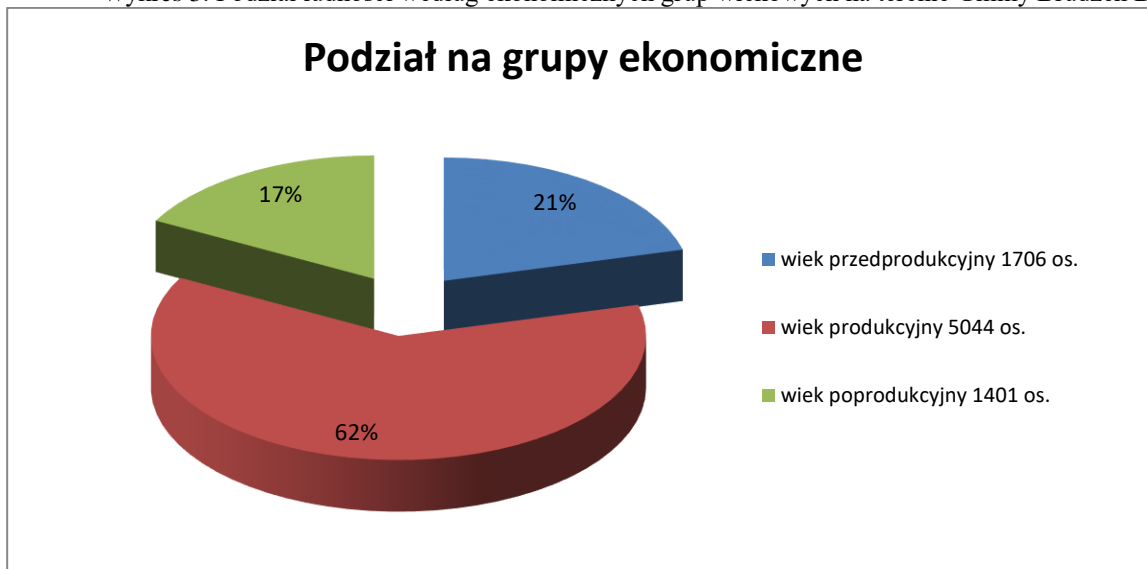
Według danych GUS w 2020 r. w Polsce zarejestrowano ponad 477 tyś. zgonów, co stanowi wzrost w stosunku do 2019 r. o prawie 68 tyś. Najwyższe natężenie zanotowano w IV kwartale 2020 roku, zarejestrowano ich o ponad 60% więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. To w dużej mierze efekt pandemii koronawirusa. Natomiast liczba urodzeń w 2020 r. wyniosła ponad 355 tyś., co jest spadkiem w porównaniu z 2019 r. o prawie 20 tyś. urodzeń.

Wykres 2. Liczba mieszkańców Gminy Brudzeń Duży w latach 2010-2020

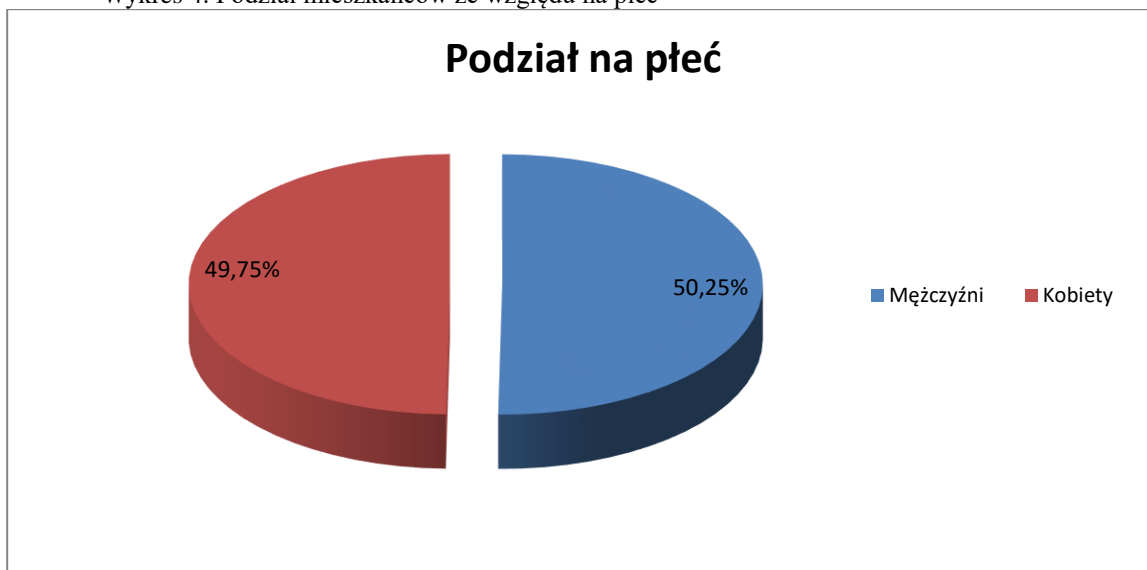

Saldo migracji w gminie Brudzeń Duży w ostatnich latach przyjmowało wartości dodatnie, co potwierdza korzystne warunki mieszkaniowe na terenie gminy, a także ogólnopolską tendencję polegającą na osiedlaniu się ludności na terenach położonych w bliskim sąsiedztwie miast.

Wykres 3. Podział ludności według ekonomicznych grup wiekowych na terenie Gminy Brudzeń Duży

Wykres 4. Podział mieszkańców ze względu na płeć

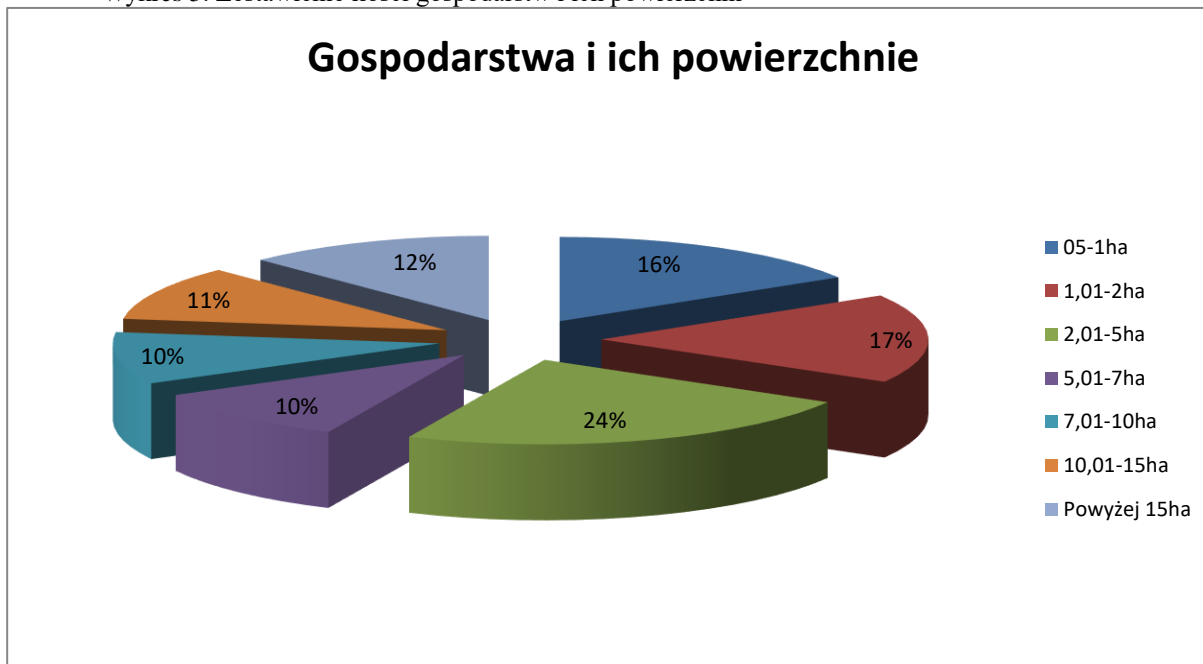
1.7. Gospodarstwa Rolne

Brudzeń Duży jest gminą wiejską, na której terenie istotną rolę pełni rolnictwo. Większość gleb, to gleby o średniej i niskiej przydatności do produkcji rolniczej. Grunty o wysokich klasach bonitacyjnych zajmują niewielką część użytków rolnych. Rozproszenie produkcji, słabe gleby, niski poziom opadów nie sprzyjają intensywnej produkcji rolniczej i są czynnikiem mającym negatywny wpływ również na tempo rozwoju firm z branży rolniczej.

Tabela 9. Struktura gospodarstw rolnych

Liczba gospodarstw wg powierzchni	
Zakres powierzchni	Ilość gospodarstw
Od 0,5 - 1 ha włącznie	248
1,01 - 2 ha	260
2,01 - 5 ha	357
5,01 - 7 ha	158
7,01 – 10 ha	152
10,01 – 15 ha	160
Powyżej 15 ha	188

Wykres 5. Zestawienie ilości gospodarstw i ich powierzchni

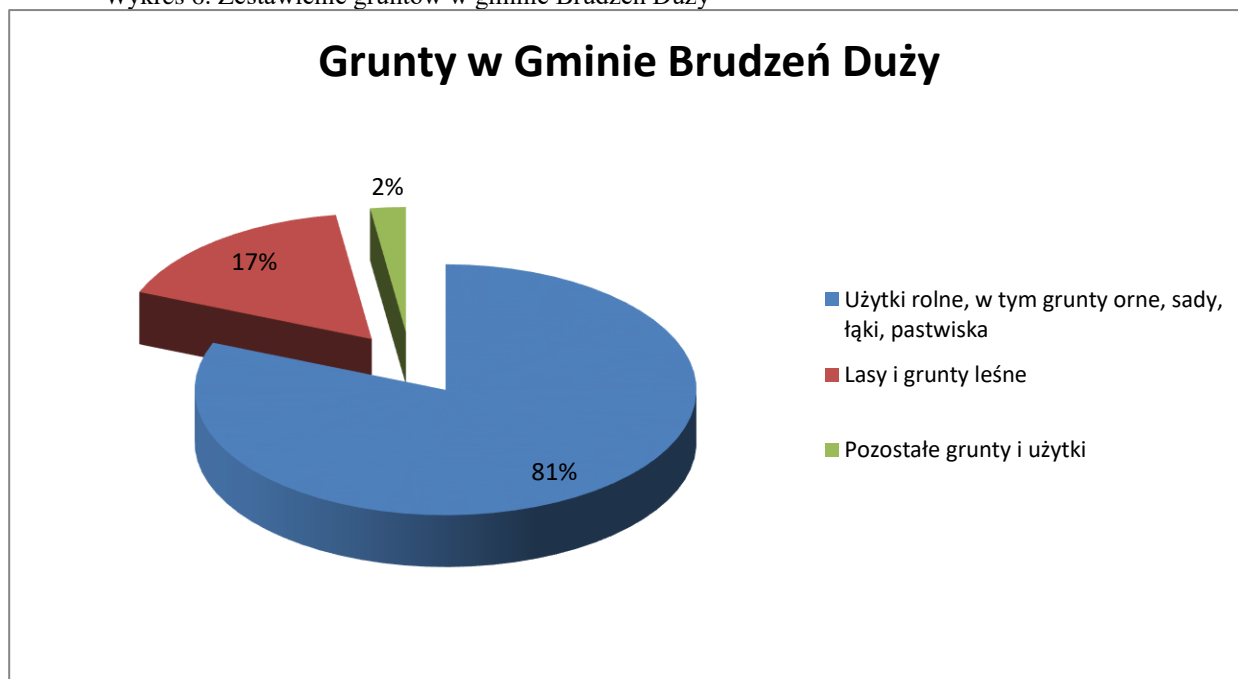

Na koniec 2020 roku na terenie gminy Brudzeń Duży funkcjonowało 1 275 gospodarstw rolnych o powierzchni 1 ha i więcej.

Tabela 10. Struktura zagospodarowania gruntów Gminy Brudzeń Duży

Wyszczególnienie	J. m.	Stan na dzień 31.12.2020r.
użytki rolne	ha	11 754,00
grunty orne	ha	10 390,00
sady	ha	190,00
łąki:	ha	501,00
-w tym nieużytkowane	ha	13,00
pastwiska:	ha	673,00
-w tym nieużytkowane	ha	10,00
las i grunty leśne	ha	2 404,00
pozostałe grunty i nieużytki	ha	332,00
razem	ha	14 490,00
Powierzchnia gminy ogółem	ha	16 200,00

Wykres 6. Zestawienie gruntów w gminie Brudzeń Duży

1.8. Powszechny Spis Rolny 2020

Powszechny Spis Rolny 2020 (PSR 2020) został przeprowadzony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od 1 września do 30 listopada 2020 r., według stanu na dzień 1 czerwca 2020 r. i był drugim spisem rolnym od momentu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1091, wszystkie kraje członkowskie UE miały obowiązek przeprowadzić badanie zintegrowanych statystyk dotyczących gospodarstw rolnych w 2020 r. Podstawowym celem tego badania było dostarczenie informacji na potrzeby Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej. Konieczność przeprowadzenia spisu wynikała również z potrzeb informacyjnych krajowych użytkowników danych, a przede wszystkim z weryfikacji danych ze źródeł administracyjnych oraz z potrzeby aktualizacji operatu do przyszłych badań rolniczych realizowanych w okresach międzyspisywanych. Krajową podstawą prawną do przeprowadzenia spisu rolnego była ustawa o powszechnym spisie rolnych w 2020 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1728 z późn. zm.).

Spisem rolnym, jako badaniem pełnym, zostały objęte gospodarstwa rolne, których użytkownikami były osoby fizyczne (gospodarstwa indywidualne) oraz osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej.

Według wstępnych wyników Powszechnego Spisu Rolnego w 2020 r., liczba gospodarstw rolnych ogółem wyniosła ok. 1 317 tys. i w porównaniu do Powszechnego Spisu Rolnego w 2010 r. zmniejszyła się o ok. 190 tys., tj. o blisko 13%.

Wyniki Powszechnego Spisu Rolnego z 2020 r. wskazują na dynamiczne zmiany w polskim rolnictwie. Obserwujemy coraz silniejszą specjalizację gospodarstw rolnych przy postępującej koncentracji produkcji rolnej. Dominującym trendem obserwowanym, co najmniej od dwóch dekad, jest zmniejszanie się liczby gospodarstw rolnych, przy utrzymującej się na podobnym poziomie powierzchni użytków rolnych. Rośnie, zatem średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego oraz zwiększa się obsada zwierząt gospodarskich w gospodarstwie rolnym. Wraz ze specjalizacją gospodarstw rolnych postępuje także ich modernizacja.

Należy podkreślić, że struktura polskich gospodarstw rolnych jest ciągle rozdrobniona, występuje bardzo znaczący odsetek gospodarstw małych, które nie produkują na rynek. Można jednak zauważyć, że duże i wyspecjalizowane jednostki dominują w wielu kategoriach produkcji rolnej (np. w produkcji zwierzęcej).

Zmiany w rolnictwie są efektem dostosowania do otoczenia gospodarczego, zapotrzebowania konsumentów na określoną jakość produktów rolnych, czy dostosowaniem do zmian klimatycznych i środowiskowych. Nie bez znaczenia jest realizacja Wspólnej Polityki Rolnej, która stymuluje zmiany strukturalne w rolnictwie. („Źródło danych GUS”)

W Gminie Brudzeń Duży mieliśmy do spisania w 2020 r. - 802 gospodarstwa rolne. Liczba gospodarstw została ustalona przez GUS w oparciu o administracyjne źródła danych pozyskanych z ARiMR. Ze względu na epidemię koronawirusa COVID-19 spis nie mógł być prowadzony metodą wywiadu bezpośredniego w terenie. Spis rolny w 2020 r. został przeprowadzony głównie za pomocą wywiadu telefonicznego oraz samospisu. Pomimo tych utrudnień w gminie Brudzeń Duży zostało spisanych 100 % gospodarstw rolnych. Tym samym jesteśmy w gronie 42 gmin z 314 z całego województwa mazowieckiego, które osiągnęły wynik 100 % i jedną z dwóch gmin z powiatu płockiego, które osiągnęły oczekiwany wynik 100% spisanych gospodarstw.

1.9. Podmioty gospodarcze

Zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej (CEIDG), według stanu na dzień 01 stycznia 2020 roku ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, zgłoszonych w Urzędzie Gminy Brudzeń Duży, które miały główne miejsce prowadzenia działalności gospodarczej w gminie Brudzeń Duży wynosiła 271.

W okresie od 01 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. złożono 192 wnioski w zakresie podmiotów gospodarczych w Urzędzie Gminy w Brudzeniu Dużym. Liczba złożonych i prawidłowo przetworzonych wniosków w systemie CEIDG-1 w okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2021r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Wnioski złożone w Urzędzie Gminy Brudzeń Duży w okresie 01.01.2020r. - 31.12.2020r.

Wnioski złożone w Urzędzie Gminy Brudzeń Duży		
Lp.	Rodzaj wniosku	Liczba wniosków
1.	Założenie działalności	30
2.	Zmian we wnioskach	93
3.	Zmian /zawieszenie	29
4.	Zmian/wznowienie	21
5.	Zmian/zakończenie	3
6.	Zakończenie działalności	16
7.	Złożonych wniosków ogółem:	192

Podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie gminy to przede wszystkim małe i średnie zakłady rodzinne.

Do wiodących branż w gminie zaliczyć należy:

- transport drogowy towarów,

- usługi ogólnobudowlane - roboty wykończeniowe (m.in. tynkowanie, stolarka budowlana, malowanie, szklenie),
- handel i naprawa pojazdów samochodowych,
- wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych,
- sprzedaż detaliczna i hurtowa artykułów (m.in. pojazdów samochodowych, kwiatów, odzieży i żywności).

1.10. Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Brudzeń Duży

Towarzystwo Przyjaciół Gminy Brudzeń Duży im. Pawła Włodkowica

Główne działania:

- wydawanie od 2001 roku bezpłatnego pisma społeczno-kulturalnego „Mazowiecka Szwajcaria” (nakład 600 sztuk);
- organizacja zawodów rowerowych dla młodzieży (przejęta przez Urząd Gminy);
- konkursy wiedzy o gminie dla młodzieży szkolnej;
- wystawy fotograficzne o gminie organizowane w szkołach;
- wykonanie w Turzy Małej tablicy ku czci Jana Gniazdowskiego nauczyciela lokalnego i działacza Polskiej Organizacji Wojskowej.

Stowarzyszenie Mieszkańców Siecienia i Okolic na Rzecz Wspierania Aktywności Lokalnej

Główne działania:

- stypendia pomostowe dla maturzystów, którzy dostali się do uczelni publicznych (500 złotych miesięcznie, 2-5 osób rocznie od 2008 roku);
- oznakowanie tras turystycznych (trasa rowerowa, szlak etnograficzny);
- akcje z wolontariatem pracowniczym firmy Levi Strauss – sprzątnięcie muzeum w Murzynowie, plac zabaw dla dzieci;
- projekty edukacyjno-kulturalne ze szkołami („Wychodząc z cienia” – projekt fotograficzny z elementami aktorskimi, „Taniec łączy pokolenia”);
- imprezy otwarte - „Siecieniada”;
- organizacja turniejów piłki nożnej.

Stowarzyszenie Przyjaciół Sobowa

Główne działania:

- prowadzenie orkiestry dętej;
- projekt izby pamięci poświęconej Lechowi Wałęsie realizowany wspólnie z parafią;
- warsztaty dla dzieci – robienie ozdób świątecznych;
- prowadzenie świetlicy dla dzieci;
- koncerty, pogadanki w ramach akcji 25- lecie Wolności.

Stowarzyszenie Obudzić Pasję

Główne działania:

- warsztaty z dziećmi – robienie palm, ozdób świątecznych.

Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Jedna droga”

Główne działania:

- integracja dzieci i młodzieży z osobami niepełnosprawnymi;
- organizacja wyjazdów integracyjnych dla dzieci.

Koła Gospodyń Wiejskich

- Koło Gospodyń Wiejskich w Brudzeniu Dużym „KGW Aktywny Brudzeń”
- Koło Gospodyń Wiejskich w Głównie „Nadwiślanki”
- Koło Gospodyń Wiejskich w Murzynowie
- Koło Gospodyń Wiejskich w Sobowie „ Biedronki”
- Koło Gospodyń Wiejskich w Strupczewie „ Kreatywne Kobiety”
- Koło Gospodyń Wiejskich w Siecieniu „Zgrana Gromada”

Lokalne Koła Gospodyń Wiejskich odegrały w 2020 roku bardzo ważną rolę w zwalczaniu epidemii koronawirusa. W wyniku oddolnych inicjatyw Koła uszyły kilka tysięcy maseczek na potrzeby między innymi Szpitala Wojewódzkiego w Płocku, różnych instytucji publicznych i podmiotów prywatnych. Również Urząd Gminy zlecił Kołom uszycie maseczek na potrzeby mieszkańców Gminy. Działania Kół w walce z pandemią zainteresowały lokalne media, które pozytywnie opisywały różne inicjatywy podejmowane przez nasze mieszkanki.

Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Płock. W kole Brudzeń Duży działa ponad 80 osób, w tym zespół muzyczny Sami Swoi.

Ludowy Klub Sportowy Wisła Główna – Sobowo. Klub piłkarski działający od 2005 roku. W sezonie 2020/21 grający w klasie B Płockiego Okręgowego Związku Piłki Nożnej. W klubie działa również sekcja młodzieżowa występująca w lidze U10 Płockiego Związku Piłki Nożnej i grupa Żak występująca w Orlen Liga. W klubie na koniec 2020 roku zgłoszonych do rozgrywek było około 60 zawodników.

Płocki Powiatowy Uniwersytet Trzeciego Wieku

jest to jedna z największych tego typu inicjatyw edukacyjnych przeznaczonych dla seniorów, która swym zasięgiem objęła również gminę Brudzeń Duży. Uniwersytet ma celu umożliwienie osobom

**PŁOCKI POWIATOWY
UNIWERSYTET
TRZECIEGO WIEKU**

powyżej 50 roku życia zdobywania i poszerzania wiedzy oraz umiejętności, zaspokajanie potrzeb w zakresie samokształcenia i zagospodarowania czasu wolnego. Założycielem PPUTW jest Samodzielne Koło Terenowe nr 168 Społecznego Towarzystwa Oświatowego w Małej Wsi. Patronat honorowy nad uniwersytetem objęli: Marszałek Województwa Mazowieckiego, Starosta Płocki, Społeczne Towarzystwo Oświatowe oraz Krajowa Rada Izb Rolniczych. Patronat naukowy sprawuje Szkoła Wyższa im. Pawła Włodkowica w Płocku. Natomiast koordynatorem wszelkich działań na terenie gminy jest Gminna Biblioteka Publiczna w Brudzeniu Dużym.

Cele Płockiego Powiatowego Uniwersytetu Trzeciego Wieku – sekcja Brudzeń Duży:

- edukacja w różnych dziedzinach nauk;
- włączanie osób starszych do systemu kształcenia ustawicznego;
- rozwijanie sprawności intelektualnej, psychicznej i fizycznej osób starszych;
- przeciwdziałanie samotności;
- zapobieganie wykluczenia społecznego osób starszych;

- zacieśnienia więzi osób starszych z młodzieżą;
- upowszechnienie kultury oraz ułatwienie dostępu do dóbr kultury dla osób starszych;
- upowszechnienie profilaktyki gerontologicznej, promowanie aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia.

Formy zajęć:

- wykłady audytoryjne lub monograficzne;
- wykłady w sekcjach grupach;
- wykłady otwarte;
- warsztaty tematyczne;
- seminaria;
- konwersatoria;
- kursy języków obcych (lektoraty);
- kursy komputerowe;
- zajęcia ruchowe;
- wyjazdy edukacyjne: muzea, wystawy itp.;
- wycieczki turystyczne;
- inne rodzaje zajęć np. chór, zespół muzyczny, kabaret itp.

1.11. Ochotnicze Straże Pożarne na terenie gminy.

W Gminie Brudzeń Duży działa 10 poniżej wymienionych Jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych:

- OSP Bądkowo Kościelne
- OSP Karwosieki Noskowice
- OSP Nowe Karwosieki
- OSP Parzeń
- OSP Siecień
- OSP Sikórz
- OSP Sobowo
- OSP Suchodół
- OSP Turza Mała
- OSP Żerniki

OSP w Bądkowie Kościelnym i OSP w Sikorzu są jednostkami należącymi do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, który stanowi integralną część organizacji bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, mającego na celu ratowanie życia, zdrowia, mienia oraz środowiska.

Jednostki zrzeszają 378 członków zwyczajnych, w tym 322 mężczyzn i 56 kobiet. W akcjach ratowniczo-gaśniczych może brać bezpośredni udział 90 strażaków, w tym 89 mężczyzn i 1 kobieta. Każdy ochotnik straży pożarnej, który uczestniczy w działaniu ratowniczym oraz w szkoleniu pożarniczym otrzymuje ekwiwalent pieniężny.

W 2020 roku Gmina wypłaciła ekwiwalent w łącznej kwocie **11.207,50 zł**, z tego dla strażaków z OSP Bądkowo Kościelne kwotę 4.915,00 zł, z OSP Sikórz kwotę 3.975,00 zł oraz z OSP Siecień kwotę 2.317,50 zł.

W 2020 roku z budżetu Gminy jednostki OSP otrzymały środki finansowe w łącznej wysokości **337.608,96 zł**, z tego na zakup sprzętu pożarniczego, wyposażenia, remonty kwotę 273.013,03 zł. Najwięcej środków finansowych otrzymała jednostka OSP Bądkowo Kościelne 213.343,73 zł, w tym dotację do nowego średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego VOLVO FL w kwocie 151.268,00 zł.

Samochód pożarniczy dla OSP Bądkowo Kościelne został zakupiony za łączną kwotę **805.896,00 zł**. Pozostałą kwotę w wysokości 654.628,00 zł pozyskano ze źródeł zewnętrznych. Gmina ze środków własnych sfinansowała zakup sprzętu i wyposażenia nowego samochodu pożarniczego dla OSP Bądkowo Kościelne w kwocie 48.522,67 zł.

Z budżetu gminy kwotę 23.171,89 zł otrzymała OSP Sikórz, OSP Sobowo wykorzystwała środki w wysokości 16.993,62 zł, OSP Siecień dofinansowano ze środków gminnych kwotą 12.592,65 zł. Te 4 wymienione jednostki otrzymały najwięcej środków z przeznaczeniem na zakupy sprzętu, wyposażenia oraz konieczne remonty.

W roku 2020 jednostki OSP z terenu gminy otrzymały następujące dotacje:

1. OSP Bądkowo Kościelne

- Samorząd Województwa Mazowieckiego dofinansowanie w kwocie 100.000,00 zł do zakupu nowego średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego,
- Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej dofinansowanie w kwocie 250.000,00 zł do zakupu nowego średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie dofinansowanie w kwocie 304.628,00 zł do zakupu nowego samochodu ratowniczo-gaśniczego.

2. OSP Sikórz

- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie dofinansowanie w kwocie 30.000,00 zł na termomodernizację strażnicy OSP.

3. OSP Sobowo

- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie dofinansowanie w kwocie 15.000,00 zł do zakupu motopompy pływającej i sześciu kompletów ubrań specjalnych typu Nomex,
- Lokalna Grupa Działania "Aktywni Razem" - remont łazienek i założenie fotowoltaiki, dofinansowanie w kwocie 26.000,00 zł,
- WFOŚiGW w Warszawie - Remont instalacji C.O. (wymiana pieca na peletowy), dofinansowanie w kwocie 30.000,00 zł,
- Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego - Plac zabaw, dofinansowanie w kwocie 51.000,00 zł,
- Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego - "Razem przeciw Covid-19" zakup sprzętu i środków do dezynfekcji, dofinansowanie w kwocie 6 800,00 zł.

4. OSP Siecień

- Powiat Płocki – dofinansowanie na doposażenie w sprzęt kwotą 2.000,00 zł.

5. OSP Parzeń

- Powiat Płocki – dofinansowanie na doposażenie w sprzęt kwotą 1.000,00 zł.

Ogółem przekazane dotacje z przeznaczeniem dla Ochotniczych Straży Pożarnych w 2020 roku to kwota **816.428,00 zł**.

2. SYTUACJA FINANSOWA GMINY

2.1. Wysokość budżetu i poziom zadłużenia

Budżet gminy na 2020 rok został zatwierdzony Uchwałą Rady Gminy nr XIV/101/19 z dnia 30 grudnia 2019 r.

Dochody gminy zrealizowano w kwocie **42 336 236,81** na planowane **42 889 764,14** tj. **98,71%** planu. Dochody majątkowe zrealizowano w kwocie **2 549 155,41** na planowane **2 555 240,54** tj. **99,76%** planu, dochody bieżące zrealizowano w kwocie **39 787 081,40** na planowane **40 334 523,60** tj. **98,64%** planu.

Wydatki gminy zrealizowano w kwocie **39 099 908,45** na planowane **41 871 074,14** tj. **93,38%** planu. Wydatki majątkowe zrealizowano w kwocie **2 082 815,69** na planowane **2 708 770,97** tj. **76,89%** planu. Wydatki bieżące zrealizowano w kwocie **37 017 092,76** na planowane **39 162 303,17** tj. **94,52%** planu.

Na dzień 31.12.2020 r. kredyt do spłaty wynosi **8 359 979,00**, zadłużenie z tytułu emisji obligacji wynosi **3 200 000,00**. Pozostałość wolnych środków na 31.12.2020 r. wynosi **2 219 411,85** oraz środków niewykorzystanych z funduszu alkoholowego w kwocie **723,43**. Pozostała również niewykorzystana kwota **2 000 000,00**. Są to środki z Funduszu Inwestycji Lokalnych, które będą wykorzystane w 2021 r.

Wydatki zrealizowane w ramach funduszy sołeckich wynoszą **535 233,03**. Dochody i wydatki związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych odrębnymi ustawami w 2020 r. wynoszą **13 696 962,28**.

Gmina otrzymała dotację w kwocie **10 000,00** na dofinansowanie zadania pn. „Wzmocnienie brzegów kanału i zagospodarowanie terenu w sołectwie Więclawice gm. Brudzeń Duży” z budżetu Województwa Mazowieckiego. Kwota **1 000,00** jest to dotacja ze Starostwa Powiatowego w Płocku na wydatki bieżące dla OSP w Siecieniu. Kwota **100 000,00** jest to dotacja z Urzędu Marszałkowskiego na zakup samochodu ratowniczo – gaśniczego dla OSP w Bądkowie Kościelnym. Kwota **2 000,00** są to dotacje ze Starostwa Powiatowego w Płocku na rzecz OSP w Siecieniu i OSP w Parzeniu. Wpłynęła dotacja w kwocie **120 000,00** z Urzędu Marszałkowskiego w Warszawie na dofinansowanie zadania majątkowego pn. "Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Sobowo i Główina", dotacja w kwocie **1 555,46** na wykonanie zadania pn. „Oznakowanie dróg gminnych w sołectwie Bądkowo Rochny gm. Brudzeń Duży” z budżetu Województwa Mazowieckiego, dotacja w kwocie **5 000,00** na dofinansowanie zadania pn. „Zakup i montaż wiaty przystankowej w m. Siecień gm. Brudzeń Duży” z budżetu Województwa Mazowieckiego. Wpłynęła dotacja z NFOŚiGW na realizację przedsięwzięcia pn. „Usuwanie odpadów z folii rolniczych, siatki i sznurka do owijania balotów oraz opakowania po nawozach i typu Big-Bag” w kwocie **6 610,50**, dotacja w kwocie **43 911,00** z tytułu przyznania pomocy finansowej z budżetu Województwa Mazowieckiego na realizację zadania pn. „Inwentaryzacja indywidualnych źródeł ciepła na terenie gminy Brudzeń Duży”, dotacja z WFOŚiGW na dofinansowanie do realizacji zadania pn. „Program usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Brudzeń Duży” w kwocie **48 941,10**, dotacja z WFOŚiGW na dofinansowanie realizacji zadania pn. „Termomodernizacja strażnicy OSP Sikórz” w ramach programu pn. „Przedsięwzięcia z zakresu ochrony powietrza wspierające działalność Ochotniczych Straży

Pożarnych” w kwocie **30 000,00**, dotacja w kwocie **10 000,00** z tytułu udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Mazowieckiego na dofinansowanie zadania pn. „Zakup i montaż wyposażenia placu zabaw w m. Murzynowo gm. Brudzeń Duży”. Dotacja w kwocie **5 000,00** na dofinansowanie zadania pn. „Zakup wyposażenia do świetlicy wiejskiej w m. Turza Mała gm. Brudzeń Duży” oraz dotacja w kwocie **20 000,00** przekazana w formie dotacji celowej z budżetu Gminy Stara Białą z przeznaczeniem na renowację kaplicy w kościele parafialnym Św. Trójcy w Sikorzu.

Tabela 12. Wykonanie dochodów w poszczególnych działach w 2020 roku

Dział	Nazwa	Plan	Wykonanie	% wykonania
010	Rolnictwo i łowiectwo	973 579,62	973 580,30	100,00
400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną , gaz i wodę	0,00	0,00	0,00
600	Transport i łączność	648 763,28	246 092,50	37,94
700	Gospodarka mieszkaniowa	313 340,00	315 392,06	100,66
750	Administracja publiczna	111 394,00	104 897,10	94,17
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	98 987,00	98 987,00	100,00
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	123 000,00	103 000,00	83,74
756	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	9 921 728,45	9 938 950,63	100,18
758	Różne rozliczenia	14 753 858,97	14 753 858,97	100,00
801	Oświata i wychowanie	682 959,72	653 559,59	95,70
852	Pomoc społeczna	483 042,00	480 921,11	99,56
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	69 000,00	49 015,94	71,04
855	Rodzina	12 441 965,00	12 448 299,24	100,05
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 199 746,10	2 101 282,37	95,53
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	25 000,00	25 000,00	100,00
926	Kultura Fizyczna	43 400,00	43 400,00	100,00

Tabela 13. Wykonanie wydatków w poszczególnych działach w 2020 roku

Dział	Nazwa	Plan	Wykonanie	% wykonania
010	Rolnictwo i łowiectwo	1 816 670,62	1 291 293,77	71,08
400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	172 900,00	124 369,53	71,94
600	Transport i łączność	2 654 010,02	2 071 510,75	78,06
700	Gospodarka mieszkaniowa	315 377,70	285 126,67	90,41
710	Działalność usługowa	23 000,00	21 249,00	92,39
750	Administracja publiczna	3 965 916,00	3 589 015,73	90,50
751	Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	98 987,00	98 987,00	100,00
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	467 791,60	440 608,96	94,19
757	Obsługa długu publicznego	350 000,00	266 136,19	76,04
758	Różne rozliczenia	110 000,00	3 552,00	3,23
801	Oświata i wychowanie	12 564 978,72	11 892 903,17	94,66
851	Ochrona Zdrowia	109 366,45	107 547,44	98,34
852	Pomoc społeczna	1 464 092,00	1 434 740,07	98,00
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	479 400,00	430 593,03	89,82
855	Rodzina	12 660 691,00	12 660 287,58	100,00
900	Gospodarka komunalna i Ochrona Środowiska	3 194 066,80	3 016 451,95	94,44
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 358 826,23	1 302 891,61	95,89
926	Kultura fizyczna	65 000,00	62 644,00	96,38

2.2 Zaległości podatkowe podatników

Tabela 14. Zaległości z tytułu podatków w 2020 roku

	Wpływy	Zaległości
OSOBY FIZYCZNE		
<i>Podatek od nieruchomości</i>	873 410,66 zł	97 618,37 zł
<i>Podatek rolny</i>	827 381,26 zł	68 602,50 zł
<i>Podatek leśny</i>	25 595,85 zł	3 233,80 zł
<i>Podatek od środków transportowych</i>	219 941,29 zł	26 360,97 zł
OSOBY PRAWNE		
<i>Podatek od nieruchomości</i>	1 874 809,00 zł	276 487,25 zł
<i>Podatek rolny</i>	48 039,00 zł	44,00 zł
<i>Podatek leśny</i>	39 486,00 zł	0,00 zł
<i>Podatek od środków transportowych</i>	4 565,00 zł	0,00 zł

3. STAN REALIZACJI INWESTYCJI

3.1. Zadania i poziom wydatków inwestycyjnych

Tabela 15. Zadania inwestycyjne

Lp.	Nazwa zadania	Data realizacji	Koszty poniesione w PLN	Zakres prac	Uwagi
1.	Poprawa wyposażenia Gminy Brudzeń Duży w infrastrukturę wodociągowo-kanalizacyjną w latach 2017-2020 Etap II	2020-2023	3 075,00	Modernizacja SUW w Brudzeniu Dużym, Budowa kanalizacji w m. Brudzeń Duży, Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w Sikorzu.	Zadanie w trakcie realizacji. Przyznano dofinansowanie w ramach PROW w kwocie 1 999 828,00 zł oraz RFIL – 1 500 000,00 zł.
2.	Budowa budynku wielofunkcyjnego, świetlicy wiejskiej w Siecieniu	2018-2021	1 365 342,96	Wsparcie lokalnego rozwoju na terenie Gminy Brudzeń poprzez budowę świetlicy wiejskiej w miejscowości Siecień, która będzie służyć aktywizacji i integracji lokalnej społeczności.	Zadanie w trakcie realizacji. Przyznano dofinansowanie z MUW w kwocie 452 008,00 zł.
3.	„Organizacja systemu PSZOK na terenie Związku Gmin Regionu Płockiego”	2019-2021	1 279,38	Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów w m. Siecień.	Zadanie w trakcie realizacji. Zadanie realizowane ze ZGRP-dofinansowane z EFRR – 186 307,60 zł.
4.	Budowa boiska wielofunkcyjnego w Sikorzu	2018 -2021	19 882,34	Stworzenie miejsca rekreacyjno – sportowego dla społeczności lokalnej. W ramach zadania wykonano projekt budowlany.	Zadanie w trakcie realizacji.
5.	Budowa boiska wielofunkcyjnego w Siecieniu	2018 -2021	19 680,00	Stworzenie miejsca rekreacyjno – sportowego dla społeczności lokalnej. W ramach zadania wykonano projekt budowlany.	Zadanie w trakcie realizacji.
6.	Termomodernizacja strażnicy OSP w Sikorzu	2020	84 875,35	Zadanie obejmowało docieplenie ścian strażnicy, wykonanie nowej elewacji oraz montaż parapetów zewnętrznych	Zadanie zakończono. Na realizację zadania pozyskano dofinansowanie z WFOŚiGW – 30 000,00

7.	Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Sobowo i Główina	2019-2020	543 612,15	W ramach zadania dokonano przebudowy drogi o długości 1,32 km w m. Sobowo-Główina	Zadanie zakończono. Na realizację zadania pozyskano dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego – 120 000,00
8.	Zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP w Bądkowie Kościelnym	2020	151 268,00	Zakupiono nowy samochód ratowniczo-gaśniczy dla OSP Bądkowo Kościelne na podwoziu marki VOLVO.	Zadanie zakończono. Na realizację zadania otrzymano dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego – 100 000,00 zł; WFOŚiGW – 304 628,00 zł; Komenda Główna PSP – 250 000,00 zł

3.2. Wnioski o dofinansowanie złożone i otrzymane przez Gminę w 2020 r.

1. Poprawa wyposażenia Gminy Brudzeń Duży w infrastrukturę wodociągowo-kanalizacyjną – etap II, kwota dofinansowania **1 999 828,00 zł** – Samorząd Województwa Mazowieckiego w ramach programu PROW 2014 – 2020.
2. Poprawa wyposażenia Gminy Brudzeń Duży w infrastrukturę wodociągowo-kanalizacyjną – etap II, kwota dofinansowania **1 500 000,00 zł** - Fundusz Inwestycji Lokalnych.
3. Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej ul. Wrzosowa i Witosa w Brudzeniu Dużym – 100 000 zł, przebudowa drogi gminnej nr 290330W w m. Krzyżanowo – 100 000 zł, budowa drogi ul. Witosa i Szkolna w Brudzeniu Dużym – 200 000 zł, budowa boiska w Siecieniu – 50 000 zł, budowa boiska w Sikorzu – 50 000 zł, łączna kwota dofinansowania **500 000,00 zł** - Fundusz Inwestycji Lokalnych.
4. Przebudowa i modernizacja drogi w miejscowości Sobowo i Główina, kwota dofinansowania **120 000,00 zł** - Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie.
5. Organizacja publicznego transportu zbiorowego, kwota dofinansowania **250 321,80 zł** - Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie, Fundusz rozwoju przewozów autobusowych.
6. Organizacja publicznego transportu zbiorowego, kwota dofinansowania **263 520,00 zł** - Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie, Fundusz rozwoju przewozów autobusowych.
7. Wzmocnienie brzegów kanału i zagospodarowanie terenu w sołectwie Więclawice gm. Brudzeń Duży, kwota dofinansowania **10 000,00 zł** - Mazowiecki Instrument Aktywizacji Sołectw MAZOWSZE 2020, Samorząd Województwa Mazowieckiego.

8. Zakup i montaż wyposażenia placu zabaw w m. Murzynowo gm. Brudzeń Duży, kwota dofinansowania **10 000,00 zł** - Mazowiecki Instrument Aktywizacji Sołectw MAZOWSZE 2020, Samorząd Województwa Mazowieckiego.

9. Wyposażenie do świetlicy wiejskiej w m. Turza Mała gm. Brudzeń Duży, kwota dofinansowania **5 000,00 zł** - Mazowiecki Instrument Aktywizacji Sołectw MAZOWSZE 2020, Samorząd Województwa Mazowieckiego.

10. Zakup i montaż wiaty przystankowej w m. Siecień gm. Brudzeń Duży, kwota dofinansowania **5 000,00 zł** - Mazowiecki Instrument Aktywizacji Sołectw MAZOWSZE 2020, Samorząd Województwa Mazowieckiego.

11. Oznakowanie dróg gminnych w sołectwie Bądkowo Rochny gm. Brudzeń Duży, kwota dofinansowania **1 555,46 zł** - Mazowiecki Instrument Aktywizacji Sołectw MAZOWSZE 2020, Samorząd Województwa Mazowieckiego.

12. Zakup samochodu ratowniczo – gaśniczego dla OSP w Bądkowie Kościelnym, kwota dofinansowania **100 000,00 zł** - Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie.

13. Inwentaryzacja indywidualnych źródeł ciepła na terenie gminy Brudzeń Duży, dofinansowanie w kwocie **43 911,00 zł** – Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie.

14. Program usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Brudzeń Duży, kwota dofinansowania **48 941,10 zł** – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

15. Usuwanie odpadów z folii rolniczych, siatki i sznurka do owijania balotów oraz opakowania po nawozach i typu Big-Bag, dofinansowanie w kwocie **6 610,50 zł** – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

16. Termomodernizacja strażnicy OSP Sikórz w ramach programu pn. „Przedsięwzięcia z zakresu ochrony powietrza wspierające działalność Ochotniczych Straży Pożarnych”, kwota dofinansowania **30 000,00 zł**, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Łączna suma w/w kwot pozyskanych ze źródeł zewnętrznych w 2020 roku to **4 894 687,86 zł**.

Pozyskiwanie środków pozabudżetowych na oświatę w 2020 roku:

- **135 000,00 zł** – realizacja Rządowych programów „Zdalna szkoła” i „Zdalna szkoła +” (dotacja celowa Rządowa , zakup laptopów, kamer i oprogramowania);
- **77 884,54 zł** – dotacja na zakup podręczników (dotacja celowa Rządowa);
- Sz.P. w Brudzeniu pozyskała sprzęt audiowizualny i multimedialny o wartości ponad **100 000 zł** w ramach realizacji „Mazowieckiego Programu Dofinansowania Pracowni Informatycznych i Językowych” - jest to wydatek Urzędu Marszałkowskiego;
- **49 015,94 zł** – dotacja na stypendia socjalne dla uczniów.

4. ZADANIA REMONTOWE ZREALIZOWANE W 2020 ROKU W SOŁECTWACH

4.1. Remonty dróg i świetlic

W 2020 roku wykonano następujące zadania remontowe:

- 1.** Zadania finansowane w ramach środków funduszu sołectkiego w zakresie dostaw kruszyw do remontów dróg dla Gminy Brudzeń Duży wyniosły 424 920,80 zł.
- 2.** W ramach przebudowy drogi gminnej w miejscowości Sobowo i Główina wykonano nawierzchnię mineralno – asfaltową, utrwaloną za pomocą grysu kamiennego na powierzchni 6 827,00 m² i długości 1 320,00 m. – 519 098,28 zł (środki własne – 399 098,28 zł, dofinansowanie ze środków budżetu Województwa Mazowieckiego – 120 000,00 zł).
- 3.** W sołectwie Więclawice oczyszczono i wzmocniono brzegi kanału, zagospodarowano teren przed kanałem: wycięto zadrzewienia i zakrzaczenia, wyrównano i utwardzono teren, zakupiono i zamontowano dwie ławki, huśtawkę dla dwóch osób oraz orbitrek do ćwiczeń na świeżym powietrzu, zakupiono piasek w celu utworzenia stref bezpieczeństwa na zagospodarowanym terenie. – 22 327,70 zł (środki własne 12 327,70 zł w tym środki z funduszu sołectkiego 12 327,70 zł i dofinansowanie w ramach Mazowieckiego Instrumentu Aktywizacji Sołectw MAZOWSZE 2020 w kwocie 10 000,00 zł).
- 4.** Zakup i montaż znaków informujących o nazwach miejscowości i numeracji porządkowej domów na rozjazdach dróg w sołectwie Bądkowo Rochny – 3 110,94 zł (środki własne 1 555,48 zł w tym środki z funduszu sołectkiego 1 555,48 zł i dofinansowanie w ramach Mazowieckiego Instrumentu Aktywizacji Sołectw MAZOWSZE 2020 w kwocie 1555,46 zł).
- 5.** Zakupiono i zamontowano wyposażenie placu zabaw w m. Murzynowo – 20 000,00 zł (środki własne 10 000,00zł w tym środki z funduszu sołectkiego 10 000,00 zł i dofinansowanie w ramach Mazowieckiego Instrumentu Aktywizacji Sołectw MAZOWSZE 2020 w kwocie 10 000,00 zł).
- 6.** Zakupiono i zamontowano nową wiatę przystankową w m. Siecień – 19 600,00 zł (środki własne 14 600,00 zł.w tym środki z funduszu sołectkiego 5 000,00 zł i dofinansowanie w ramach Mazowieckiego Instrumentu Aktywizacji Sołectw MAZOWSZE 2020 w kwocie 5 000,00 zł).
- 7.** Do Świetlicy Wiejskiej w Turzy Małej zakupiono 2 kuchnie gazowe, zmywarkę oraz materiał i akcesoria do samodzielnego wykonania szafek kuchennych – 10 000,00 zł (środki własne 5 000,00 zł w tym środki z funduszu sołectkiego 5 000,00 zł i dofinansowanie w ramach Mazowieckiego Instrumentu Aktywizacji Sołectw MAZOWSZE 2020 w kwocie 5 000,00 zł).
- 8.** Zakup materiałów i wyposażenia : 77 614,50 zł, w tym m. in.: zakup materiałów i części do kosiarek, olej, paliwo, worki, drobne materiały naprawcze, znaki drogowe.

9. Usługi remontowe: 58 061,81 zł, w tym m. in.: dostawa kruszywa na remont dróg: 44 561,81 zł, przeniesienie drogi w miejscowości Murzynowo: 13 500,00 zł.

10. Inne usługi: 159 258,61 zł, w tym m. in.: prace równiarki i walca: 74 489,48 zł, wycinka drzew: 2 419,20 zł, koszenie traw 6 480,00 zł.

4.2. Fundusz sołecki

Tabela 16. Wykonanie funduszu sołeckiego w 2020 roku

Lp	Sołectwo	Nazwa przedsięwzięcia w ramach funduszu sołeckiego	Plan na 01.01.2020	Wykonanie planu na 31.12.2020	Procent wykonania
1	Bądkowo Kościelne	Remont dróg gminnych w sołectwie Bądkowo Kościelne	21 000,00	21 000,00	100,00
		Zakup umundurowania i wyposażenia dla strażaków z OSP Bądkowo Kościelne	4 741,60	4 741,56	100,00
2	Bądkowo - Rochny	Remont dróg gminnych w sołectwie Bądkowo Rochny	10 000,00	10 000,00	100,00
		Oznakowanie dróg gminnych w sołectwie Bądkowo Rochny	3 921,48	1 555,48	39,66
3	Bądkowo – Rumunki	Remont dróg gminnych w sołectwie Bądkowo Rumunki	9 193,43	9 193,43	100,00
4	Brudzeń Duży	Remont dróg gminnych w sołectwie Brudzeń Duży	37 524,20	37 524,20	100,00
5	Brudzeń Mały	Remont dróg gminnych w sołectwie Brudzeń Mały	10 000,00	10 000,00	100,00
		Organizacja pikniku rodzinnego dla mieszkańców sołectwa Brudzeń Mały	2 533,08	2 533,00	100,00
6	Cegielnia	Odmulenie i odtworzenie rowów przydrożnych w sołectwie Cegielnia	2 800,00	2 800,00	100,00
		Remont dróg gminnych w sołectwie Cegielnia	8 232,11	8 232,09	100,00
7	Główina	Remont dróg gminnych w sołectwie Główina	16 575,45	16 575,44	100,00
		Zakup wyposażenia do świetlicy wiejskiej w Głównie	1 500,00	1 500,00	100,00
		Adaptacja pomieszczeń na świetlicę wiejską po byłej szkole w Głównie	2 000,00	2 000,00	100,00
8	Gorzechowo	Remont dróg gminnych w sołectwie Gorzechowo	15 047,20	15 047,19	100,00
9	Karwosieki –Cholewice	Remont dróg gminnych w sołectwie Karwosieki -Cholewice	14 109,10	14 109,10	100,00
10	Karwosieki – Noskowice	Remont dróg gminnych w sołectwie Karwosieki -Noskowice	11 707,55	11 707,55	100,00

11	Kłobukowo – Patrze	Remont dróg gminnych w sołectwie Kłobukowo- Patrze	8 705,61	8 705,60	100,00
12	Krzyżanowo	Remont dróg gminnych w sołectwie Krzyżanowo	12 221,67	12 221,67	100,00
		Zakup i montaż lampy ulicznej	2 000,00	2 000,00	100,00
13	Lasotki	Remont dróg gminnych w sołectwie Lasotki	13 996,53	13 996,32	100,00
14	Murzynowo	Remont dróg gminnych w sołectwie Murzynowo	6 735,79	6 735,60	100,00
		Zakup i montaż wyposażenia placu zabaw w Murzynowie	10 000,00	10 000,00	100,00
15	Myślborzyce	Remont dróg gminnych w sołectwie Myślborzyce	12 082,79	12 082,72	100,00
16	Nowe Karwosieki	Remont dróg gminnych w sołectwie Nowe Karwosieki	12 345,46	12 345,35	100,00
17	Parzeń	Remont dróg gminnych w sołectwie Parzeń	25 966,75	25 966,70	100,00
18	Rembielin	Remont dróg gminnych w sołectwie Rembielin	10 733,86	10 733,85	100,00
		Zakup wyposażenia do świetlicy wiejskiej w Głównie	3 000,00	2 999,97	100,00
19	Robertowo	Remont dróg gminnych w sołectwie Robertowo	11 182,21	11 182,21	100,00
20	Rokicie	Remont dróg gminnych w sołectwie Rokicie	10 319,16	10 319,16	100,00
21	Rokicie Osiedle	Pokrycie kosztów związanych z oczyszczalnią ścieków w Rokiciu	12 720,70	12 720,70	100,00
22	Siecień	Remont dróg gminnych w sołectwie Siecień	12 524,20	12 524,20	100,00
		Zakup wyposażenia do świetlicy wiejskiej	20 000,00	20 000,00	100,00
		Zakup przystanku	5 000,00	5 000,00	100,00
23	Siecień - Rumunki	Remont dróg gminnych w sołectwie Siecień - Rumunki	12 683,18	12 683,18	100,00
24	Sikórz	Remont dróg gminnych w sołectwie Sikórz	27 524,20	27 524,20	100,00
		Remont świetlicy wiejskiej w Sikorzu	7 000,00	7 000,00	100,00
		Zakup umundurowania i sprzętu dla członków OSP Sikórz	3 000,00	3 000,00	100,00
25	Sobowo	Remont dróg gminnych w sołectwie Sobowo	20 563,26	20 563,26	100,00
26	Strupczewo Duże	Remont dróg gminnych w sołectwie Strupczewo Duże	13 047,20	13 047,20	100,00
		Adaptacja pomieszczeń na świetlicę wiejską po byłej szkole w Głównie	2 000,00	2 000,00	100,00
27	Suchodół	Remont dróg gminnych w sołectwie Suchodół	12 945,85	12 945,85	100,00
28	Turza Mała	Remont dróg gminnych w sołectwie Turza Mała	8 058,42	8 058,42	100,00

		Zakup Wyposażenia do Świetlicy Wiejskiej w Turzy Małej	5 000,00	5 000,00	100,00
29	Turza Wielka	Remont dróg gminnych w sołectwie Turza Wielka	15 000,00	15 000,00	100,00
		Zakup wyposażenia do świetlicy wiejskiej w Turzy Małej	985,31	985,31	100,00
30	Uniejewo	Remont dróg gminnych w sołectwie Uniejewo	11 932,70	11 932,70	100,00
31	Więclawice	Wzmocnienie betonem brzegu kanału w Więclawicach	12 327,70	12 327,70	100,00
		Remont dróg w sołectwie Więclawice	2 231,69	2 231,69	100,00
32	Winnica	Remont dróg gminnych w sołectwie Winnica	10 731,92	10 731,92	100,00
33	Żerniki	Remont świetlicy wiejskiej w Żernikach	12 157,84	12 148,51	100,00
Ogółem			537 609,20	535 233,03	99,55

5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

5.1. Infrastruktura techniczna

Drogi na terenie Gminy Brudzeń Duży

Gmina Brudzeń Duży jest dobrze położona pod względem komunikacyjnym, mimo że przez jej teren nie przebiegają drogi krajowe. Sieć drogową tworzą m. in. 4 drogi wojewódzkie. Połączenia dróg wojewódzkich gwarantuje dobrze rozwinięta sieć dróg powiatowych oraz gminnych, które zapewniają dotarcie do większych miejscowości.

Infrastrukturę drogową na terenie gminy Brudzeń Duży tworzą:

Drogi wojewódzkie:

Tabela 17. Drogi wojewódzkie na terenie gminy Brudzeń Duży

Nr drogi	Nazwa drogi	Długość drogi na terenie gminy Brudzeń Duży w km
540	Bielsk - Proboszczewice - Sikórz	2,262
555	Srebrna - Siecień - Murzynowo - rz. Wisła - Stary Duninów	5,980
559	Granica woj. - Brudzeń Duży - Sikórz - Płock	15,897
562	Granica woj. - Biskupice - Płock	13,500
Łączna długość dróg wojewódzkich na terenie gminy		37,639

Drogi powiatowe:

Tabela 18. Drogi powiatowe na terenie gminy Brudzeń Duży

Nr drogi	Nazwa drogi	Długość drogi na terenie gminy Brudzeń Duży w km
2999W	Sikórz-Mochowo	5,290
2903W	Brudzeń Duży-Proboszczewice	8,786
2904W	Brudzeń Duży - Gr Woj. (Kamienica)	6,648
2905W	Siecień - Strupczewo	8,239
2906W	Rembielin-Myśliborzyce	2,515
6905W	Parzeń- Kamionki Stara Biała-Gr. Miasta (Płock)	2,581
6916W	Bądkowo-Łukoszyn	6,790
Łączna długość dróg powiatowych na terenie gminy		40,849

Stan dróg wojewódzkich oraz powiatowych jest oceniany jako średni, wymagający modernizacji.

Drogi gminne:

Tabela 19. Drogi gminne na terenie gminy Brudzeń Duży

Nr drogi	Nazwa drogi	Długość drogi (w km) – dotyczy wyl. dróg przyjętych uchwałą Rady Gminy	Utwardzone (w km)
290301W	Turza Wielka – Wincentowo - granica gminy (Tłuchowo Rumunki)	2,7	2,7
290302W	Cegielnia – Turza Mała – granica gminy (Kłobukowo - Patrze)	3,2	2,0
290303W	Granica województwa (Popowo) – Turza Wielka	4,3	
290304W	Granica województwa (Czartowo) – Bądkowo Rumunki	2,0	
290305W	Cegielnia – Winnica	2,3	
290306W	Winnica – Zdziembórz, granica gminy (Grodnia)	2,8	
290307W	Sobowo – granica gminy (Ruszkowo)	1,8	
290308W	Granica gminy (Michałkowo) – Sobowo	1,7	
290309W	Sobowo – Bądkowo Jeziorne – droga wojewódzka 559	4,5	
290310W	Bądkowo Kościelne – Brudzeń Duży	2,2	2,2
290311W	Bądkowo Rochny – Janoszyce – Karwosieki Cholewice	5,8	
290312W	Karwosieki Noskowice – granica gminy (Łukoszyn)	2,1	
290313W	Karwosieki Cholewice – granica gminy (Dzięgielewo)	3,8	
290314W	Granica gminy (Zakrzewko) – Karwosieki Nowe	1,4	
290315W	Karwosieki Nowe – droga powiatowa 2903W	1,3	
290316W	Karwosieki Nowe – granica gminy (Włoczewo)	1,2	
290317W	Główina – Sobowo	3,0	3,0
290318W	Granica gminy (Kamienica) – Główina	2,7	2,7
290319W	Sobowo Ostrowce – Więclawice	3,4	
290320W	Więclawice - Rembielin	3,3	
290321W	Więclawice – Myślborzyce	2,0	
290322W	Rembielin – Gorzechowo – Rokicie	1,3	
290323W	Gorzechowo – Rokicie	2,9	2,9
290324W	Sobowo – Strupczewo – Brudzeń Mały – Parzeń Janówek	6,9	
290325W	Brudzeń Duży – Brudzeń Mały	1,4	
290326W	Brudzeń Mały – Gorzechowo	1,4	
290327W	Gorzechowo – Żerniki	2,4	1,5
290328W	Parzeń Janówek – Robertowo – Żerniki – Siecień	5,1	1,0
290329W	Robertowo – Robertowo Kolonia	0,9	
290330W	Brudzeń Duży – Krzyżanowo	2,7	2,7
290331W	Karwosieki Noskowice – Parzeń	2,6	0,6
290332W	Krzyżanowo – Parzeń (Suchodół)	1,9	
290333W	Sikórz – Suchodół – Włoczewo – droga powiatowa 178	4,3	1,3
290334W	Sikórz Pieńki – droga wojewódzka 540	2,6	
290335W	Uniejewo – Siecień – Cierszewo – droga wojewódzka 562	6,9	1,0

290336W	Siecień – Radotki (droga wojewódzka 555)	3,1	
290337W	Cierszewo – Biskupice (droga wojewódzka 562)	2,5	
290338W	Droga wojewódzka 559 – granica gminy (Kowalewko)	0,2	
290339W	Brudzeń Duży - Gorzechowo	3,5	3,5
290340W	Parzeń - Suchodół	1,75	
Łączna długość dróg w kategorii dróg gminnych		111,85	27,1

Drogi wewnętrzne:

Tabela 20. Drogi wewnętrzne na terenie gminy Brudzeń Duży

Lp.	Nazwa drogi	Długość drogi (w km) – dotyczy wyl. dróg przyjętych uchwałą Rady Gminy	Utwardzone (w km)
1	ul. Wspólna Brudzeń Duży	0,5	0,5
2	ul. Krasickiego i ul. Maya Brudzeń Duży	0,7	0,7
3	Sikórz PGR	1,0	1,0
4	Wincentowo – Turza Mała	1,36	1,36
5	Parzeń	0,22	0,22
Łączna długość dróg w kategorii wewnętrznych utwardzonych		2,48	2,48

Gmina jest właścicielem dróg wewnętrznych, w tym dróg o nawierzchni asfaltowej. Infrastruktura drogowa jest czynnikiem, który może wpłynąć na rozwój inwestycyjny gminy i może być czynnikiem determinującym, a na pewno brany pod uwagę przez potencjalnych mieszkańców, którzy zdecydowaliby osiedlić się na terenie gminy. Rola transportu drogowego w dalszym ciągu wzrasta, a tym samym następuje wzrost natężenia ruchu na drogach.

W 2020 roku na terenie gminy wykonano przebudowy drogi gminnej w miejscowości Sobowo i Główna, wraz z przebudową skrzyżowania z drogą powiatową nr 2904W. Zakres robót obejmował między innymi: wykonanie przebudowy skrzyżowania o nawierzchni bitumicznej z drogą powiatową, przebudowa jezdni drogi o nawierzchni bitumicznej o długości 1320 m, uzupełnienie poboczy kruszywem łamanym, wymiana istniejących przepustów. Dzięki rozbudowie drogi wojewódzkiej Nr 559 w miejscowości Sikórz powstało nie tylko nowe rondo, ale też szerokie chodniki i bezpieczne przejścia dla pieszych, pasaż pieszo-jezdny, zmieniony parking przy cmentarzu w Sikorzu i nowoczesne oświetlenie na drodze w centrum miejscowości a także nasadzenia roślinne.

Na terenie Gminy funkcjonuje system chodników o długości około 14 km, które wymagają dalszej rozbudowy. Dzięki rozbudowie i modernizacji drogi wojewódzkiej Nr 559 powstała ścieżka rowerowa o długości około 2,1 km.

Infrastrukturę około drogową uzupełnia system oświetlenia ulicznego, o łącznej ilości punktów świetlnych ponad 550 sztuk. Oświetlenie uliczne zlokalizowano w następujących miejscowościach: Bądkowo Kościelne, Brudzeń Duży, Brudzeń Mały, Cegielnia, Główna, Karwosieki Cholewice, Karwosieki Noskowice, Krzyżanowo, Lasotki, Murzynowo, Rembielin, Sikórz, Suchodół, Strupczewo, Sobowo, Siecień Rumunki, Siecień, Turza Mała, Turza Wielka, Uniejewo, Więclawice, Winnica, Żerniki, Rokicie.

Przeprawy mostowe należące do gminnej infrastruktury drogowej występują w miejscowości Winnica oraz Cierszewo. Mosty te udostępniają przejazd przez rzekę Skrwę.

Wodociągi i kanalizacja

Zadania własne gminy w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków w okresie od 1 stycznia do 31 marca 2020 r. Gmina wykonywała poprzez Przedsiębiorstwo MELGOS” Sp. z o.o. z siedzibą w Gostyninie, które prowadziło na rzecz gminy w zakresie obsługi powierzonego mienia komunalnego związanego z dostawą wody i odprowadzania ścieków w zakresie zapisanym w umowie zawartej między ww. Przedsiębiorstwem a właścicielem urządzeń, tj. gminą Brudzeń Duży. Z dniem 1 kwietnia 2020 r. zadania w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków przejęło Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne Brudzeń Duży Sp. z o.o. z siedzibą w Brudzeniu Dużym przy ul. Dobrzyńskiej 9.

Na terenie gminy Brudzeń Duży zlokalizowane są trzy oczyszczalnie ścieków:

Gminna Oczyszczalnia Ścieków w miejscowości Bądkowo Kościelne

- lokalizacja: Bądkowo Kościelne,
- oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z podwyższoną redukcją związków biogenych oraz tlenową stabilizacją osadu nadmiernego w komorach tlenowych,
- średnia dobową przepustowość oczyszczalni 150m³/d.

Gminna Oczyszczalnia Ścieków w miejscowości Siecień

- lokalizacja: Siecień,
- oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna,
- średnia dobową przepustowość oczyszczalni 80m³/d.

Mechaniczno-Biologiczna Oczyszczalnia Ścieków w miejscowości Rokicie

- lokalizacja: Rokicie,
- właścicielem oczyszczalni jest Spółdzielnia Mieszkaniowa „Rokicie” z/s Rokicie 26, gm. Brudzeń Duży. Od października 2017 r. użytkownikiem oczyszczalni jest Gmina Brudzeń Duży,
- średnia dobową przepustowość oczyszczalni 8,5m³/d.

Istotnym problem w gminie Brudzeń Duży jest słabo rozwinięta sieć kanalizacyjna, co zmusza mieszkańców do zabudowy przydomowych oczyszczalni ścieków lub szczelnych zbiorników bezodpływowych i jak powszechnie wiadomo podstawową wadą jest ich nieszczelność i uwalnianie szkodliwych związków do gruntu i wód gruntowych, jak również do powietrza.

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r. poz. 2010 z późn.zm.) właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku m.in. przez:

- przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej lub w przypadku, gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona, wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub w przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych, spełniające wymagania określone w przepisach odrębnych. Przyłączenie

nieruchomości do sieci kanalizacyjnej nie jest obowiązkowe, jeżeli nieruchomość jest wyposażona w przydomową oczyszczalnię ścieków spełniającą wymagania określone w przepisach odrębnych;

- gromadzenie nieczystości ciekłych w zbiornikach bezodpływowych;
- pozbywanie się zebranych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych oraz nieczystości ciekłych w sposób zgodny z przepisami ustawy i przepisami odrębnymi.

Właściciele nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych są obowiązani do udokumentowania w formie umowy korzystania z usług wykonywanych przez przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych przez okazanie takich umów i dowodów uiszczania opłat za te usługi.

W celu ograniczenia zagrożenia dla gruntu i wód gruntowych związanego z nieszczelnymi zbiornikami bezodpływowymi na bieżąco wykonywane są kontrole właścicieli nieruchomości położonych na terenie gminy niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej, a mających techniczne i ekonomiczne możliwości podłączenia oraz kontrole opróżniania zbiorników bezodpływowych, jako potwierdzenia zgodnego z przepisami prawa pozbywania się nieczystości ciekłych. W 2020 r. przeprowadzono 33 takie kontrole.

5.2. Zagospodarowanie przestrzenne

Realizacja zadań w zakresie gospodarki przestrzennej prowadzona jest na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Zgodnie z w/w ustawą dla terenu gminy opracowane jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brudzeń Duży, które zostało uchwalone Uchwałą nr 279/XXXI/02 Rady Gminy w Brudzeniu Dużym z dnia 10 października 2002 r. ostatnia aktualizacja Studium została uchwalona Uchwałą NR XLIII/288/14 Rady Gminy Brudzeń Duży z dnia 11 września 2014 r. Studium uwarunkowań stanowi podstawę do opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Na koniec 2020 r. obowiązywało 30 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i objęte jest nimi ok. 20% powierzchni gminy.

W roku 2020 r. został uchwalony Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów części działki nr ewid. 419/2 w miejscowości Siecień - uchwała nr XVI/115/20 Rady Gminy Brudzeń Duży z dnia 21 lutego 2020r. Teren objęty w/w planem przeznaczony jest pod realizację zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi - Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

W roku 2020 Rada Gminy Brudzeń Duży podjęła uchwały w sprawie przystąpienia do opracowania Miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w miejscowościach Bądkowo Kościelne, Sikórz i Siecień. Na koniec 2020 r. w trakcie opracowania były dwa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Tereny objęte ustaleniami planów stanowią własność prywatną i realizacja ustaleń zawartych w planach uzależniona jest od popytu na tereny budowlane oraz planów właścicieli. Duży wpływ na obrót terenami budowlanymi ma infrastruktura techniczna – dostęp do wody, kanalizacji, energii oraz komunikacji lokalnej.

Na podstawie uchwalonych planów inwestorom wydawane są wyrysy i wypisy z planów.

Dla terenów nieobjętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego inwestorom wydawane są decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu oraz decyzje o ustaleniu

lokalizacji inwestycji celu publicznego. W roku 2020 wydano 4 decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, 37 decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu oraz decyzje zmieniające decyzje ostateczne i przenoszące prawa.

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym decyzje mogą być wydane po spełnieniu warunków określonych w ustawie i wymagają uzyskania niezbędnych uzgodnień stosownie do art.53 ust.4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Realizując uchwałę Nr II/12/18 Rady Gminy Brudzeń Duży z dnia 29 listopada 2018 r. w dniu 21 lutego 2020 r. Rada Gminy Brudzeń Duży podjęła uchwałę NR XVI/113/20 przyjmującą „Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brudzeń Duży na lata 2019- 2029”.

Ponadto w ramach realizacji zadań wydawane są:

- opinie dla realizacji robót budowlanych, które wymagają zgłoszenia organowi administracji architektoniczno-budowlanej;
- zaświadczenia o zgodności z planem lub decyzją planowanej zmiany użytkowania obiektów budowlanych;
- zaświadczenia o przeznaczeniu terenu;
- opinie do projektów podziału gruntów;
- decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach.

6. GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA ŚRODOWISKA

6.1. Gospodarowanie odpadami

Od 01 stycznia 2020 r. odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych położonych na terenie Gminy Brudzeń Duży samodzielnie realizuje Gmina Brudzeń Duży. Uchwałą nr VIII/61/19 z dnia 18 lipca 2019 r. Gmina Brudzeń Duży zrezygnowała z przekazania na rzecz Związku Gmin Regionu Płockiego zadań własnych gminy związanych z prowadzeniem gospodarki odpadami komunalnymi przyjętych w zakresie określonym w Statucie Związku Gmin Regionu Płockiego rozdz. 2 § 3 pkt. 2, uchwalonym uchwałą Zgromadzenia Związku Gmin Regionu Płockiego nr 2/II/2018 z dn. 25 kwietnia 2018 roku.

Od 01 stycznia 2020 roku zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Brudzeń Duży, każdy właściciel nieruchomości jest zobowiązany do prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Zbieranie odpadów komunalnych w sposób selektywny stanowi podstawowy element systemu gospodarki odpadami. Selektywna zbiórka jest prowadzona w systemie workowo - pojemnikowym z podziałem na frakcje: tworzywa sztuczne, papier, szkło, odpady ulegające biodegradacji, odpady zmieszane (pozostałości z sortowania).

Systemem gospodarowania odpadami komunalnymi objęto ogółem wg. stanu na dzień 31.12.2020 r. – 2 449 nieruchomości (według złożonych deklaracji), tj. nieruchomości zamieszkałe, nieruchomości niezamieszkałe, w których jest prowadzona działalność gospodarcza lub na których znajdują się domki letniskowe oraz inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

Poniższa tabela, została sporządzona na podstawie sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, oraz rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2020 r. Z terenu gminy Brudzeń Duży w 2020 r. łącznie zebrano 1 875,725 Mg (ton), odpadów komunalnych.

Tabela 21. Rodzaje odebranych odpadów komunalnych w 2020 r.

Lp.	Kod odpadu	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów (Mg)
	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	41,35
	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	6,00
	15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	150,82
	15 01 07	Opakowania ze szkła	166,45
	16 01 03	Zużyte opony	6,25
	17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	4,54
	17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	26,83
	20 01 01	Papier i tektura	3,50
	20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	2,79
	20 01 32	Leki i inne niż wymienione w 20 01 31	0,025

20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki (1)	3,43
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	5,26
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	187,90
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1 231,70
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	38,88
	SUMA	1 875,725
	Łączna masa odebranych odpadów komunalnych z wyłączeniem odpadów budowlanych i rozbiórkowych	1 844,355
	Łączna masa odebranych odpadów budowlanych i rozbiórkowych	31,37

Odpady komunalne zebrane podczas selektywnej zbiórki w 2020 roku z terenu Gminy Brudzeń Duży, przedstawia się w sposób następujący:

Tabela 22. Rodzaje odpadów komunalnych zebrane podczas selektywnej zbiórki

Wyszczególnienie		Ogółem
Odpady komunalne zebrane selektywnie i wysegregowane z frakcji suchej	Razem	571,275
	Papier i tektura	3,50
	Szkło	166,45
	Tworzywa sztuczne	6,00
	Metale	0,00
	Odzież i tekstylia	0,00
	Niebezpieczne	0,025
	Baterie i akumulatory	0,00
	razem	0,00
	w tym niebezpieczne	0,00
	Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	11,48
	Razem	11,48
	W tym niebezpieczny	6,22
	Wielkogabarytowe	38,88
	Ulegające biodegradacji	187,90
	Opakowania wielomateriałowe	0,00
	Zmieszane odpady opakowaniowe	150,82
	Pozostałe	0,00

W związku z przejściem od dnia 01 stycznia 2020 r., przez naszą Gminę prowadzenia samodzielnie systemu gospodarki odpadami komunalnymi i w związku z tym pozbawienia naszych mieszkańców dostępu do PSZOK-u, który mieścił się w Gminie Gąbin, oraz w związku ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2020 poz. 1439 ze zm.), w której jest zawarty art. 3 ust. 2b mówiący o tym, że: *Gmina jest zobowiązana utworzyć, co najmniej jeden stacjonarny punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych, samodzielnie lub wspólnie z inną gminą lub gminami (...)*”, Gmina Brudzeń Duży, bierze udział w projekcie pn. „Organizacja systemu PSZOK na terenie Związku Gmin Regionu Płockiego” w ramach Osi

Priorytetowej V „Gospodarka przyjazna środowisku”, Działanie 5.2 „Gospodarka odpadami” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020. Przedmiotowy projekt jest projektem Partnerskim, w którym występuje 7 (siedem) Gmin tj. Gostynin, Gąbin, Brudzeń Duży, Stara Biała, Drobin, Słupno, Mała Wieś z terenu działania Związku Gmin Regionu Płockiego.

W wyniku realizacji inwestycji powstanie 8 (osiem) punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych przy współpracy Partnerów projektu na terenie 7 (siedmiu) Gmin tj. Gostynin, Gąbin, Brudzeń Duży, Stara Biała, Drobin, Słupno, oraz Mała Wieś. Umowa powinna być zrealizowana do końca grudnia 2021 r.

W celu utrzymania porządku i czystości na nieruchomościach stanowiących własność osób fizycznych w 2020 r. na terenie naszej gminy prowadzono kontrole. Przeprowadzono kontrole Wykonawcy Remondis Sp. z o. o. Oddział w Płocku, w ramach Umowy Nr 47/2019 z dnia 31 grudnia 2019 r. w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z nieruchomości, zlokalizowanych na terenie Gminy Brudzeń Duży.

Na dzień 31.12.2020 r. dziewięć podmiotów jest uprawnionych do odbierania odpadów komunalnych z terenu gminy Brudzeń Duży wpisanych do prowadzonego przez Wójta Gminy Brudzeń Duży rejestru działalności regulowanej.

W 2020 r. odbiór i utylizacja padłych zwierząt odbywały się na podstawie umowy z Przedsiębiorstwem Przemysłowo – Handlowym „HETMAN” Spółka z o.o. z siedzibą w m. Florianów 24, w której obowiązywały stawki za odbiór ubocznych produktów zwierzęcych. W umowie tej określone zostały także stawki za odbiór, transport i utylizację zwłok dzika w przypadku wystąpienia w Polsce afrykańskiego pomoru świń.

Odbiór padłych zwierząt gospodarskich jest bezpłatny, ponieważ Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa pokrywa koszty zbioru, transportu i unieszkodliwienia padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, konie oraz świnie.

6.2. Zadania z zakresu ochrony środowiska

Tereny zieleni

Zgodnie z ustawą z 16 kwietnia 2004 r o ochronie przyrody obowiązkiem organów administracji publicznej, osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych oraz osób fizycznych jest dbałość o przyrodę, będącą naszym dziedzictwem i bogactwem narodowym. Ponadto, organy administracji publicznej zobowiązane są do zapewnienia warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych dla ochrony przyrody.

Na terenie gminy Brudzeń Duży występują następujące formy ochrony przyrody:

- park krajobrazowy - Brudzeński Park Krajobrazowy,
- pomniki przyrody - 23 szt.,
- rezerваты przyrody, Rezerwat „Jary Brudzeńskie”–Rezerwat „Sikórz”
- obszary chronionego krajobrazu, (Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu, Obszar Chronionego Krajobrazu Przyszecze Skrwy Prawej)
- obszar NATURA 2000 (Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Sikórz” SOO, o numerze inwentarzowym PLH140012),
- zespoły przyrodniczo – krajobrazowe, (Ujście Skrwy -powierzchnia 96,00 ha oraz Jezioro Józefowskie powierzchnia 24,90 ha).
- użytki ekologiczne - 11szt.

Największą atrakcją turystyczną gminy Brudzeń Duży stanowi Brudzeński Park Krajobrazowy o powierzchni 34,52 km², określany w literaturze „Mazowiecką Szwajcarią”. Mieści się na terenie gmin Brudzeń Duży i Stara Biała utworzony na mocy Uchwały nr 163/XXVI/88 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Płocku z dnia 09 czerwca 1988 r. Park obejmuje dolinę dolnej Skrwy Prawej (aż do ujścia) i obejmuje kompleksy leśne Brwilno, Brudzeń oraz lasy Sikorskie. Powierzchnia Parku wynosi 3171 ha, a otuliny 4397 ha. Brudzeński Park Krajobrazowy jest jednym z najmniejszych parków krajobrazowych w województwie mazowieckim i jest w większej części pokryty lasami. W krajobrazie parku dominują lasy grądowe z dużymi obszarami starodrzewu. Obejmuje także przylegające kompleksy leśne w m. Brwilno, Sikórz i Brudzeń oraz fragment połodowcowy Rynny Karwosiecko - Cholewickiej wraz z ciągiem drobnych jezior i torfowisk. W otulinie Parku znalazła się druga długa rynna dopływu Skrwy - Wierzbicy. Administracyjnie Park w całości leży w powiecie płockim, na obszarze Gminy Brudzeń Duży i Stara Biała. Brudzeński Park Krajobrazowy obejmuje dolinę Skrwy Prawej.

Na terenie gminy Brudzeń Duży w granicach Brudzeńskiego Parku Krajobrazowego, znajdują się:

- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 (SOO) o numerze inwentarzowym PLH 140012. Jest to obszar bardzo ważny dla zachowania zbiorowiska łągowych (priorytetowy typ siedliska z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej) i grądowych o charakterze naturalnym z licznymi drzewami pomnikowymi oraz stanowiskami roślin chronionych. Na terenie obszaru stwierdzono występowanie 6 gatunków zwierząt jak wynika z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej (Natura 2000 Standardowe Formularze Danych dla Specjalnych Obszarów Ochrony), jak również 363 roślin naczyniowych oraz 34 gatunków mchów;
- Rezerwat krajobrazowy „Sikórz”, który jest najciekawszym rezerwatem pod względem przyrodniczym w Brudzeńskim Parku Krajobrazowym, jak również jednym z najciekawszych obiektów na Mazowszu, zlokalizowanym na krawędzi skarpy Wiślanej przy drodze nr 562 Płock - Dobrzyń n/ Wisłą
- Rezerwat leśny „Brudzeńskie Jary” - obejmuje jeden z piękniejszych fragmentów Brudzeńskiego Parku Krajobrazowego w kompleksie leśnym Brudzeń.

W roku 2017 przeprowadzono inwentaryzację dendrologiczną pomników przyrody na terenie gminy Brudzeń Duży. Na terenie gminy znajdują się 22 pomniki przyrody, w tym: 1 aleja drzew, 14 pojedynczych tworów przyrody żywej (drzew), 6 grup drzew oraz 1 głąz narzutowy, przy czym podczas prowadzonej w 2020 r. weryfikacji danych przez tut. organ w centralnym rejestrze form ochrony przyrody (CRFOP) stwierdzono brak wpisu 6 pomników przyrody z terenu naszej gminy. Ponadto po przeprowadzeniu ponownej inwentaryzacji ujawniono i dopisano 1 pomnik przyrody (aleja złożona z 11 lip drobnolistnych), który był przypisany do gminy Stara Biała.

Gmina jest miejscem bogatym w tereny zieleni. W Brudzeniu Dużym znajduje się park podworski, który służy mieszkańcom, jako tereny wypoczynku z licznymi alejkami spacerowymi, placem zabaw.

W związku z obowiązkiem chronienia przyrody zgodnie z treścią art.83f ustawy o ochronie przyrody możliwe jest usunięcie drzew po dokonaniu zgłoszenia zamiaru usunięcia drzewa z

działki stanowiącej własność, bądź współwłasność osoby fizycznej, osób fizycznych, gdy wycinka nie ma związku z działalnością gospodarczą. Obowiązek dokonania zgłoszenia może dotyczyć tylko tych sytuacji, w których brak jest obowiązku uzyskania zezwolenia.

W związku z powyższym w 2020 roku do tut. organu dokonano 81 zgłoszeń na usunięcie 1021 sztuk drzew, na które po przeprowadzeniu oględzin w terenie organ wniósł 1 sprzeciw. Usunięto 15 szt. drzew, jako złom bądź wywrot. W 2020 r. po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wydano 14 sztuk zezwoleń na usunięcie 250 szt. drzew nakładając obowiązek wykonania nowych nasadzeń w ilości 112 szt.

Ochrona klimatu i powietrza

Istotnym czynnikiem mającym wpływ na wysokość stężeń zanieczyszczeń są warunki meteorologiczne. Od czynników atmosferycznych w dużej mierze zależy rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń w powietrzu.

Zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza. W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa mazowieckiego wyznaczono 4 strefy:

- Aglomerację Warszawską (kod strefy: PL1401),
- Miasto Płock (kod strefy: PL1402),
- Miasto Radom (kod strefy: PL1403),
- strefę mazowiecką (kod strefy: PL1404), do której należy Gmina Brudzeń Duży.

Roczna ocena jakości powietrza, dokonywana przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, jest prowadzona w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 czerwca 2018 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu.

Na terenie Gminy Brudzeń Duży zanieczyszczenia do powietrza wprowadzane są głównie przez kotłownie indywidualne budynków mieszkalnych oraz hodowli zwierząt. Źródłem emisji zanieczyszczeń powietrza jest również transport. Duży wpływ na jakość powietrza ma emisja liniowa ze środków transportu. Źródła te emitują zanieczyszczenia, w których istotny udział stanowi tlenek węgla, dwutlenek azotu i pył PM10.

Działania gminy w obszarze ochrony klimatu i powietrza objęły szerokie spektrum przedsięwzięć. W 2016 r. przyjęto do realizacji „Plan gospodarki niskoemisyjnej gminy Brudzeń Duży”. Zadania mają na celu poprawę jakości powietrza, redukcję emisji gazów cieplarnianych i ograniczenie zjawiska niskiej emisji poprzez zwiększenie wykorzystania niskoemisyjnych źródeł energii oraz zmniejszenie zużycia energii. Ponadto w 2015 r., podjęto uchwałę w sprawie „Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Brudzeń Duży”.

Od 11 listopada 2017 r. obowiązuje uchwała antysmogowa – uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego Nr 162/17 z dnia 24 października 2017r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa mazowieckiego (Dz. Urz. Woj. Maz. 27.10.2017 r. poz. 9600), zgodnie, z którą na wymianę pozaklasowych kotłów pozostało 2 lata (do końca 2022 r.).

Uchwała antysmogowa jest aktem prawa miejscowego obowiązującym wszystkich mieszkańców województwa, samorządy oraz podmioty działające na jego terenie. Ograniczenia i zakazy w niej wymienione dotyczą wszystkich użytkowników urządzeń o mocy do 1 MW, w których następuje

spalanie paliw stałych, czyli właścicieli w szczególności: pieców, kominków, kotłów, w tym kotłów wchodzących w skład zestawów zawierających kotły na paliwo stałe, ogrzewacze dodatkowe, regulatory temperatury i urządzenia słoneczne.

Od dnia wejścia w życie uchwały, czyli od 11 listopada 2017 r. można montować tylko kotły i kominki spełniające normy emisyjne zgodne z wymogami ekoprojektu (wynikającymi z treści rozporządzeń Komisji UE):

Od 1 lipca 2018 r. nie wolno spalać w kotłach, piecach i kominkach:

- mułów i flotokoncentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem;
- węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z ich wykorzystaniem;
- węgla kamiennego w postaci sypkiej o uziarnieniu 0-3 mm;
- paliw zawierających biomasę o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20% (np. mokrego drewna).

Spalanie wyżej wymienionych paliw powoduje wysoką emisję do powietrza substancji mających negatywny wpływ na zdrowie ludzi, a także na stan środowiska naturalnego. Wymiana przestarzałych kotłów i stosowanie paliw dobrej jakości wpłynę na znaczną poprawę czystości powietrza, a także zdrowia mieszkańców. Zanieczyszczenie powietrza, głównie drobnymi pyłami, wpływa na przedwczesne zgony, zwiększa możliwość zachorowania na wiele groźnych chorób, tj. nowotwory, a także może prowadzić do bezpłodności czy obumarcia płodu. Leczenie chorób wywołanych przez smog pociąga za sobą wysokie koszty leczenia, ale także nieobecności chorych w pracy.

Ponadto uchwała wprowadza następujące regulacje:

- od 1 stycznia 2023 r. nie wolno używać kotłów na węgiel lub drewno nie spełniających wymogów dla klas 3,4 lub 5 według normy PN-EN 303-5:2012, czyli tzw. „kopciuchów”;
- od 1 stycznia 2028 r. nie wolno używać kotłów na węgiel lub drewno klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012;
- użytkownicy kotłów klasy 5 wg normy PN-EN 303-5:2012 będą mogli z nich korzystać do końca ich żywotności;
- posiadacze kominków będą musieli wymienić je do końca 2022 roku na takie, które spełniają wymogi ekoprojektu, lub wyposażyć je w urządzenie ograniczające emisję pyłu do wartości określonych w ekoprojekcie.

Mając powyższe na uwadze każda mazowiecka gmina zobowiązana została przeprowadzić inwentaryzację kotłów najpóźniej do 31.12.2021r., „Program Ochrony Powietrza”(skrót: POP) przyjęty uchwałą nr 115/20 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 08 września 2020 r. w sprawie programu ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu. Celem jest poprawa jakości powietrza w regionie a główne narzędzia to sukcesywna wymiana lub likwidacja źródeł niskiej emisji tzw. kopciuchów, ich identyfikacja przez inwentaryzację oraz nowe nasadzenia zieleni. Na realizację działań samorządy i mieszkańcy mają maksymalnie 6 lat.

Jak widać POP corocznie zobowiązuje gminy nie tylko do wymiany konkretnej liczby kotłów, a także przeprowadzania kontroli palenisk (10% liczby mieszkań w danej gminie), oraz przeprowadzania akcji edukacyjnych. Kolejne zakaz to stosowanie spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści oraz nakaz informowania mieszkańców na stronach internetowych, poprzez Regionalny System Ostrzegania (RSO), np. aplikacja na telefon, Rządowe centrum

Bezpieczeństwa – zarządzanie kryzysowe w danej gminie w przypadku wystąpienia ryzyka przekroczeń, zwiększania powierzchni zielonych, czyli wykonywania nasadzeń drzew i krzewów. Nakazy i zakazy wskazane w uchwale antysmogowej posłużyły do sformułowania założenia, że kotły bezklasowe wymienione będą w pierwszej kolejności, a kotły klasy 3 i 4 w dalszych latach obowiązywania programu. Wyznaczone zostały roczne minimalne liczby kotłów do wymiany/likwidacji (równomiernie w każdym roku) w gminach województwa mazowieckiego w podziale na poszczególne lata obowiązywania Programu oraz korespondujące z nimi efekty ekologiczne. Przyjęta szacunkowa liczba kotłów do wymiany w ramach działania WMaOePow wynosi rocznie w naszej gminie po 214 szt. i w kolejnych latach 2021 – 2026.

Szacunkową liczbę kotłów do wymiany wyznaczono przy założeniu, że "uchwała antysmogowa", w zależności od wielkości stężeń substancji w powietrzu występujących na terenie gmin zostanie zrealizowana w 70, 80, 85, 90 i 100%.

Aby możliwe było osiągnięcie celu programu niezbędne są fundusze. Realizacja programu wymaga nie tylko pieniędzy mieszkańcom na wymianę kotłów, ale także wsparcia gmin.

Wobec powyższego nasza gmina w 2020 r. podjęła działania mające na celu przeprowadzenie inwentaryzacji źródeł ciepła w ramach „Mazowieckiego Instrumentu Wsparcia Ochrony Powietrza MAZWOSZE 2020” (MIOP) korzystając w 100% z dotacji. Całkowity koszt zrealizowanego działania wyniósł 43 911 zł brutto.

Liczba zinwentaryzowanych budynków i lokali (2043) oraz liczba źródeł ciepła (1909) wynika z faktu, iż na terenie Gminy Brudzeń Duży występuje zabudowa wielorodzinna, posiadająca 1 źródło ogrzewania, dostarczające ciepło dla kilku lokali.

Określono także ilość źródeł ciepła w postaci ogrzewania elektrycznego, sieci ciepłowniczej, pomp ciepła, kolektorów słonecznych i kominków. Szczegółowe informacje przedstawia poniższa tabela.

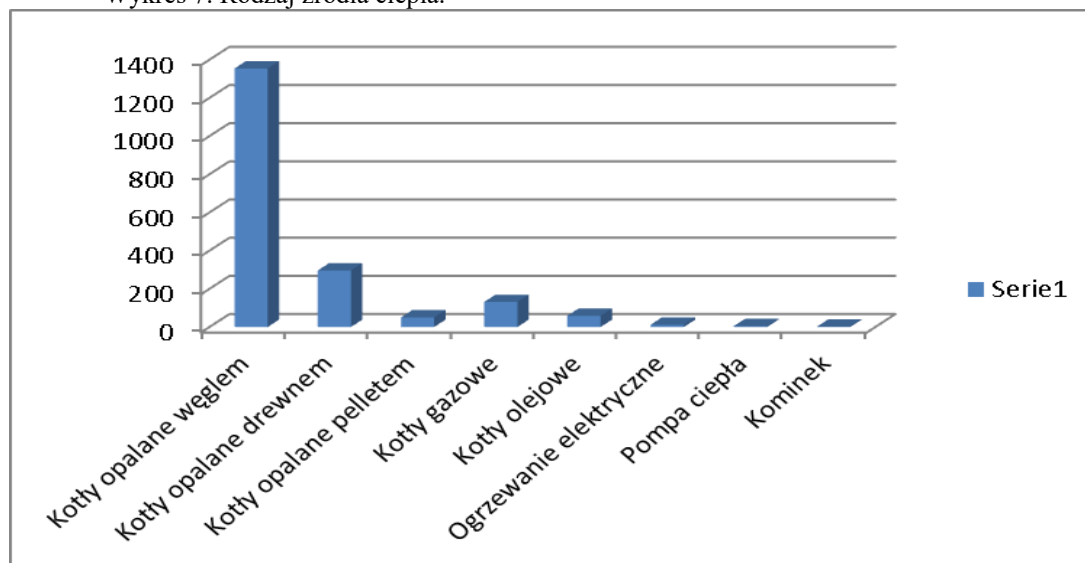
Tabela 23. Liczba i rodzaj źródeł ciepła.

Lp.	Rodzaj źródła ciepła	Ilość [szt.]
1.	Kotły opalane węglem	1354,00
2.	Kotły opalane drewnem	296,00
3.	Kotły opalane pelletem	50,00
4.	Kotły gazowe	131,00
5.	Kotły olejowe	59,00
6.	Ogrzewanie elektryczne	12,00
8.	Pompa ciepła	5,00
14.	Kominek	2,00
suma:		1909,00

źródło: inwentaryzacja źródeł ciepła, opracowanie własne.

W celu zobrazowania powyższych danych, sporządzono wykres.

Wykres 7. Rodzaj źródła ciepła.

Inwentaryzacja przeprowadzona została w oparciu o metodę kombinowaną, tj. połączenia metody rejestrowej z metodą wywiadu bezpośredniego.

Kolejnym działaniem realizowanym w celu poprawy jakości powietrza na terenie Gminy Brudzeń Duży było działanie wykonywane przez tut. urząd tj.: prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnych polegających na dystrybucji ulotek mieszkańcom z informacją dotyczącą zakazu spalania odpadów oraz obowiązków wynikających z Ustawy antyśmogowej Rozpowszechniane były i nadal są warunki korzystania z programu „Czyste Powietrze” umożliwiającego mieszkańcom pozyskanie środków finansowych na termomodernizację budynków mieszkalnych, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, wymianę źródeł ciepła na ekologiczne lub instalację odnawialnych źródeł energii.

Należy pamiętać, że przestrzeganie przepisów wprowadzonych niniejszą uchwałą będzie kontrolowane za równo w kwestii posiadanych urządzeń grzewczych jak i stosowanych rodzajów paliw. Użytkownicy instalacji naruszający przepisy uchwały mogą być ukarani grzywną do 5000zł lub mandatem do 500 zł. Należy pamiętać, że zgodnie z art. 225 kodeksu karnego, udaremnianie lub utrudnianie przeprowadzenia kontroli jest przestępstwem zagrożonym karą aresztu.

Na terenie gminy Brudzeń Duży głównym zagrożeniem pod względem hałasu jest komunikacja drogowa. Największa uciążliwość hałasu obserwowana jest w sąsiedztwie dróg wojewódzkich oraz dróg dojazdowych do ośrodków wypoczynkowych biegnących przez teren gminy. Hałas komunikacyjny ma dominujący wpływ na klimat akustyczny środowiska. Hałas ten koncentruje się wzdłuż szlaków komunikacyjnych, ma więc charakter liniowy.

Dla hałasu drogowego, dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą w porze dziennej – w zależności od funkcji terenu – od 50 do 65 dB, w porze nocnej 45 do 56 dB. W ostatnich latach Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie nie prowadził pomiarów dotyczących poziomu hałasu na terenie gminy Brudzeń Duży.

Do głównych zagrożeń na terenie gminy Brudzeń Duży należy zły stan wód powierzchniowych w granicach gminy i zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych przez Jednolite Części Wód Powierzchniowych na wskutek dalszego zanieczyszczenia tych wód. Wpływ na taką sytuację mają głównie spływy zanieczyszczeń obszarowych, w tym zanieczyszczenia spływające z pól, związane z rolnictwem oraz nieprawidłowa gospodarka ściekowa, w niektórych częściach gminy Brudzeń Duży.

Ochrona przed substancjami niebezpiecznymi

W 2016 r. po sporządzeniu szczegółowej inwentaryzacji w terenie wyrobów zawierających azbest wykonano aktualizację „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla gminy Brudzeń Duży na lata 2016 – 2032”. Działając na podstawie uchwały nr XVIII/141/16 Rady Gminy Brudzeń Duży z dnia 28 grudnia 2016r. w sprawie: przyjęcia "Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Brudzeń Duży na lata 2016 - 2032" oraz po ogłoszeniu o naboru wniosków przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie do „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest” w ramach „Ogólnopolskiego programu finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest” tut. urząd podjął stosowne działania, złożono wniosek, który został rozpatrzony pozytywnie i pozyskano środki na jego realizację. Całkowita wartość zadania (koszt brutto dla Gminy) wyniosła 52 065 zł, w tym:

- WFOŚ: 48 941,10 zł (94 % dotacja)
- wkład własny Gminy: 3 123,90 zł (6%).

Osiągnięty efekt ekologiczny to usunięcie 133,5 Mg (tony) azbestu z 57 budynków. Jednostkowa cena za usługę odbioru i utylizacji azbestu to kwota 390,00 zł/Mg wyrobów azbestowych.

Zakaz stosowania wyrobów zawierających azbest oraz konieczność unieszkodliwienia tych wyrobów powoduje, że co roku powstają tego typu odpady. Tabela poniżej pokazuje ilości wyrobów zawierających azbest, które jeszcze muszą zostać zdemontowane.

Tabela 24. Wykaz wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Brudzeń Duży

Jednostka	Wyroby zinwentaryzowane Mg			Wyroby unieszkodliwione Mg			Wyroby pozostałe do unieszkodliwienia Mg		
	razem	Os. fizyczne	Os. prawne	razem	Os. fizyczne	Os. prawne	razem	Os. fizyczne	Os. prawne
Brudzeń Duży	8 128 188	7 942 658	185 530	782 808	769 428	13 380	7 345 380	7 173 230	172 150

Źródło: serwis www.bazaazbestowa.gov.pl, stan na 31.12.2020 r.

6.3. Edukacja ekologiczna w gminie

Na terenie gminy Brudzeń Duży edukacja ekologiczna prowadzona jest przede wszystkim przez szkoły i przedszkola. Zagadnienia dotyczące ekologii, ochrony środowiska, rozwoju zrównoważonego poruszane są w ramach treści programowych podczas zajęć biologii, plastyki, geografii, fizyki, chemii, zajęć technicznych czy godzin wychowawczych. Elementy edukacji ekologicznej wprowadza się również w edukacji najmłodszych, prowadzonej w oddziałach przedszkolnych gminy Brudzeń Duży.

Prowadzone są akcje plakatowe na rzecz zmniejszenia się ilości odpadów, ochrony powietrza, które przyczyniają się do zwiększania wrażliwości ekologicznej mieszkańców.

Źródłem informacji m.in. o środowisku naturalnym, obowiązkach mieszkańców dotyczących zagospodarowania odpadami i ściekami czy też o ochronie powietrza, itp. - strona internetowa urzędu: brudzen.pl, tablica ogłoszeń, a także informowanie poprzez softysów.

Urząd Gminy jest organizatorem szeregu konkursów, festynów i innych imprez, również o tematyce ekologicznej, które przyczyniają się do zwiększenia wrażliwości ekologicznej mieszkańców. W 2020 r. ze względu na epidemię COVID-19 wiele cyklicznych imprez

plenerowych, którą są również okazją do edukacji ekologicznej oraz upowszechniania proekologicznych postaw mieszkańców gminy, niestety się nie odbyło.

6.4. Program opieki nad zwierzętami

Zadaniem własnym Gminy jest między innymi zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom. Rada Gminy Brudzeń Duży w drodze uchwały Nr XIX/133/20 z dnia 18 czerwca 2020 r. przyjęła Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganiu bezdomności na terenie Gminy Brudzeń Duży w 2020 roku.

Program stanowi dokument określający w perspektywie rocznej cele, zadania i zasady zapewnienia opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w obszarach ustanowionych ustawą o ochronie zwierząt, jako obligatoryjne, tj.:

- zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku;
- odławianie bezdomnych zwierząt;
- opieka nad wolno żyjącymi kotami;
- sterylizacja albo kastracja zwierząt w schronisku;
- poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt;
- usypianie ślepych miotów;
- zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt;
- zapewnienie miejsca dla zwierząt zaniechanych przez właściciela we wskazanym gospodarstwie rolnym.

Umowę na utrzymanie miejsc dla bezdomnych zwierząt w schronisku z zapewnieniem ich odłowienia, transportu i utrzymania, opieki weterynaryjnej oraz przeprowadzanie obowiązkowych zabiegów kastracji i sterylizacji wraz z weterynaryjną opieką pozabiegową na terenie Gminy Brudzeń Duży realizuje Związek Gmin Regionu Płockiego.

W 2020 roku umowę realizowało Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe „DANIEL” z siedzibą w Grudziądzu.

Dodatkowo Gmina Brudzeń Duży w celu zapewnienia opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt, zapewnienie opieki weterynaryjnej podpisała Porozumienie z Przychodnią Weterynaryjną „MENIA” w Brudzeniu Dużym. W ramach podpisanego porozumienia dodatkowo Przychodnia prowadzi opiekę weterynaryjną w przypadku bezdomnych psów i kotów znajdujących się na naszym terenie. Po wykonaniu sterylizacji czy kastracji zwierzęta porzucone trafiały do adopcji.

W 2020 roku zapewniono opiekę weterynaryjną bezdomnym zwierzętom na koszt Gminy dla 25 psów i 6 kotów. Koszt realizacji całego zadania przewidzianego ustawą o ochronie zwierząt w 2020 roku to kwota 39 930,70 zł.

7. TRANSPORT

7.1. Komunikacja miejska

Gmina Brudzeń Duży jako jeden z pierwszych samorządów w powiecie płockim podjęła współpracę z Komunikacją Miejską w zakresie rozwoju transportu lokalnego trzeciej strefy. W 2020 roku, podobnie jak w latach poprzednich, Gmina Brudzeń Duży powierzyła Miastu Płock realizację zadania w zakresie transportu zbiorowego na terenie gminy. Transport lokalny obsługiwany był poprzez Komunikację Miejską na trzech liniach 102 i 103, których trasa przebiega po głównych drogach wojewódzkich 559 i 555.

Wysokość stawki za wozokilometr w 2020 r. uległa zmianie w stosunku do 2019 r. i wzrosła z 4,18 zł (stawka w 2019 r.) do 7,65 zł za wozokilometr w 2020 r. oraz stawki 8,03 zł w okresie kwiecień – sierpień 2020 r. z związku podniesieniem opłaty przez Komunikację Miejską Płock z uwagi na zawieszenie części połączeń w okresie pierwszej fali epidemii koronawirusa oraz znaczącego spadku pasażerów w autobusach.

Łączna kwota dotacji do zapłaty przez Gminę, za okres 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. pierwotnie zgodnie z umową wynosiła 706 851,60 zł. Jednak w związku z ogłoszeniem przez Rząd RP, w marcu 2020 r., stanu epidemii wywołanego wirusem SARS-CoV-2 oraz wprowadzeniem z tego tytułu ograniczeń w przemieszczaniu się, skłoniły Gminę do podjęcia decyzji dotyczącej zawieszenia części połączeń w okresie, kiedy szkoły zaprzestały naukę stacjonarną oraz część zakładów pracy przeszła na pracę zdalną. W związku z powyższym w wymienionym wyżej okresie została wykonana mniejsza ilość wozokilometrów od planowanej i finalnie dotacja do zapłaty przez Gminę za 2020 r. wyniosła 597 508,79 zł.

Tabela 25. Wykaz wozokilometrów w 2020 r. wraz z wysokością dopłaty

Lp.	Miesiąc	Ilość wkm	Stawka	Raty
1	Styczeń	11 410,836	7,65	87 292,90 zł
2	Luty	7 068,170	7,65	54 071,50 zł
3	Marzec	7 569,844	7,65	57 909,31 zł
4	Kwiecień	4 000,598	8,03	32 124,80 zł
5	Maj	3 676,540	8,03	29 522,62 zł
6	Czerwiec	4 419,051	8,03	35 484,98 zł
7	Lipiec	4 839,913	8,03	38 864,50 zł
8	Sierpień	4 419,051	8,03	35 484,98 zł
9	Wrzesień	7 569,844	7,65	57 909,31 zł
10	Październik	7 706,606	7,65	58 955,54 zł
11	Listopad	6 931,408	7,65	53 025,27 zł
12	Grudzień	7 433,082	7,65	56 863,08 zł
Razem		77 044,943		597 508,79 zł

Trasa linii 102

Dworzec kolejowy - Dworcowa - Jachowicza - Bielska - Tysiąclecia - Miodowa - Mościckiego - Dobrzyńska - Zglenickiego - Biała - Srebrna - Kobierniki - Radotki - Lasotki - Siecień – Murzynowo

Trasa linii 103

Dworzec kolejowy - Dworcowa - Jachowicza - Kobylińskiego - Dobrzyńska - Maszewo Duże - Mańkowo - Srebrna - Sikórz - Parzeń - Brudzeń Duży - Strupczewo – Sobowo

W/w linie autobusowe łączą trzy największe miejscowości w gminie tj. Brudzeń Duży, Sikórz i Siecień z miastem Płock. Z komunikacji korzystają głównie osoby aktywne zawodowo, młodzież szkolna, osoby w wieku emerytalnym oraz osoby nieposiadające własnego środka transportu.

7.2. Dowożenie dzieci

Zgodnie z przepisami prawa oświatowego na gminę został nałożony obowiązek bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu dzieci spełniających obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego i dzieci pięcioletnich, jeżeli ich droga z domu do przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej przekracza 3 km. W przypadku, gdy sieć publicznych szkół podstawowych jest tak zorganizowana, że droga dzieci klas I - IV przekracza 3 km, dzieci z klas IV - VIII przekracza 4 km obowiązkiem gminy jest również, zapewnienie bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu dzieci albo zwrot kosztów przejazdu dziecka środkami komunikacji publicznej, jeżeli dowożenie zapewniają rodzice. Jeżeli droga dzieci nie przekracza wymienionych wyżej odległości, gmina może zorganizować bezpłatny transport, zapewniając opiekę w czasie przewozu.

Gmina organizując dowóz dzieci do przedszkoli i szkół zapewniła odpowiednią liczbę autobusów wraz z towarzyszącymi opiekunami oraz zapewniła dostateczny poziom bezpieczeństwa szkolnych przewozów zatrudniając po dwóch opiekunów w każdym autobusie, zadbała o opiekę świetlicową dla oczekujących na transport dzieci.

W roku szkolnym 2019/2020 do szkół i przedszkoli dowożono 294 uczniów. W roku szkolnym 2020/2021 dowożeniem jest objętych 270 uczniów. Ze względu na czasowe ograniczenia funkcjonowania szkół i przedszkoli i zawieszanie zajęć z powodu pandemii, grupy dzieci dowożonych do szkół i przedszkoli były znacznie mniejsze. Ilość dzieci w poszczególnych miesiącach była uzależniona od organizacji kształcenia w danym okresie.

Gmina realizuje usługę dowożenia uczniów do szkół i przedszkoli oraz opiekę w czasie przewozu na podstawie umowy z przewoźnikiem - Przedsiębiorstwem Komunikacji Samochodowej w Gostyninie Sp. z o.o.

W okresie od stycznia do czerwca 2020 r. koszty transportu i opieki wynosiły 155 102,00 zł. Natomiast w roku szkolnym 2020/2021 na okres od września do grudnia 2020 r. Gmina zawnioskowała i otrzymała dotację rządową na organizację transportu publicznego. Koszt dowozu uczniów i opieki w czasie transportu, związany z zakupem biletów miesięcznych dla dzieci, w wymienionym okresie wyniósł 14 014,00 zł.

Na organach gminy ciąży również obowiązek dowożenia uczniów posiadających orzeczenie o niepełnosprawności. Przepisy oświatowe nakładają na gminę obowiązek zorganizowania bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu dzieci, młodzieży i uczniów albo poprzez zwrot rodzicom kosztów przewozu, jeżeli dowożą rodzice we własnym zakresie.

Gmina zorganizowała dowożenie dla 1 niepełnosprawnego ucznia, którego dowoził wynajęty przewoźnik - Ośrodek Szkolenia Kierowców Usługi Transportowe Maciej Jabłoński z Brudzenia Dużego. Rodzice, którzy sami zapewnili dowóz dziecka, otrzymali refundację kosztów. Z grupy 15 uczniów dowożonych przez rodziców 9 dzieci posiada orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

7.3. Komunikacja wewnętrzna na terenie Gminy

Z dniem 1 września 2020 r. został uruchomiony transport w zakresie dowożenia dzieci i młodzieży do szkół. Na terenie naszej gminy usługę świadczy Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Gostyninie Sp. z o.o. W związku z pozyskanymi przez gminę środkami finansowymi na ten cel z administracji rządowej oraz w wyniku rozmów i negocjacji z Operatorem (PKS Gostynin) została podpisana umowa w zakresie publicznego transportu zbiorowego umożliwiająca również korzystanie z tej formy komunikacji nie tylko przez dzieci dojeżdżające do szkół i przedszkoli ale również przez mieszkańców gminy Brudzeń Duży. Dzięki czemu nasza gmina zyskała komunikację wewnętrzną.

W 2020 r. dostępnych było 7 linii autobusowych. Zgodnie z rozkładem jazdy można skorzystać z komunikacji w godzinach porannych i popołudniowych. W ten sposób mieszkańcy takich miejscowości jak: Winnica, Turza Wielka, Turza Mała, Izabelin, Wincentowo, Bądkowo Rochny, Janoszyce, Bądkowo Podlasie, Karwosieki, Suchodół, Główna, Rembielin, Gorzechowo, Rokicie, Myślaborzyce, Unijewo, Więclawice mogą korzystać z transportu po terenie naszej gminy i dotrzeć do trzech największych miejscowości gminy tj. Brudzeń Duży, Sikórz i Siecień. Dzięki czemu mogą dojechać do lekarza, apteki, urzędu, szkoły, sklepu lub za pomocą w/w połączeń dotrzeć do przystanków komunikacji miejskiej i dojechać do Płocka. Cena biletu to zaledwie 2 zł. Seniorzy w wieku powyżej 70 lat mają zapewniony transport za darmo. Ponadto uczniowie naszych szkół, którzy na co dzień dojeżdżają do szkoły z PKS Gostynin mogą korzystać z dowolnej linii również za darmo, w ramach już zakupionego biletu miesięcznego.

8. OŚWIATA

Realizacja zadań oświatowych jest bacznie obserwowana przez mieszkańców. Oczekiwania wobec oświaty formułowane są przez rodziców, organy nadzoru pedagogicznego, dyrektorów szkół, nauczycieli i ich związki zawodowe.

Większość mieszkańców posyła dzieci do szkoły, dlatego jest szczególnie zainteresowana organizacją pracy, poziomem nauki, wyposażeniem bazy szkolnej i zapewnieniem bezpiecznych i higienicznych warunków nauki na jej terenie.

Rok 2020 był szczególnym rokiem. W drugim semestrze roku szkolnego 2019/2020 szkoły dotknęła epidemia koronawirusa. Od miesiąca marca 2020r. szkoły i przedszkola na mocy decyzji rządowych zaczęły przechodzić na nauczanie zdalne. W związku z powyższym realizacja zadań szkolnych musiała ulec modyfikacji. Podstawowym celem stało się zapewnienie bezpieczeństwa uczniom i kadrze pedagogicznej oraz zapewnienie dobrej jakości kształcenia w formach zdalnych.

8.1. Sieć szkolno-przedszkolna w 2020 roku w gminie Brudzeń Duży

W 2020 roku gmina była organem prowadzącym dla trzech szkół podstawowych i dwóch przedszkoli.

Plan sieci szkół i przedszkoli

- Szkoła Podstawowa im. Pawła Włodkowica w Brudzeniu Dużym wchodząca w skład Zespołu Szkolno – Przedszkolnego o strukturze organizacyjnej klas I-VIII.
- Szkoła Podstawowa im. Gustawa Zielińskiego w Sikorzu wchodząca w skład Zespołu Szkolno – Przedszkolnego o strukturze organizacyjnej klas I – VIII.
- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Siecieniu o strukturze organizacyjnej klas I – VIII z oddziałami przedszkolnymi.
- Przedszkole Samorządowe im. Pawła Włodkowica w Brudzeniu Dużym wchodzące w skład Zespołu Szkolno – Przedszkolnego.
- Przedszkole Samorządowe w Sikorzu wchodzące w skład Zespołu Szkolno – Przedszkolnego.

8.2. Baza oświatowa

Gmina zapewnia bazę do działalności oświatowej. Szkoły podstawowe i przedszkola prowadzone przez gminę mieszczą się w 4 budynkach będących własnością gminy. Budynki są w dobrym stanie technicznym, na bieżąco remontowane. W okresie wakacji przeprowadzono malowanie części pomieszczeń szkolnych, bieżące naprawy i konserwacje.

Do znaczących zakupów wzbogacających wyposażenie szkół w 2020 r. należy zaliczyć:

- zakup laptopów, oprogramowania i kamer dla wszystkich szkół w ramach realizacji rządowych programów Zdalna Szkoła i Zdalna Szkoła + za 135 000 zł.
- wyposażenie Szkoły Podstawowej im. Pawła Włodkowica w Brudzeniu Dużym w sprzęt multimedialny wartości ponad 100 000 zł. w ramach projektu p.t. Mazowiecki program przygotowania szkół, nauczycieli i uczniów do nauczania zdalnego, realizowanego przez Urząd Marszałkowski.

Dzięki doposażeniu szkół w/w sprzęt, zapewniono wszystkim dzieciom możliwość kształcenia zdalnego.

Ze względu na ograniczenia finansowe, nie udało się w 2020 roku wybudować brakujących boisk szkolnych w Sikorzu i Siecieniu oraz nowego placu zabaw w Brudzeniu Dużym.

W czasie zajęć, które odbywały się na terenie szkoły, do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego i rekreacji ruchowej wykorzystywano sale gimnastyczne, dostępne boiska i urządzenia rekreacyjno – sportowe. Natomiast w czasie nauczania zdalnego nauczyciele wychowania fizycznego prowadzili zajęcia dostosowane do możliwości, na jakie pozwalał taki system kształcenia.

8.3. Realizowane zadania oświatowe

Tabela 26. Przedszkola na terenie Gminy Brudzeń Duży

Wyszczególnienie	Wychowankowie		Oddziały	
	2019/2020	2020/2021	2019/2020	2020/2021
Przedszkole Samorządowe w Brudzeniu Dużym	95	98	4	4
Przedszkole Samorządowe w Sikorzu	69	73	3	3
Oddziały przedszkolne w Szkole Podstaw. w Siecieniu	89	82	4	4
Razem	253	253	11	11

Gmina zapewnia możliwość korzystania z wychowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 3-5 lat oraz warunki do spełniania obowiązku przedszkolnego przez dzieci, które kończą 6 lat w przedszkolach i w oddziałach przedszkolnych w szkole podstawowej.

Dla 9 dzieci w wieku przedszkolnym, które posiadają opinie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w zakresie wczesnego wspomaganie, zorganizowano zajęcia specjalistyczne dostosowane do ich potrzeb.

Ponadto za dzieci, które mieszkają na naszym terenie a uczęszczają do przedszkoli położonych na terenie innych gmin, przekazaliśmy dotację do tych samorządów, w okresie I – VI za 31dzieci, w okresie IX –XII za 42 dzieci.

Tabela 27. Szkoły Podstawowe na terenie Gminy Brudzeń Duży

Wyszczególnienie	Uczniowie		Oddziały	
	2019/2020	2020/2021	2019/2020	2020/2021
Szkoła Podstawowa w Brudzeniu Dużym	247	258	14	14
Szkoła Podstawowa w Siecieniu	232	233	12	12
Szkoła Podstawowa w Sikorzu	161	166	9	8
Razem	640	657	35	34

Tabela 28. Uczniowie korzystający z zajęć specjalistycznych i innych

Rodzaj zajęć	Liczba uczniów	
	2019/2020	2020/2021
Rewalidacyjne dla uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego	27	29
Rewalidacyjno – wychowawcze w domu ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego	2	-
Wczesne wspomaganie	8	-
Korekcyjno – kompensacyjne	114	85
Dydaktyczno - wyrównawcze	238	229
Logopedyczne	190	171
Terapeutyczne	49	49
Socjoterapeutyczne	104	-
Rozwijające kompetencje emocjonalno – społeczne	31	54
Związane z wyborem kierunku kształcenia	32	-
Warsztaty	103	-
Rozwijające umiejętności uczenia się	-	7
Inne	64	-

Tabela 29. Uczniowie korzystający z zajęć pozalekcyjnych

Rodzaj zajęć	Liczba uczniów		Liczba kół zainteresowań	
	2019/2020	2020/2021	2019/2020	2020/2021
Informatyczne	8	-	1	-
Przedmiotowe	159	4	12	67
Artystyczne	131	-	9	-
Sportowe	268	1	15	45
Inne	38	-	2	-
Turystyczno- krajoznawcze	8	-	1	-
Techniczne	132	-	13	-
Ogółem	744	1	53	112

Gmina zapewniła możliwość realizacji obowiązku szkolnego. Zapewniono warunki nauczania dostosowane do potrzeb i umiejętności uczniów. Stworzono bezpieczne i higieniczne warunki do nauki i opieki dla dzieci wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy. W roku szkolnym 2019/2020 zorganizowano kształcenie dla 20 uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego, w roku szkolnym 2020/2021 dla 33 uczniów. Zorganizowano indywidualne nauczanie dla uczniów, którzy ze względu na stan zdrowia nie mogli uczęszczać na zajęcia w szkole. Tak jak w ubiegłych latach, również w 2020 r. w szkołach pracowali specjaliści realizujący zajęcia z pomocy psychologiczno-pedagogicznej, pedagogzy, psychologzy, logopedzi, terapeuci i inni specjaliści.

1) Realizacja programu dożywiania dzieci w szkołach

Zadanie gminy w zakresie dożywiania dzieci jest wypełnione poprzez przygotowywanie posiłków we własnym zakresie w funkcjonujących stołówkach szkolnych. W szkołach i przedszkolach zapewnia się posiłek złożony z dwóch dań gorących, ponadto w przedszkolach podaje się dzieciom śniadania i podwieczorki. Szkoły przygotowują i wydają posiłki dla dzieci, których rodzice wniosą opłatę oraz dla uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, wspieranych przez pomoc społeczną.

Tabela 30. Liczba wydanych posiłków – średnia miesięczna w 2020 roku

Brudzeń Duży - - Stołówka Sz.P. i Przedszkola	Siecień - Stołówka Sz.P. i Oddziałów przedszkolnych	Sikórz - Stołówka Sz.P. i Przedszkola
średnia miesięczna liczba wydanych posiłków	średnia miesięczna liczba wydanych posiłków	średnia miesięczna liczba wydanych posiłków
3 195	3 324	3 355

2) Dowożenie dzieci do szkół

Obowiązek gminy w zakresie zapewnienia bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu dzieci do szkół albo zwrot kosztów przejazdu dziecka środkami komunikacji publicznej, jeżeli dowożenie zapewniają rodzice został spełniony.

W roku szkolnym 2019/2020 do szkół i przedszkoli dowożono 294 uczniów, w roku szkolnym 2020/2021 dowożeniem jest objętych 270 uczniów.

Dowożenie i opiekę w czasie przewozu realizowali wynajęci przewoźnicy, tj. Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Gostyninie Sp. z o.o. Ponadto zorganizowano dowożenie dla 1 niepełnosprawnego ucznia, którego dowoził wynajęty przewoźnik tj. Ośrodek Szkolenia Kierowców Usługi Transportowe Maciej Jabłoński. Dodatkowo refundowano rodzicom koszty dowożenia 15 uczniów, z tej grupy 9 uczniów to dzieci o potrzebie kształcenia specjalnego.

3) Pomoc socjalna dla uczniów i stypendia za wyniki w nauce

W 2020 roku prawo uczniów do pomocy materialnej w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, wynikających z trudnej sytuacji materialnej, a także wspieranie edukacji uczniów uzdolnionych zrealizowano w formie stypendiów i zasiłków socjalnych oraz stypendiów za wyniki w nauce.

W roku szkolnym 2019/2020 - pomoc socjalną otrzymało 92 uczniów, z czego stypendium socjalne otrzymało 89 uczniów, a 3 osoby otrzymały zasiłki szkolne. Natomiast w roku szkolnym 2020/2021 przyznano 52 stypendia socjalne. Stypendia udzielane były w zależności od potrzeb, w

szczególności na: zakup książek, lektur, podręczników, zakup pomocy naukowych, zakup sprzętu sportowego, zakup sprzętu mającego wpływ na realizację procesu edukacyjnego (sprzęt multimedialny), zwrot kosztów przejazdu.

Wspieranie edukacji uczniów uzdolnionych zrealizowano przyznając 226 stypendiów za wyniki w nauce i osiągnięcia sportowe.

4) Refundacja kosztów kształcenia młodocianych

Z tytułu kształcenia młodocianych zamieszkałych na terenie naszej gminy, w 2020 roku refundacją było objętych 5 pracodawców. Wypłata refundacji była pokryta z rządowej dotacji celowej, którą gmina otrzymuje po złożeniu wniosków przez pracodawców.

8.4. Poziom wydatków na oświatę i zrealizowane inwestycje

Oświata zajmuje dominujące miejsce w budżecie gminy, więc z natury rzeczy koncentruje uwagę. Zgodnie z założeniami rządowymi budżet państwa nie gwarantuje w ramach części oświatowej subwencji ogólnej środków na pokrycie wszystkich wydatków na realizację zadań oświatowych samorządów. Subwencja oświatowa stanowi jedno ze źródeł finansowania tych zadań, obok innych dochodów. Środki z budżetu państwa, przekazywane w formie subwencji oświatowej i dotacji celowych nie pokrywają wszystkich kosztów funkcjonowania systemu oświaty.

Gmina Brudzeń Duży przeznacza na finansowanie zadań oświatowych istotną część swojego budżetu. W roku 2020 wydano na ten cel ponad 4,2 mln zł, co stanowi 34,13% całości kosztów. Środki rządowe pokryły tylko 64,27% wszystkich wydatków bieżących.

Tabela 31. Źródła środków finansowych na oświatę

L.p.	Wyszczególnienie	2020 rok	
		Kwota zł	Procent całości
1.	Subwencja oświatowa	7 419 610,00	60,14
2.	Celowe dotacje na programy bieżące	508 935,31	4,13
3.	Wpłaty rodziców (dożywianie/wychowanie przedszkolne)	196 893,17	1,60
4.	Pozostałe dochody budżetu gminy	4 209 940,72	34,13
	Razem	12 335 379,20	100,00

Wykres 8. Źródła finansowania oświaty w %

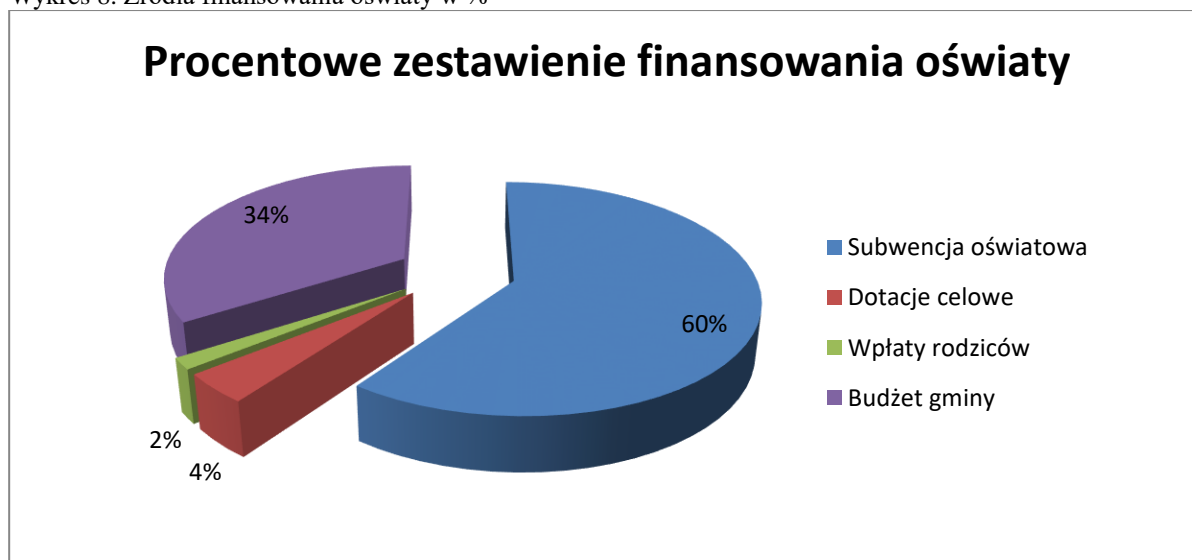

Tabela 32. Wydatki bieżące gminy na zadania z zakresu oświaty oraz edukacyjnej opieki wychowawczej

L.p.	Wyszczególnienie	2020 rok	
		Kwota zł	Procent całości
1.	Szkoły podstawowe	9 197 755,32	74,56
2.	Stołówki szkolne	663 070,15	5,38
3.	Świetlice szkolne	345 131,87	2,80
4.	Pomoc materialna dla uczniów	54 462,16	0,44
5.	Przedszkola ogólnodostępne	1 081 502,21	8,77
6.	Oddziały przedszkolne Siecień	383 418,85	3,10
7.	Dowożenie uczniów do szkół	250 627,05	2,03
8.	Dotacje dla innych gmin na: -wychowanie przedszkolne dzieci zamieszkałych na terenie naszej gminy; - ZNP i KZP	262 782,91	2,13
9.	Fundusz zdrowotny dla nauczycieli	16 820,00	0,14
10.	Podręczniki	78 668,68	0,64
11.	Komisje egzaminacyjne	1 140,00	0,01
	Razem	12 335 379,20	100,00

Tabela 33. Struktura całkowitych wydatków oświatowych dla szkół i przedszkoli

L.p.	Wyszczególnienie	2020 rok	
		Kwota w zł.	Procent całości
1.	Wydatki bieżące ogółem	12 335 379,20	100
2.	Wydatki na wynagrodzenia z pochodnymi	9 693 889,50	78,59
3.	Wydatki rzeczowe	2 641 489,70	21,41

Tabela 34. Naliczona subwencja i dotacje plus wpłaty rodziców (na dożywianie i przedszkole) a plan finansowy szkół prowadzonych przez gminę

L.p.	Wyszczególnienie szkół	Subwencja i dotacje 2020	Wydatki 2020	Różnica
1.	Szkoła Podst. w Brudzeniu Dużym	2 817 307,05	4 427 845,25	1 610 538,20
2.	Przedszkole w Brudzeniu Dużym	350 786,21	696 467,81	3 45 681,60
3.	Szkoła Podstawowa w Sikorzu	1 906 479,57	2 512 357,42	605 877,85
4.	Przedszkole w Sikorzu	189 679,30	385 034,40	195 355,10
5.	Szkoła Podstawowa w Siecień	2 415 262,70	3 345 563,35	930 300,65
6.	Oddziały przedszkolne w Siecień	318 231,51	383 418,85	65 187,34
	Razem	7 997 746,34	11 750 687,08	3 752 940,74

Z wyżej wymienionych zestawień finansowych wynika, że subwencja oświatowa otrzymywana przez samorząd pokrywa tylko część wydatków. Na realizację zadań oświatowych przeznaczają się środki pochodzące z innych źródeł niż subwencja oświatowa i dotacje rządowe, co dla samorządu jest poważnym wysiłkiem budżetowym.

Środki do dyspozycji dyrektorów szkół na realizację zadań bieżących tzw. część stała budżetu, naliczone były w oparciu o faktycznie poniesione wydatki w roku poprzedzającym z uwzględnieniem zmian. Szkoły planując budżet biorą pod uwagę w szczególności arkusz organizacyjny jednostki oraz potrzeby w zakresie kosztów eksploatacyjnych. Podejmując w tym zakresie decyzje, uwzględnia się indywidualną specyfikę poszczególnych jednostek. Wysokość środków przekazanych szkołom musi umożliwiać pełną realizację zadań wynikających z zatwierdzonego arkusza organizacyjnego oraz utrzymanie budynku szkoły. Należy podkreślić, że koszty kształcenia w przeliczeniu na jednego ucznia, są różne w jednostkach tego samego typu. Zależy to w szczególności od liczby uczniów, liczebności oddziałów, jak również wielkości obiektu.

Rolą samorządu jest zapewnienie szkołom, w ramach dostępnych środków budżetowych i z zachowaniem zasady równości, dobrych warunków pracy i zaspokojenie ich najważniejszych potrzeb dotyczących dobrego kształcenia uczniów. Na podstawie wyżej wymienionych danych, można przeprowadzić analizę sieci szkół, stan organizacji pracy szkół, wypełnienie obowiązku w zakresie realizacji programu dożywiania dzieci, pomocy socjalnej dla uczniów oraz obowiązku dowożenia uczniów do szkół. Można zapoznać się ze źródłami finansowania oświaty, wysokością wydatków bieżących na zadania oświatowe i strukturą tych wydatków.

9. WAŻNE WYDARZENIA I PROMOCJA GMINY

9.1. Wydarzenia kulturalne i promocja gminy

Gmina Brudzeń Duży dysponuje następującymi materiałami promocyjnymi:

- Filmy promocyjne – dwie impresje filmowe: pierwsza realizowana latem, w dynamiczny sposób pokazująca potencjał gminny; druga zimowa pokazująca głównie zabytki sakralne.
- Ulotka promocyjna gminy z podstawowymi informacjami turystycznymi: mapa, atrakcje turystyczne, imprezy, ważne telefony i adresy.
- Ulotka promocyjna przygotowana przez gminę wydana przez Lokalną Grupę Działania Aktywni Razem – charakter podobny do ulotki gminy. Szablon wykonania ulotki wspólny dla wszystkich gmin działających w ramach LGD Aktywnych Razem.
- Ulotka dotycząca Muzeum im. Stanisława Murzynowskiego w Murzynowie – informacja o zbiorach muzeum i o jego twórcy. Zbiory były gromadzone przez etnologa Jacka Olędzkiego, który pracował w Murzynowie
- Ulotka poświęcona Lechowi Wałęsie – honorowemu obywatelowi gminy, który dzieciństwo spędził na terenie gminy.
- Ulotka z okazji setnej rocznicy wojny polsko-bolszewickiej - obrazująca jej przebieg, w tym także na naszych ziemiach i udział w niej mieszkańców naszej gminy.
- Teczka promocyjna - teczka do dokumentów ze zdjęciami pokazującymi potencjał promocyjny gminy i podstawowymi danymi teleadresowymi.
- Mapa Gminy Brudzeń Duży - mapa z zaznaczonymi wszystkimi ważnymi informacjami turystycznymi wraz z tekstami promocyjnymi, telefonami i adresami przydatnymi dla turystów. Mapa wydana we współpracy z LGD Aktywni Razem. Szablon wykonania ulotki wspólny dla wszystkich gmin działających w ramach LGD Aktywnych Razem.
- Mapa Brudzeńskiego Parku Krajobrazowego - przygotowana przez Mazowiecki Zespół Parków Krajobrazowych w Otwocku.

Strona internetowa gminy:

- Publikowane są na niej wszystkie najważniejsze informacje dotyczące gminy. Na stronie, poza dokumentami i informacjami dla mieszkańców, umieszczonych jest dużo zdjęć, filmów dokumentujących wydarzenia na terenie gminy.
- Informacje na temat gminy umieszczane są w mediach lokalnych. Gmina szczególnie blisko współpracuje z Katolickim Radiem Diecezji Płockiej, Tygodnikiem Płockim, miesięcznikiem InfoPłockTV i lokalnym dodatkiem Gazety Wyborczej. Krótkie filmy dotyczące gminy publikowane są także w serwisie YouTube.

Muzeum im. Stanisława Murzynowskiego w Murzynowie

Ważnym elementem promocji gminy jest założone w 1978 roku Muzeum im. Stanisława Murzynowskiego, działające we współpracy Gminy z Wydziałem Geografii i Studiów

Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego. Twórcą Muzeum był znany badacz-etnolog Jacek Olędzki, który zebrał eksponaty od okolicznych mieszkańców. Muzeum mieści się w chacie z początku XX wieku, w której prezentowane są obiekty prezentujące dwa podstawowe wątki ekspozycji: tożsamość mieszkańców i „ludzie Wisły”. Muzeum można oglądać po wcześniejszym zgłoszeniu telefonicznym.

Imprezy cykliczne, które odbywają się na terenie gminy Brudzeń Duży.

Niestety w związku z panującą w kraju pandemią COVID-19 od marca 2020 r., stałym wzrostem zakażeń koronawirusem oraz zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, większość imprez cyklicznych została w roku 2020 odwołana. Odbył się tylko konkurs fotograficzny oraz koncert noworoczny Orkiestry Dętej z Sobowa w styczniu 2020 r.

- **Festiwal Ginących Zawodów** - odbyło się dziewięć edycji imprezy odbywającej się na początku lipca w Brudzeniu Dużym. Festiwal jest największą plenerową imprezą organizowaną na terenie gminy. Jej celem jest pokazanie zawodów rzemieślniczych stopniowo znikających z naszej rzeczywistości. W formie zabawy przygotowane są bezpłatne warsztaty pokazujące specyfikę pracy np. kowala, hafciarki, garncarza, malarza, wikliniarza, sieciarza itp. Duża część warsztatów jest organizowana głównie dla dzieci, aktywnie wykonujących najprostsze elementy pracy rzemieślniczej pod okiem fachowca. Podczas imprezy odbywają się prezentacje kulinarne, gdzie uczestnicy mogą degustować potrawy np. kuchni tatarskiej, żydowskiej, włoskiej. W każdej edycji imprezy jest wiele atrakcji plenerowych: plac zabaw dla dzieci, strzelnica, mobilne planetarium, bieg z przeszkodami, miasteczko rowerowe dla dzieci, pokazy podnoszące bezpieczeństwo prowadzenia samochodu.

Na scenie swój program prezentują szkoły z terenu gminy, koło emerytów, orkiestry dęte z Sobowa i Siecienia. Po występach lokalnych koncerty dają wykonawcy zaproszeni na imprezę. Na festiwalu występowali między innymi Karol Okrasa, Cezary Pazura, Jerzy Kryszak, Andrzej Rosiewicz.

Fot. 4. Festiwal ginących zawodów w 2019 r.

➤ **Amatorski Wyścig Rowerowy** - odbyło się już dwanaście edycji tej imprezy, która ma miejsce zawsze 1 maja. W kilku grupach wiekowych i na różnych dystansach zawodnicy rywalizują na drogach wokół Brudzenia Dużego. W zmaganiach sportowych biorą udział mieszkańcy gminy ale również goście z okolicznych gmin jak również kolarze z klubów sportowych.

Fot. 5. Wyścig rowerowy w 2019 r.

➤ **Turniej Szachowy z okazji Święta Niepodległości 11 listopada w Brudzeniu Dużym** -odbyło się dziewięć edycji tej imprezy. Amatorskie zawody o skali lokalnej z dużym udziałem młodzieży. Atrakcją turnieju jest gra symultaniczna z arcymistrzem szachowym Mirosławem Grabarczykiem.

Fot. 6. Turniej szachowy w 2019 r.

- **Dożynki Gminne** - odbywają się zwykle w ostatnią niedzielę sierpnia, rotacyjnie w różnych miejscowościach na terenie gminy. Impreza plenerowa z koncertami na scenie i atrakcjami dla dzieci. Kulminacyjnym punktem jest obrzęd dożynkowy z podziwianiem wieńców dożynkowych przygotowanych przez mieszkańców wsi z terenu naszej gminy.

Fot. 7. Dożynki Powiatowe w Gminie Brudzeń Duży w 2019 r.

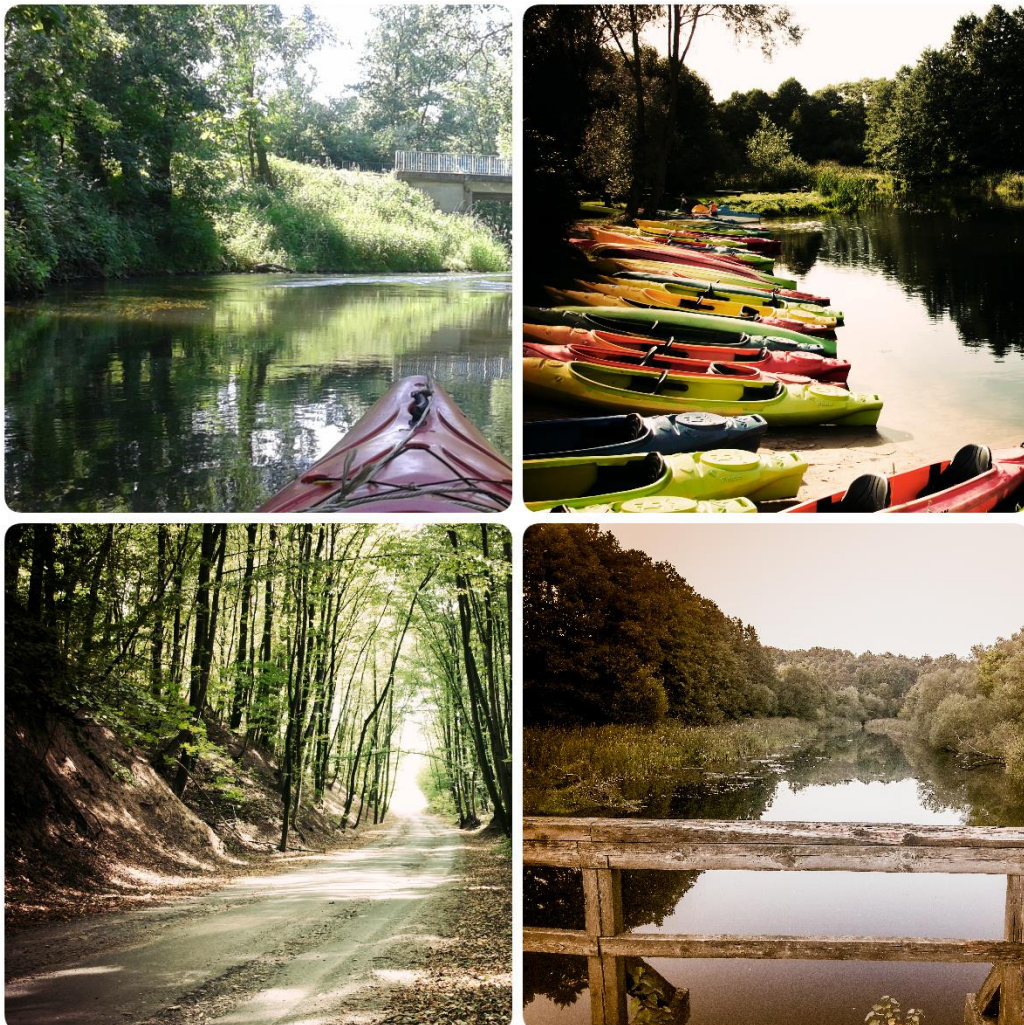

- **Gminny Dzień Sportu** - odbyło się sześć edycji imprezy organizowanej dla szkół z terenu gminy. Młodzież rywalizuje w różnych dyscyplinach sportu: biegi, skok w dal, siatkówka itp. Impreza organizowana wspólnie z LKS Wisła Główina - Sobowo.
- **Konkurs Fotograficzny:** odbyło się sześć edycji imprezy. W konkursie bierze udział młodzież z terenu gminy. Prace w konkursie, poza nagrodami, są dodatkowo wykorzystywane w materiałach promocyjnych gminy. Na ich podstawie powstało ostatnich sześć kalendarzy planszowych gminy.

Fot. 8. Zwycięskie fotografie z konkursu fotograficznego w 2020 r.

Fot. 9. Wyróżnione fotografie z konkursu fotograficznego w 2020 r.

- **Gminne Zawody Sportowo-Pożarnicze** - impreza z wieloletnią tradycją sprawdzająca gotowość gminnych OSP.
- **Koncerty Noworoczne Orkiestry Dętej z Sobowa** - koncert organizowany jest w styczniu, w różnych kościołach położonych na terenie gminy.
- **Gosposiada** - impreza plenerowa organizowana z kołami gospodyń wiejskich z terenu gminy. Pierwsza edycja imprezy odbyła się w 2019 roku a jej celem jest pokazanie i promowanie działań podejmowanych przez koła. Podczas imprezy organizowane są pokazy warsztatowe, występy zespołów muzycznych, gry integrujące mieszkańców.

W 2020 r. w plebiscycie Tygodnika Płockiego „Z Tamskiego Wzgórza” za wydarzenia roku 2019 doceniono działalność trzech przewodniczących kół gospodyń wiejskich z terenu naszej gminy. W kategorii „Na Ziemi Płockiej” nominację za organizację I Gosposiady w Brudzeniu Dużym otrzymały: KGW w Brudzeniu Małym „Aktywny Brudzeń”, KGW w Strupczewie „Kreatywne Kobiety” i KGW w Sobowie „Biedronki”.

Fot. 10. Gosposiada przed pałacem w Brudzeniu Dużym w 2019 r.

- Gmina stara się upamiętniać ważne wydarzenia z historii naszego kraju: np. rocznicę wybuchu drugiej wojny światowej, odzyskanie niepodległości czy powstanie styczniowe. Gmina wspomagała też organizacyjnie, logistycznie i sprzętowo małe imprezy lokalne organizowane we wsiach przez koła gospodyń wiejskich.
- Gmina współpracuje z podmiotem prywatnym - Osadą Młynarza w Radotkach, która organizuje szereg biegów terenowych. Najbardziej znane z nich to cykl biegów przeszkodowych pod nazwą Adrenaline Rush gromadzących rocznie kilka tysięcy uczestników. W roku 2019 w ośrodku odbyły się prestiżowe mistrzostwa Polski w biegach przeszkodowych.

Inne imprezy związane z ważnymi wydarzeniami lokalnymi w 2020 r.:

Modernizacja drogi powiatowej nr 2904W Brudzeń Duży

18 września uroczycie otwarto inwestycje pn. „Modernizacja drogi powiatowej nr 2904W Brudzeń Duży – gr. woj. – (Kamienica). Do użytku oddano ponadkilometrowy odcinek drogi powiatowej na wysokości miejscowości Strupczewo i Sobowo. Inwestycję współfinansowano ze środków budżetu Województwa Mazowieckiego. W uroczystości otwarcia uczestniczyli: Starosta Płocki Mariusz Bieniek, Przewodniczący Rady Powiatu Lech Dąbrowski, Dyrektor Delegatury Urzędu Marszałkowskiego w Płocku Tomasz Kominek, Dyrektor Zarządu Dróg Powiatowych w Płocku Marcin Błaszczyk, Wójt Gminy Brudzeń Duży Andrzej Dwojnych, Zastępca Wójta Maria Maraszek i Radny Powiatowy Marcin Piotrowski.

Fot. 11. Otwarcie inwestycji pn. Modernizacja drogi powiatowej nr 2904W

Przekazanie nowego wozu strażackiego druhom OSP Bądkowo Kościelne

10 listopada w Bądkowie Kościelnym, przy zachowaniu pełnych zasad bezpieczeństwa, odbyła się ważna uroczystość przekazania wozu strażackiego druhom OSP. Nasi strażacy otrzymali tegoroczny, fabrycznie nowy średni samochód ratowniczo - gaśniczy z napędem 4x4 marki Volvo. Całkowity koszt wozu wyniósł 805 896,00 złotych.

Było to wszystko możliwe dzięki pozyskaniu następujących środków: dotacji z WFOŚiGW (Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej) w wysokości 25 527,82 zł, dotacji z NFOŚiGW (Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej) w wysokości 279 100,18 zł. Dodatkowo otrzymaliśmy z KSRG/KG PSP (Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy/ Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej) 250 000,00 zł i Samorządu Województwa Mazowieckiego 100 000,00 zł. Oczywiście nie zabrakło udziału naszego samorządu gminnego w wysokości 151 268,00 zł na zakup oraz 50 000 zł na doposażenie wozu. W uroczystości wziął udział Wójt Andrzej Dwojnych. W trakcie sympatycznej uroczystości, w trudnym momencie pandemii, część naszych mieszkańców mogło zobaczyć na niebie pokazy fajerwerków, które zakończyły uroczystości.

Fot. 12. Nowy wóz strażacki dla OSP Bądkowo Kościelne

Modernizacja drogi wojewódzkiej 559 w m. Sikórz

27 listopada 2020 roku odbył się odbiór techniczny modernizowanego odcinka w Sikorzu, na drodze wojewódzkiej nr.559.

Centrum Sikorza cywilizacyjnie i estetycznie zmieniło się nie do poznania. Odebrana inwestycja, to nie tylko nowe rondo, ale też szerokie chodniki i bezpieczne przejścia dla pieszych, pasaż pieszo-jezdny, zmieniony parking przy cmentarzu w Sikorzu i nowoczesne oświetlenie na drodze w centrum miejscowości a także nasadzenia roślinne.

Pełny koszt modernizacji 770-metrowego odcinka wyniósł ponad 8 milionów złotych i pokryty został ze środków finansowych Samorządu Mazowsza.

Nowa inwestycja nie tylko poprawiła przejezdność przez Sikórz, ale zapewniła również mieszkańcom dużo większe bezpieczeństwo w poruszaniu się na tym odcinku. Przed modernizacją drogi, właśnie jej fragment w Sikorzu, uważany był w regionie płockim za wyjątkowo niebezpieczny.

Odcinek drogi w Sikorzu wykonany został przez konsorcjum w skład, którego wchodziły: Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Spółka z o.o. w Lipnie i Budomont Zakład Budowlano-Montażowy Spółka jawna Stanisław Dublicki i Krzysztof Dublicki.

W odbiorze technicznym brali udział, wraz ze swoimi współpracownikami, Tomasz Dąbrowski Wicedyrektor Mazowieckiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Warszawie i Andrzej Dwojnych Wójt Gminy Brudzeń Duży, przedstawiciele ze strony Wykonawcy a także kierownicy i inspektorzy nadzoru.

Fot. 13. Rondo w m. Sikórz po Modernizacja drogi wojewódzkiej 559

9.2 Sport w gminie

Gmina Brudzeń Duży przeznaczyła na realizację zadań publicznych z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej w 2020 roku kwotę 65.000,00 złotych.

W wyniku ogłoszonego konkursu do Urzędu Gminy w Brudzeniu Dużym wpłynęły oferty złożone przez:

1. LKS Wisła Główina – Sobowo – wniosek na 60.000,00 zł.
Tytuł zadania publicznego: „Prowadzenie szkoleń i treningów dla dzieci i młodzieży, udział w turniejach i rozgrywkach ligowych różnego szczebla” (rozgrywki piłki nożnej).
2. Uczniowski Klub Sportowy „Sikorzanka” – wniosek na 7.100,00 zł.
Tytuł zadania publicznego: „Wyżej – mocniej - dalej” (treningi piłki siatkowej, organizacja gminnych turniejów, udział w rozgrywkach).

Komisja po przeanalizowaniu ofert podjęła decyzje o przyznaniu dotacji:

- LKS „Wisła Główina–Sobowo” w kwocie 60.000,00 zł.
- Uczniowskiemu Klubowi Sportowemu „Sikorzanka” w kwocie 5.000,00 zł.

Ludowy Klub Sportowy Wisła Główina – Sobowo. Klub piłkarski działający od 2005 roku. W sezonie 2020/21 grający w klasie B Płockiego Okręgowego Związku Piłki Nożnej. W klubie działa również sekcja młodzieżowa występująca w lidze U10 Płockiego Związku Piłki Nożnej i grupa Żak występująca w Orlen Liga. W klubie na koniec 2020 roku zgłoszonych do rozgrywek było około 60 zawodników. Klub aktywnie włącza się w każdą imprezę sportową organizowaną na terenie gminy. Jest głównym organizatorem Gminnego Dnia Sportu dla młodzieży ze szkół działających na terenie gmin. Odbyło się sześć edycji imprezy, w której młodzież rywalizuje w różnych dyscyplinach sportu: biegi, skok w dal, siatkówka.

Fot. 14. Klub sportowy Wisła Główina - Sobowo

9.3 Gminna Biblioteka Publiczna

Biblioteka Publiczna w Brudzeniu Dużym jest samorządową instytucją kultury, wpisaną do rejestru Instytucji Kultury prowadzonego przez Organizatora. Nadzór nad organizacją i funkcjonowaniem sprawuje wójt gminy, a nadzór merytoryczny nad działalnością biblioteki sprawuje Książnica Płocka oraz Wojewódzka Biblioteka w Warszawie. Na czele Gminnej Biblioteki Publicznej w Brudzeniu Dużym stoi Dyrektor, który kieruje jej działalnością i reprezentuje bibliotekę na zewnątrz. Działalność biblioteki głównej wspierają dwie Filie biblioteczne mieszczące się w szkołach w Siecieniu i Sikorzu.

Księgozbiór

Biblioteka gromadzi księgozbiór odpowiadający potrzebom naszych użytkowników, czytelników. Są to pozycje obejmujące:

- ✓ literaturę naukową i popularnonaukową,
- ✓ literaturę piękną dla dorosłych, dzieła klasyki polskiej i światowej,
- ✓ literaturę dla dzieci i młodzieży,
- ✓ lektury szkolne,
- ✓ literaturę regionalną.

Biblioteka gromadzi nowości książkowe, które są dostępne na rynku wydawniczym. Przy wyborze pozycji książkowych bierze pod uwagę sugestie czytelników, ich gusta i preferencje. Każdego roku biblioteka składa wnioski i korzysta z dofinansowania MK i DN – Priorytet1, „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek” deklarując w nim wysokość własnego wkładu finansowego. Księgozbiór jest na bieżąco opracowywany, uaktualniany pod względem formalnym i rzeczowym.

Tabela 35. Ilość książek zakupionych ze środków samorządowych i dotacji

Biblioteka	Zakup ze środków MK i DN		Zakup ze środków samorządowych		Dary	
	ilość	wartość	ilość	wartość	ilość	wartość
GBP w Brudzeniu	165	3692,00	322	7107,44	6	112,50
Filia w Siecieniu	132	3000,00	285	6100,61	5	28,50
Filia w Sikorzu	127	3000,00	210	4791,95	3	80,50
Ogółem:	424	9692,00	817	18000,00	14	221,5

Ilość książek wraz z darami stanowi 1255 wol. o łącznej wartości 27 913,50 zł.

Tabela 36. Stan księgozbioru na koniec 2020 r.

Biblioteka	Stan księgozbioru na koniec 2020 r.
GBP w Brudzeniu	10 294
Filia w Siecieniu	8 622
Filia w Sikorzu	7 723
Ogółem:	26 639

Czytelnictwo

Biblioteki udostępniają swoje zbiory biblioteczne w dwóch formach: prezencyjnie (na miejscu) oraz na zewnątrz. Swobodny dostęp do półek pozwala na wstępne zapoznanie się z literaturą i dokonanie właściwego wyboru.

Tabela 37. Stan czytelników na koniec 2020 r.

Biblioteka	Stan czytelników na 31.12.2020r.
GBP w Brudzeniu	359
Filia w Siecieniu	213
Filia w Sikorzu	282
Ogółem:	854

Z podsumowania wynika, że czytelnicy placówek bibliotecznych stanowią 10,48% mieszkańców gminy.

Tabela 38. Struktura czytelników wg. wieku

Biblioteka	Struktura czyt. wg wieku							
	do 5	6-12	13-15	16-19	20-24	25-44	45-60	pow. 60
	lat	lat	lat	lat	lat	lat	lat	lat
GBP w Brudzeniu	9	106	41	28	10	81	45	39
Filia w Siecieniu	11	107	17	8	5	45	19	1
Filia w Sikorzu	16	128	37	9	7	44	28	13
Ogółem:	36	341	95	45	22	170	92	53

Jak wynika ze struktury, spośród wszystkich użytkowników biblioteki, najliczniejszą grupę czytelniczą stanowiły dzieci od 6 do 12 lat, ucząca się młodzież od 13 do 15 lat oraz osoby dorosłe w wieku od 25 do 44 lat. W odróżnieniu od ubiegłych lat wzrosła liczba wypożyczeń książek dla dorosłych, natomiast zmalała liczba wypożyczeń książek dla dzieci i młodzieży. Młodszy czytelnicy nadal chętnie korzystają ze zbiorów, jednak z powodu pandemii covid-19 i nauki zdalnej, rzadziej

bywali w budynku szkoły, co przełożyło się na statystykę wypożyczeń. Z powodu pandemii i czasowego zamknięcia wypożyczalni, zmniejszyła się także liczba odwiedzin przez osoby dorosłe i starsze. Mimo trudnień, coraz większym zainteresowaniem cieszy się literatura piękna dla dorosłych – książki obyczajowe, romanse, thrillery psychologiczne oraz kryminały.

Tabela 39. Struktura czytelników wg. zajęcia

Biblioteka	Struktura czyt. wg. zajęcia		
	Uczący się	Pracujący	Pozostali
GBP w Brudzeniu	151	108	100
Filia w Siecieniu	102	51	60
Filia w Sikorzu	171	46	65
Ogółem:	424	205	225

Czytelnicy poszukiwali książek polecanych przez media, portale społecznościowe, audycje, czasopisma, dlatego konieczne było ich ciągle uzupełnianie. Odpowiedni dobór księgozbioru ma wpływ na częstotliwość wypożyczeń i ilość odwiedzin.

W 2020 r. ogółem udostępniono 20 752 woluminy. Statystyczny czytelnik wypożyczył 24 pozycje książkowe w ciągu roku. Ogółem wypożyczono i udostępniono na miejscu 33 czasopisma. Udzielono też 187 informacji rzeczowych, bibliotecznych i bibliograficznych.

Wypożyczalnia

GBP wraz z filiami bibliotecznymi pracują w systemie bibliotecznym MAK+ rekomendowanym przez Instytut Książki. Do obsługi czytelników i prac bibliotecznych wykorzystujemy w pełni zautomatyzowane moduły: katalog, magazyn, wypożyczalnia, raporty, czytelnia, skontrum. Nowości książkowe są opracowywane i katalogowane na bieżąco. Czytelnicy za pośrednictwem Internetu mają dostęp do konta bibliotecznego i mogą sprawdzać i kontrolować wypożyczenia we wszystkich bibliotekach korzystających z systemu MAK+, przeszukiwać katalog, dokonywać rezerwacji określonych pozycji książkowych. Wykorzystywany program biblioteczny jest programem płatnym – umowa z Instytutem Książki.

Dużym udogodnieniem jest strona Internetowa, na której oprócz bieżącej działalności biblioteki można monitorować napływ nowości książkowych do bibliotek oraz portal społecznościowy Facebook.

Aplikowanie do konkursów grantowych i programów dotacyjnych

- Priorytet 1 „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych”- dofinansowanie zadania w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa. Kwota otrzymanej dotacji to 9 692,00 zł. Realizacja czerwiec – listopad 2020 r.
- „Brudzeń Duży ku wolności 2020” – LGD Gąbin –uzyskane dofinansowanie 25 000,00zł. Całość zadania 40 475,00 zł. Z powodu pandemii covid-19 zadanie to zostało przełożone na rok 2021.

Działalność Kulturowo - oświatowa

Biblioteka główna wraz z Filiami bibliotecznymi w Siecieniu i Sikorzu oprócz statutowych założeń prowadzi również szeroką działalność kulturalno – oświatową promującą czytelnictwo w środowisku lokalnym. Formy popularyzacji czytelnictwa są zróżnicowane i dostosowane do odbiorców, m.in. imprezy artystyczno-literackie, wystawy tematyczne, spotkania autorskie, konkursy plastyczne, warsztaty tematyczne, prezentacje multimedialne, lekcje biblioteczne, organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Od 2017 r. ściśle współpracujemy i koordynujemy działania Filii Płockiego Powiatowego Uniwersytetu Trzeciego Wieku na terenie Gminy Brudzeń Duży. Organizujemy i włączamy się w Ogólnopolskie Akcje, tj. Tydzień Czytania dzieciom, Cała Polska czyta dzieciom. Realizacja działań w ramach obchodów okrągłych rocznic ustanawianych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Uczestniczymy w gminnych imprezach masowych m.in.: Wyścig rowerowy *po Mazowieckiej Szwajcarii*, Festiwal *Ginących Zawodów*, *Dożynki gminne*, *Turniej szachowy*. Współpracujemy ze stowarzyszeniami, jednostkami organizacyjnymi, szkołami. W roku 2020 większość działań, jakie zostały zaplanowane nie odbyło się z powodu pandemii COVID-19.

Kalendarz wydarzeń kulturalnych zorganizowanych przez GBP w Brudzeniu Dużym oraz Filie biblioteczne Siecieniu i Sikorzu w 2020 r.

Styczeń

- ✓ Wykład mgr Wandy Witkowskiej przeznaczony dla słuchaczy z PPUTW – sekcja Brudzeń Duży nt., „Starość - okres w życiu człowieka”.
- ✓ Spotkania z bajką zorganizowane przez Filię biblioteczną w Sikorzu dla grup przedszkolnych.
- ✓ Wykład Andrzeja Barcińskiego – Prezesa PPUTW przeznaczony dla słuchaczy z sekcji Brudzeń Duży pt. „Krajobraz Wyżyny Krakowsko – Częstochowskiej, Szlak Orlich Gniazd – zamki, zabytki i obiekty, które warto zwiedzić i zobaczyć”.
- ✓ Wyjazd zorganizowany przez GBP w Brudzeniu Dużym dla grupy mieszkańców z terenu gminy Brudzeń Duży do państwowej Szkoły Muzycznej w ramach cyklu „Płocki Wtorek Muzyczny”.

Luty

- ✓ Ferie 2020. Zajęcia literacko – plastyczne dla dzieci z terenu gminy Brudzeń Duży.
- ✓ Lekcja biblioteczna zorganizowana przez Filię biblioteczną w Siecieniu dla grupy przedszkolaków.
- ✓ Spotkania autorskie z Ireneuszem Gralikiem zorganizowane w GBP w Brudzeniu Dużym. Jedno przeznaczone dla uczniów kl. VII i VII z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Brudzeniu Dużym, drugie dla słuchaczy PPUTW – sekcja Brudzeń Duży.
- ✓ „Wiem wszystko” – druga edycja gminnego konkursu wiedzy o języku ojczystym zorganizowanego przez Filię biblioteczną w Sikorzu we współpracy z lokalną szkołą.
- ✓ Historia Teatru Dramatycznego w Płocku- wykład dla słuchaczy PPUTW z sekcji Brudzeń Duży prezentowany przez Leszka Skierskiego – Kierownika działu promocji i marketingu.
- ✓ Co wiemy o Dolnym Śląsku? – Wykład przeznaczony dla słuchaczy PPUTW z sekcji Brudzeń Duży prowadzony przez Andrzeja Barcińskiego – prezesa PPUTW.

- ✓ Czytelnicze podróże z Nelą – spotkania zorganizowane przez Filię biblioteczną w Siecieniu dla grup przedszkolnych.

Marzec

- ✓ Kultura czy chałtura? – spotkanie z Michałem Zawadzkim Dyrektorem Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. Karola Szymanowskiego w Płocku oraz Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I stopnia przeznaczony dla Słuchaczy PPUTW – sekcja Brudzeń Duży.
- ✓ Spotkanie okolicznościowe z okazji DNIA KOBIET zorganizowane w ramach współpracy GBP w Brudzeniu Dużym oraz członków Koła Emerytów i Rencistów z Brudzenia Dużego.

Maj

- ✓ Konkurs plastyczny skierowany do uczniów ze szkół podstawowych z terenu gminy Brudzeń Duży na plakat promujący BIBLIOTEKĘ I CZYTELNICTWO.

Lipiec/Sierpień

- ✓ Kurs komputerowy dla słuchaczy z Brudzenia Dużego – realizacja grantu pozyskanego przez Płocki Powiatowy Uniwersytet Trzeciego Wieku.

Sierpień

- ✓ Ogłoszenie szóstej edycji konkursu fotograficznego WALORY TURYSTYCZNE I PRZYRODNICZE GMINY BRUDZEŃ DUŻY skierowanego do uczniów z kl. IV-VIII ze szkół podstawowych z terenu gminy.

Wrzesień

- ✓ Wyjazdy słuchaczy PPUTW – sekcja Brudzeń Duży do Kazimierza Dolnego nad Wisłą, Ciechanowa i Pułtuska w ramach warsztatów „Otwieramy się na świat” – realizacja projektu Senior 60+ w kulturze. Projekt dofinansowany ze środków Programu Rządowego na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020. Integracja mieszkańców z gmin: Radzanowa, Bulkowa, Bodzanowa i Brudzenia Dużego.
- ✓ Wyjazd słuchaczy PPUTW – sekcja Brudzeń Duży do Nieborowa, Czerska, Góry Kalwarii w ramach projektu APETYT NA ŻYCIE - AKTYWNI SENIORZY NA MAZOWSZU. Realizacja projektu przez Stowarzyszenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku im. Janiny Czaplickiej w Płocku.
- ✓ Udział w ogólnopolskim projekcie edukacyjnym IDŹ TY, KOZIOŁECZKU, SZUKAĆ SWOJEGO PACANOWA – spotkania czytelnicze dla grup przedszkolnych zorganizowane przez Filię biblioteczną w Siecieniu we współpracy z lokalną szkołą.
- ✓ Spotkania czytelnicze zorganizowane dla grup przedszkolnych w ramach OGÓLNOPOLSKIEGO DNIA GŁOSNEGO CZYTANIA – zorganizowane przez GBP w Brudzeniu Dużym.
- ✓ Udział GBP w Brudzeniu Dużym i Filii bibliotecznych w Siecieniu i Sikorzu w ogólnopolskiej kampanii MAŁA KSIĄŻKA WIELKI CZŁOWIEK skierowanej do dzieci z roczników 2014-2017 promującej czytelnictwo. W ramach kampanii dzieci otrzymują książkę PIERWSZE CZYTANKI DLA..., Kartę małego czytelnika, na której każda wizyta w bibliotece jest nagradzana naklejką, w dalszej kolejności dyplomem i gadżetami.

Październik

- ✓ Podsumowanie roku akademickiego 2019/2020 oraz inauguracja 2020/2021 roku Akademickiego w PPUTW – wydarzenie w Teatrze Dramatycznym w Płocku.
- ✓ Fotorelacja z warsztatów podróżniczych pn. „Wirtualne podróże do różnych kręgów kulturalnych”, których uczestnikami byli słuchacze PPUTW - sekcja Brudzeń

Duży. Warsztaty odbyły się w „Witaminie Ducha” Centrum Integracji Społecznej. Zadanie publiczne „Apetyt na życie - Aktywni Seniorzy na Mazowszu” finansowane ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego.

✓ „Moja ulubiona postać bajkowa” – konkurs plastyczny skierowany do uczniów z klas I-III ze szkoły podstawowej w Brudzeniu Dużym. Konkurs zorganizowany z okazji Międzynarodowego Dnia Postaci z Bajek.

Listopad

✓ „102 rocznica Odzyskania Nieodległości przez Polskę” - Biesiada patriotyczna połączona z quizem z udziałem słuchaczy PPUTW odbywająca się w ramach projektu „Aktywność na 100%”.

✓ Konkurs plastyczny pt. JESIENNE DRZEWO skierowany do dzieci z oddziałów przedszkolnych w Siecieniu.

✓ Konkurs plastyczny z okazji DNIA PLUSZOWEGO MISIA oraz spotkania czytelnicze w grupach przedszkolnych zorganizowane przez GBP w Brudzeniu Dużym oraz Filie Biblioteczne w Siecieniu i Sikorzu.

Fot. 15. Zdjęcia z wydarzeń kulturalnych zorganizowanych przez GBP w Brudzeniu Dużym w 2020 r.

10. STAN MIENIA KOMUNALNEGO

10.1. Przysługujące gminie prawa własności

• powierzchnia gruntów	-	166,65 ha
• wartość gruntów	-	1 301 201,37 zł
• wartość budynków i budowli	-	51 520 404,42 zł
w tym: dotyczące innych niż własność praw majątkowych w tym w szczególności:		
użytkowanie wieczyste :		
- powierzchnia gruntów	-	4,19 ha
- wartość gruntów	-	29 115,00 zł

10.2. Zmiany w stanie mienia komunalnego w 2020 roku

Przyrost mienia:

Grunty - w wyniku podziału na wniosek właściciela przeznaczone pod poszerzenie dróg gminnych z mocy prawa stały się własnością gminy, położone w obrębach: Brudzeń Duży, Brudzeń Mały, Murzynowo, Bądkowo Kościelne, Parzeń II. Wykupiono na rzecz gminy pod poszerzenie pasa drogi w obrębie Karwosieki Cholewice. Zbyto w formie przetargu 2 działki budowlane oraz działkę zabudowaną po byłej szkole położone w miejscowości Turza Mała. Potwierdzono z mocy prawa własność nieruchomości na rzecz Gminy Decyzją Wojewody Mazowieckiego dla trzech działek położonych w obrębie geodezyjnym 0032 Sikórz. Wykupiono pod poszerzenie drogi gminnej grunty w obrębie 0044 Żerniki.

Wartość budowli - Wykonano modernizację drogi Izabelin-Wincentowo.

- powierzchnia gruntów	-	1,21 ha
- wartość gruntów	-	76 225,00 zł
- wartość budowli	-	417 474,31 zł
Wykreślono ze stanu mienia:		
- powierzchnia gruntów	-	1,50 ha
- wartość gruntów	-	13 400,00 zł
- wartość naniesień	-	244 182,76 zł

10.3. Wysokość dochodów oraz wartość własności nieruchomości

Dane o dochodach uzyskanych z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości oraz sprzedaży ratalnej z lat ubiegłych

Ogółem:	-	247 913,74 zł
- sprzedaż gruntów	-	1,49 ha
- wartość gruntów	-	67 334,00 zł
- wartość budynków i budowli	-	171 422,00 zł

Dane o dochodach uzyskane z tytułu opłat za zarząd, użytkowanie wieczystego nieruchomości i innych niż własność praw majątkowych uzyskanych w 2020 roku:

- użytkowanie wieczyste	-	3 375,83 zł
- najem i dzierżawa	-	56 165,66 zł
- opłata adiacencka	-	64 255,41 zł
- opłata przekształceniowa	-	2 510,13 zł

Wartość nieruchomości stanowiących własność gminy i będących w użytkowaniu gminy ogółem na dzień 31 grudnia 2019 roku:

- powierzchnia gruntów	-	166,36 ha
- wartość gruntów	-	1 364 026,37 zł
- wartość budynków i budowli	-	51 693 695,97 zł

10.4. Gospodarowanie zasobem mieszkaniowym gminy

Gmina Brudzeń Duży na dzień 31 grudnia 2020 r. posiadała 30 mieszkań w 8 budynkach komunalnych stanowiących własność Gminy:

Tabela 40. Wielkość oraz stan mieszkaniowego zasobu Gminy Brudzeń Duży w 2020r.

Lp.	Lokalizacja	Liczba lokali	Opis budynku	Stan budynku
1.	Brudzeń Duży, ul. Toruńska 33	4 lokale	Budynek mieszkalny wielorodzinny murowany, kryty blachą wyposażony w instalację elektryczną i wodę.	stan techniczny dobry
2.	Główina 64	8 lokali (w tym 1 lokal niezamieszkały)	Budynek mieszkalny wielorodzinny murowany, kryty blachą, parterowy z poddaszem mieszkalnym, wyposażony w instalację elektryczną i wodną.	stan techniczny dostateczny
3.	Parzeń 3	3 lokale	Budynek murowany, kryty eternitem, wyposażony w instalację elektryczną.	stan techniczny średni
4.	Sobowo 37	1 lokal	Mieszkanie w budynku wielorodzinnym (były dworek), wyposażony w instalację elektryczną i wodę.	stan techniczny średni
5.	Sikórz 74	3 lokale	Budynek mieszkalny parterowy wyposażony w instalację elektryczną	stan techniczny dopuszczający
6.	Sikórz 79	1 lokal	Budynek mieszkalny murowany, kryty dachówką, wyposażony w instalację elektryczną i wodne.	stan techniczny dobry
7.	Strupczewo Duże 8	7 lokali	Budynek mieszkalny parterowy z poddaszem mieszkalnym, murowany	stan techniczny dostateczny

			kryty eternitem, wyposażony w instalację elektryczną i wodę.	
8.	Siecień 134	3 lokale	Budynek Gminny - Ośrodek Zdrowia. Wyposażony w instalację elektryczną i wodną, stan techniczny	stan techniczny zadowalający

Priorytetem dla Gminy jest utrzymanie w należyтым i nie pogarszającym się stanie technicznym obiektów istniejącego zasobu mieszkaniowego zapewniając poprawę bezpieczeństwa ich mieszkańców, zabezpieczanie budynków przed degradacją oraz poprawa ich estetyki.

Stan techniczny zasobu mieszkaniowego uzależniony jest od wieku budynków, przeprowadzonych w przeszłości remontów oraz stanu ich utrzymania. Każdy z budynków wymaga bieżących napraw i remontów w związku z ich eksploatacją i wykorzystaniem. Potrzeby remontowe budynków i lokali wynikają także z konieczności utrzymania stanu technicznego budynków na poziomie zapewniającym bezpieczeństwo, ochronę zdrowia, życia ludzi i mienia w okresie jego użytkowania. Potrzeby w zakresie remontów budynków i lokali mieszkalnych określone są w oparciu o wyniki corocznych i pięcioletnich przeglądów technicznych wykonywanych zgodnie z art. 62 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. – Prawo budowlane, ekspertyz i nakazów instytucji zewnętrznych oraz wyników systematycznej kontroli budynków

11. POMOC SPOŁECZNA

11.1. Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2020 roku

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, które mają na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia zasoby i możliwości.

W Gminie Brudzeń Duży liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Płocku na koniec 2020 r. uległa zwiększeniu w porównaniu do roku 2019 o 20 osób i wynosiła 325 osób, co stanowi 3,99 % ogółu mieszkańców gminy, w tym: 205 kobiet. Liczba bezrobotnych w rozbiu na wiek : do 25 roku - 40 osób, do 35 roku -105 osób, do 45 roku – 88 osoby, do 55 roku – 61 osób, do 60 roku – 14 osób, powyżej 60 roku – 17 osób. Stopa bezrobocia w powiecie płockim stanowi 11,4%, w gminie Brudzeń Duży – około 3,99%, w województwie mazowieckim: 5,2% w Polsce: 6,2%.

System pomocy społecznej objął wsparciem 173 rodziny liczących 442 osoby w rodzinach. Do Ośrodka wpłynęło 358 wniosków o pomoc, pracownicy socjalni sporządzili 421 wywiady środowiskowe, wydanych zostało 579 decyzji administracyjnych w tym 9 decyzji w całości odmowne.

Tabela 41. Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą społeczną

Wyszczególnienie	liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych - ogółem	313	173	442
Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej - ogółem	X	179	444

Jednym z warunków uzyskania świadczeń z pomocy społecznej jest wystąpienie co najmniej jednej z przyczyn określonej w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, które przedstawia tabela. 2.

Tabela 42. Przestanki uzasadniające przyznanie pomocy

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
ubóstwo	110	275
sieroctwo	0	0
bezdomność	2	2
bezrobocie	62	171
długotrwała lub ciężka choroba	102	217
niepełnosprawność	65	133
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	28	92
w tym: rodziny niepełne	20	52
w tym: rodziny wielodzietne	6	41
Potrzeba ochrony macierzyństwa	29	154
w tym: wielodzietność	28	151
alkoholizm	4	6
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	1
narkomania	0	0

sytuacja kryzysowa	0	0
przemoc w rodzinie	0	0
zdarzenia losowe	0	0

Analiza danych pozwala stwierdzić, że najczęstszą przyczyną korzystania ze świadczeń pomocy społecznej jest ubóstwo związane z problemem długotrwałej choroby, niepełnosprawności oraz bezrobocia. Problem długotrwałej lub ciężkiej choroby oraz niepełnosprawności jest skutkiem starzenia się społeczeństwa oraz zagrożeń cywilizacyjnych. Zachorowanie członka rodziny wpływa często na obniżenie się statusu rodziny w związku z utratą bądź rezygnacją z zatrudnienia. Problem bezrobocia występuje na czwartym miejscu, jest najłatwiejszy do zdiagnozowania, z nim utożsamiają się klienci, potwierdzają go także dokumenty z urzędu pracy. Problem bezrobocia rzadko występuje w odosobnieniu. Brak pracy powoduje stałe obniżanie się standardu życia środowisk rodzinnych i w rezultacie nie rzadko pojawiają się takie problemy jak: ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, uzależnienia.

Podstawą gospodarki finansowej Ośrodka jest plan finansowy opracowany na każdy rok budżetowy.

Budżet GOPS w 2020 r. wynosił: 14 124 783,00 zł i został wykonany w wysokości: 14 095 027,65 zł to jest w 99,79%. Na budżet składały się środki finansowe pochodzące z budżetu gminy - zadania własne, z budżetu Wojewody - dotacja zadań własnych z budżetu państwa, z budżetu Wojewody – zadania zlecone z budżetu państwa.

1. Zadania zlecone gminie

• Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Organizacja i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez gminę. Bezpośrednim organizatorem zadania w gminie może być ośrodek pomocy społecznej lub zadanie to może zostać zlecone podmiotom zewnętrznym.

Pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi może być przyznana osobom, które wymagają wsparcia innych osób, a rodzina nie może go zapewnić. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone są w miejscu zamieszkania osoby chorej, na podstawie pisemnej decyzji administracyjnej, poprzedzonej złożeniem kompletnego wniosku i przeprowadzeniem przez pracownika socjalnego wywiadu środowiskowego. Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi są szczególnym rodzajem usług specjalistycznych dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania zawodu m.in. pracownika socjalnego, psychologa, pedagoga, logopedy, terapeuty zajęciowego, pielęgniarki, asystenta osoby niepełnosprawnej, opiekunki środowiskowej, specjalisty w zakresie rehabilitacji medycznej, fizjoterapeuty.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze przeznaczone są dla:

- **osób dorosłych**, wykazujących zaburzenia wymienione w art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego:
 - chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychiatryczne)

- upośledzonych umysłowo,
- osób wykazujących inne poważne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga takiej formy pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym,
- **w wyjątkowych przypadkach dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi**, pozbawionych dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych, jeśli nie mają możliwości uzyskania dostępu do zajęć świadczonych przez inne zobowiązane podmioty.

W 2020 r. świadczone były specjalistyczne usługi opiekuńcze dla 1 dziecka w okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. Koszt świadczonych usług specjalistycznych w 2020 r. wynosił 14 400,00 zł.

- **Świadczenia wychowawcze program „rodzina 500+”**

W 2019 roku w ramach programu wydatkowana została kwota ogółem: 9 302 535,00 zł, z tego na wypłatę świadczeń wychowawczych: 9 223 638,86 zł dla 1553 dzieci z 945 rodzin. Programem 500+ w gminie objęte zostały wszystkie dzieci do 18 roku życia. Kwotę: 78 896,14 zł wydatkowano na koszty związane z obsługą świadczeń wychowawczych tj. wynagrodzenie dla pracownika, szkolenie, koszty związane z przygotowaniem stanowiska pracy.

- **Świadczenia rodzinne**

W 2020 roku ze świadczeń rodzinnych korzystało 495 rodzin. Wypłacono 9831 świadczeń rodzinnych na kwotę: 2 361 895,60 zł, zasiłek rodzinny otrzymały – 242 rodziny, zasiłek pielęgnacyjny - 173 osoby, świadczenie pielęgnacyjne – 33 rodziny, specjalny zasiłek opiekuńczy – 14 rodzin, zasiłek dla opiekunów – 2 osoby, świadczenie rodzicielskie – 31 osób. W sprawie świadczeń rodzinnych wydanych zostało łącznie 538 decyzji administracyjnych. Ponadto świadczeniobiorcy z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych zwrócili kwotę: 12 385,00 zł.

- **Świadczenia z funduszu alimentacyjnego**

W 2020 roku świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznano decyzją dla dzieci z 21 rodzin na kwotę: 180 650,00 zł. Wypłacono 434 świadczeń w tym: dla osób w wieku 0-17 lat – 310 świadczeń, dla osób w wieku 18-24 lata – 124 świadczeń. Wydano 42 decyzje administracyjne.

- **Składki na ubezpieczenie zdrowotne**

W 2020 roku opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne na ogólną kwotę 9 792,00 zł.

- **Karta dużej rodziny**

W 2020 roku o wydanie Karty Dużej rodziny wpłynęło 19 wniosków, karty w formie tradycyjnej wydano dla 61 osób w tym: 31 rodziców i 30 dzieci oraz 48 kart w formie elektronicznej. Koszt programu wyniósł – 167,69 zł.

- **Program dobry start (wyprawka 300 +)**

Program „Dobry start” finansowany jest ze środków budżetu państwa. W 2020 roku w ramach programu wydatkowana została kwota ogółem: 337 900,00 zł, z tego na wypłatę świadczeń: 327 000,00 zł dla 1090 dzieci z 737 rodzin. Kwotę: 10 900,00 zł wydatkowano na koszty związane z obsługą świadczeń tj. wynagrodzenie dla pracownika, szkolenie, koszty związane z przygotowaniem stanowiska pracy.

2. Zadania własne gminy

- **Placówki opiekuńczo-wychowawcze**

W 2020 r. za pobyt 5 dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej Ośrodek wydatkował kwotę – 135 824,67 zł.

- **Domy pomocy społecznej**

W 2020 roku ze środków własnych gminy za pobyt 7 osób w Domach Pomocy Społecznej wydatkowano: 192 129,10 zł, w tym: za 3 osoby w DPS Zakrzewo, 1 osoba DPS Wyszogród.

- **Rodziny zastępcze**

W 2020 r. za pobyt 10 dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej Ośrodek wydatkował kwotę - 32 430,36 zł.

- **Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie**

W zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2020 roku ze środków własnych gminy wydatkowano ogółem: 1280,85 zł, z czego 44,70 zł na zakup materiałów oraz 1236,15 zł na zakup oprogramowania.

- **Wspieranie rodziny**

W ramach realizacji ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz. U. 2019, poz. 1111 z późn.zm.), która zobowiązała gminy do organizacji pieczy zastępczej i wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w 2020 roku w wydatkowano ogółem 65 857,57 zł w tym: ze środków własnych gminy: 64 157,57 zł i z dotacji wojewody: 1 700,00 zł. Wydatkowane środki przeznaczone na wynagrodzenie dla asystenta rodziny, który pracował z 11 rodzinami mającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

- **Składki na ubezpieczenie zdrowotne**

W 2020 roku opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej ogólną kwotą 15 336,84 zł.

- **Zasiłki i pomoc w naturze**

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brudzeniu Dużym w 2020 roku na wypłatę świadczeń w formie zasiłków z pomocy społecznej wydatkował kwotę: 74 448,52 zł, w tym, z budżetu wojewody: 29 156,00 zł, z budżetu gminy 45 332,52 zł.

- **Zasiłek okresowy**

Na zasiłki okresowe Ośrodek wydatkował kwotę 29 156,00 zł, z tego ze środków własnych gminy w kwocie 0,00 zł oraz środki z budżetu wojewody w kwocie 29 156,00 zł. Zasiłki okresowe przyznano dla 23 rodzin liczących 32 osoby, wypłacono 91 świadczenia z tytułu: bezrobocia – dla 20 rodzin, długotrwałej choroby – dla 1 rodziny. Z tytułu niepełnosprawności – dla 1 rodziny.

- **Zasiłek celowy**

Pomoc w formie zasiłków celowych przyznano dla 121 rodzin liczących 329 osoby. Ogólna kwota jaką wydatkowano na zasiłki celowe wynosiła – 45 332,52 zł, w tym wypłacono specjalne zasiłki celowe, przyznane rodzinom przekraczającym kryterium dochodowe uprawniające do pomocy, lecz znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej. Pomoc została przyznana dla 21 rodzin na kwotę 7 439,91 zł. Zasiłki celowe przyznawano na zakup opału na okres zimowy, zakup leków i odzieży, zakup żywności, na opłaty za energię elektryczną.

- **Dodatki mieszkaniowe**

W 2020 roku na wypłatę dodatków mieszkaniowych wydatkowano kwotę: 1 813,44 zł przyznane dla 1 rodziny w ilości 6 świadczeń. Przyjęto 1 wniosek i wydano 1 decyzję.

- **Zasiłek stały**

W 2020 r. zasiłek stały był w dotowany ze środków wojewody. Pomoc w tej formie przyznano dla 36 osób w tym: dla 30 osób samotnie gospodarujących i dla 6 osób pozostających w rodzinie. Wypłaconych zostało 345 świadczeń na kwotę: 192 870,20 zł.

- **Usługi opiekuńcze**

Usługi opiekuńcze świadczone były w 14 środowiskach, w tym, dla 13 osób samotnych i 1 osoby zamieszkującej z rodziną. Na wynagrodzenia dla opiekunek świadczących usługi opiekuńcze wydatkowano ogółem: 155 533,00 zł, w tym: 26 782,80 zł – składki ZUS.

3. Program „Posiłek w szkole i w domu”

Wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023” ma na celu wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienie posiłku osobom jego pozbawionym, poprawę poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach oraz długofalowe działanie w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczenie zjawiska niedożywienia.

Ogółem na program w 2020 roku wydatkowano kwotę: 105 001,28 zł w tym: z dotacji wojewody: 84 000 zł, udział środków własnych gminy wynosił: 21 001,28 zł. co stanowi 20 % ogółu wydatków na dożywianie. Programem dożywiania objęto 335 osób.

Dożywianie w formie posiłku prowadzone było w 5 placówkach szkolnych na terenie gminy, w tym: w 3 szkołach i 2 przedszkolach, oraz w szkołach podstawowych, szkołach ponadgimnazjalnych i szkołach ponadpodstawowych poza terenem gminy, do których uczęszczali uczniowie naszej gminy. Pomocą w postaci posiłku w szkole objęto 149 uczniów. Na zakup posiłków w szkołach wydatkowano kwotę – 33 243,28 zł, w tym ze środków własnych gminy –

13 308,28 zł, z dotacji wojewody – 19 935,00 zł. Przeciętny koszt jednego posiłku wyniósł: 3,52 zł.

Ponadto w ramach programu decyzją przyznano pomoc w formie zasiłku celowego na zakup produktów żywnościowych dla 91 rodzin, w których jest 199 osób. Wydatkowano ogółem kwotę 71 758,00 zł, w tym: 7 693,00 zł – ze środków własnych gminy i 64 065,00 zł – ze środków wojewody. Koszt jednego świadczenia wynosił: 199,98 zł.

11.2. Gminne programy wspierania rodziny

1. Program wspierania rodziny w 2020 roku

Tabela 43. Działania w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021

Lp.	Cele	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Prowadzenie profilaktycznej działalności na rzecz rodzin wychowujących dzieci	Prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i innych środków psychoaktywnych	GOPS, GKRPA, szkoły, Urząd Gminy, ZI	<ul style="list-style-type: none"> Rozpowszechnianie w środowisku lokalnym tj. w szkołach na terenie gminy materiałów profilaktycznych i informacyjnych. Placówki oświatowe z terenu gminy Brudzeń Duży prowadzą z uczniami zajęcia profilaktyczne z zakresu sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją, przejawami przemocy i innymi sytuacjami nieakceptowanymi społecznie w formie pogadanek, warsztatów, konkursów. Realizowano programy i zajęcia profilaktyczne: „Nie pal przy mnie proszę”, „Znajdź właściwe rozwiązanie” w szkole oraz „Nikotynizm”, „Alkoholizm”, „Narkomania”.
		Prowadzenie monitoringu dziecka w rodzinie marginalizowanej lub zagrożonej kryzysem	GOPS, szkoły,	<ul style="list-style-type: none"> 11 rodzin z dziećmi objętych jest stałym monitoringiem przez pracowników socjalnych i pedagogów szkolnych.

2.	Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczych, wychowawczych i społecznych	Praca z rodziną: konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (socjalne, psychologiczne, prawne, zawodowe)	GOPS, GKRPA, PUP, szkoły	<ul style="list-style-type: none"> Pracownicy socjalni udzielili wsparcia w formie pracy socjalnej dla 179 rodzin. W Punkcie Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy pracowali specjaliści świadcząc pomoc osobom i rodzinom z terenu gminy. Psycholog przyjął 8 osób i przeprowadził 10 konsultacji, w tym: 1 konsultacja z dzieckiem do 18 roku życia. Terapeuta ds. uzależnień prowadził konsultacje w sposób zdalny w zależności od potrzeb. 4 osoby zostały skierowane do OIK w Płocku
		Zapewnienie rodzinom z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych pomocy asystenta rodziny	GOPS	<ul style="list-style-type: none"> 11 rodzin objętych było wsparciem asystenta rodziny, 28 rodzin objęto pomocą ze względu na problemy opiekuńczo-wychowawcze.
		Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej: udzielanie pomocy w formie zasiłków, pomoc w formie dożywiania dzieci w szkołach, pomoc w formie stypendiów i wyprawek szkolnych, usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	GOPS, BOSS, szkoły, organizacje pozarządowe	<ul style="list-style-type: none"> W 2020 r. wsparciem z pomocy społecznej objętych zostało 173 rodziny: zasiłek stały otrzymało 36 osób; zasiłek okresowy – 23 rodziny; zasiłek celowy- 121 rodzin; usługi opiekuńcze - 14 osób; specjalistyczne usługi opiekuńcze – 1 osoba; dożywianiem w szkole objętych zostało 149 uczniów; z puli dyrektora korzystało 13 uczniów; pomocą w formie zasiłku celowego na zakup żywności objętych było 199 osób; w ramach aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych skierowano 8 osób do prac społecznie-użytecznych. Ze środków BOSS wypłacono: stypendia socjalne dla 101 uczniów, stypendia za wyniki w nauce otrzymało 211 uczniów, za osiągnięcia sportowe otrzymało 61 uczniów.

		<p>Przyznawanie i wypłacanie świadczeń wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o funduszu alimentacyjnym, ustawy o dodatkach mieszkaniowych</p>	<p>GOPS</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ze świadczeń rodzinnych korzystało 495 rodzin w tym: zasiłek rodzinny wypłacono dla – 242 rodzin; zasiłek pielęgnacyjny otrzymało – 173 osób; świadczenie pielęgnacyjne – 33 rodziny; specjalny zasiłek opiekuńczy – 14 rodzin; zasiłek dla opiekunów – 2 osoby; świadczenie rodzicielskie – 31 osób; jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka – 44 rodzin. • 21 rodzin otrzymało świadczenie z funduszu alimentacyjnego. • Dla 61 osób wydano Kartę Dużej Rodziny, w tym: dla 31 rodziców i 30 dzieci. • 1 rodzina otrzymała wsparcie finansowe w formie dodatków mieszkaniowych. • Pomoc w formie świadczenia wychowawczego z Programu Rodzina 500+ przyznano dla 1553 dzieci z 945 rodzin. • Pomoc w formie świadczenia „Dobry Start” (wyprawka 300+) otrzymało 1090 dzieci z 737 rodzin.
		<p>Podjęmowanie działań w ramach Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii</p>	<p>GKRPA, Urząd Gminy, GOPS, szkoły</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Paczki bożonarodzeniowe dla dzieci z terenu gminy 400 szt. • GKRPA przeprowadziła w szkołach z terenu gminy konkurs o tematyce profilaktycznej pn. „Liderzy zdrowia”. • Wypoczynek letni-kolonie profilaktyczne dla 15 dzieci. • „Bezpieczne ferie i bezpieczne wakacje”-konkursy- 28 dzieci. • Wakacje z biblioteką- 15 osób. • Ferie z biblioteką- 15 osób.
		<p>Organizacja grup wsparcia i grup samopomocowych dla rodzin z problemami wychowawczymi</p>	<p>GOPS, GKRPA, ZI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbyły się 2 spotkania w ramach: „Grupa wsparcia dla nieaktywnych kobiet” – uczestniczyły 3 osoby. • Rodziny mające problemy wychowawcze są kierowane do specjalistów na terenie powiatu płockiego (10 osób).

		Realizowanie zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	GOPS, ZI, GKRPA, PCPR,	<ul style="list-style-type: none"> • Założono 13 NK - „A” wszczynających procedurę w 13 rodzinach; wypełniono 12 NK - „C” i 16 NK - „D”. • Skierowano 3 wnioski do sądu o wgląd w sytuację rodziny.
		Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży	GKRPA, Policja, GOPS, szkoły, Urząd gminy	<ul style="list-style-type: none"> • Szkoły: spotkania młodzieży z policjantami- edukacja prawna, ustawa o nieletnich, konsekwencji prawnych stosowania różnych form przemocy i zachowań niebezpiecznych; Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w eliminowaniu napięć na tle problemów szkolnych i rodzinnych. Rozmowy interwencyjne i wspierające w sytuacjach trudnych; Zajęcia warsztatowe- Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży.
3.	Zapewnienie opieki, wychowania oraz wsparcia dzieciom i młodzieży pozbawionym opieki rodzicielskiej	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej i w instytucjonalnej pieczy zastępczej	Urząd Gminy, GOPS, PCPR	<ul style="list-style-type: none"> • 5 dzieci przebywało w instytucjonalnej pieczy zastępczej, • 10 dzieci przebywało w rodzinie zastępczej.
		Pomoc usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej w podjęciu zatrudnienia, uzyskaniu mieszkania, integracji ze środowiskiem	Urząd Gminy, PCPR, PUP, GOPS	<ul style="list-style-type: none"> • PCPR udzielił pomocy na usamodzielnienie dla 6 osób; pomoc na kontynuowanie nauki otrzymało 4 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej, 1 wychowanek instytucjonalnej pieczy zastępczej. Pomoc rzeczową otrzymał 1 wychowanek Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego. Na terenie gminy funkcjonowały 3 rodziny zastępcze.

4.	Poprawa jakości współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz rodzin z dziećmi	Stała współpraca organizacji pozarządowych, szkół, policji, służby zdrowia, GOPS, sądów, kuratorów, PCPR, GKRPA, Zespołu Interdyscyplinarnego,	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	<ul style="list-style-type: none"> W 2020 r. Zespół Interdyscyplinarny odbył 4 spotkania, Grupy Robocze odbyły 61 spotkania, W ramach współpracy ze szkołami przeprowadzono rozmowy z psychologami i pedagogami, które dotyczyły wymiany informacji, wskazanie potrzeby udzielenia rodzinom pomocy lub podjęcie interwencji. Pracownicy socjalni oraz asystent rodziny pozostają w stałym kontakcie z psychologami i pedagogami szkolnymi (bieżące rozwiązywanie problemów, wzajemna pomoc dotycząca kryzysowych sytuacji itp.)
		Doskonalenie kadry (szkolenia dla pracowników socjalnych, asystenta rodziny, rodzin wspierających i innych specjalistów)		<ul style="list-style-type: none"> W 2020 roku z uwagi na epidemię COVID- 19 1 osoba (asystent rodziny) uczestniczył w szkoleniu.

2. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2020 roku

Tabela 44. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2021

Lp.	Cele	Zadania	Realizacja działań
Koordinacja lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie			
1.	Zacieśnienie systemu wzajemnej współpracy poszczególnych instytucji z terenu gminy w zakresie przemocy domowej.	<ul style="list-style-type: none"> cykliczne spotkania zespołu interdyscyplinarnego oraz jego grup roboczych, Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobieganie zjawisku, opracowywanie programów, działań w tym edukacyjnych, akcji informacyjnych w zależności od potrzeb występujących w środowisku lokalnym, 	<ul style="list-style-type: none"> Odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego tj. 09.03.2020 r., 15.06.2020 r., 21.09.2020 r., 07.12.2020 r. GKRPA przeprowadziła w szkołach z terenu gminy konkurs o tematyce profilaktycznej pn. „Liderzy zdrowia”.
2.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych przemocą, opracowanie modelu interwencji i strategii postępowania w poszczególnych przypadkach, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, prowadzenie dokumentacji 	<ul style="list-style-type: none"> praca specjalistów: psycholog, prawnik, 1-2 razy w miesiącu (19 os.); praca członków ZI i Grup roboczych w indywidualnych przypadkach, (odbyło się 61 spotkań GR); tworzenie planów pomocy w indywidualnych przypadkach; W 13 rodzinach w związku z przemocą wszczęto 13 procedur "Niebieskie karty"; udzielanie pomocy w ramach prowadzonej procedury "Niebieskie Karty" osobom dotkniętym przemocą w rodzinie przez specjalistów w grupach roboczych- utworzono 13 grup roboczych;

		<p>podejmowanych działań,</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, • powoływanie grup roboczych (interwencyjnych) w celu rozwiązywania indywidualnych przypadków przemocy, 	
3.	<p>Podnoszenie kwalifikacji i wiedzy lokalnej kadry zajmującej się problematyką przemocy w rodzinie- współpraca między służbami, szkolenia, kursy, konferencje tematyczne.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • systematyczne podnoszenie wiedzy i kwalifikacji przedstawicieli różnych grup zawodowych tj. pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, dzielnicowych w zakresie świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Udział pedagogów w szkoleniach m.in. „Przeciwdziałanie zjawiskom agresji i przemocy, dyskryminacji i wykluczenia w szkole”, „Przeciwdziałanie dopalaczom i innym środkom psychotropowym”, • podnoszenie kwalifikacji pracowników poprzez udział w szkoleniach i seminariach.
Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie			
4.	<p>Realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz pracy ze sprawcą przemocy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • praca socjalna z osobami doznającymi przemocy, • kierowanie do psychologa ofiar oraz sprawców przemocy, działającego w ramach Punktu Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Brudzeniu Dużym, • współpraca z instytucjami z terenu powiatu plockiego prowadzącymi hostele, domy samotnej matki, • wdrażanie procedury „Niebieska Karta”, • prowadzenie działań terapeutycznych dla ofiar przemocy przy współpracy innych instytucji, • udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych, • nawiązanie współpracy z podmiotami podejmującymi działania w zakresie przemocy domowej, • rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności, • dostarczenie informacji społeczeństwu o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie oraz umieszczenie powyższych informacji na stronie internetowej Urzędu Gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> • ciągła praca socjalna pracowników socjalnych w środowisku – rozmowy wspierające z rodzinami, pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych itp. (179 rodzin); • w ramach procedury "Niebieskie karty" praca z indywidualnym przypadkiem (13 rodzin); • założono 13 NK „A”, 12 NK „C” i 16 NK „D”; - 16 osób skierowano na działanie terapeutyczne do specjalistów; • W Punkcie Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy pracowali specjaliści świadcząc pomoc osobom i rodzinom z terenu gminy. Psycholog przyjął 8 osób i przeprowadził 10 konsultacji, w tym: 1 konsultacja z dziećmi i młodzieżą do 18 roku życia. Z uwagi na COVID -19 terapeuta ds. uzależnień pracował z osobami zdalnie. • na bieżąco udzielano informacji w zakresie przemocy w rodzinie osobom zgłaszającym się do ośrodka pomocy; • zamieszczenie na stronie internetowej GOPS: www.brudzenduzy.naszops.pl informacji o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, o instytucjach świadczących pomoc dla mieszkańców gminy;
Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej skierowanej do społeczności lokalnej			

5.	Edukacja środowiska lokalnego	<ul style="list-style-type: none"> • promowanie wartości rodziny i wychowania bez przemocy (rozwijanie samoświadomości, asertywności, zaradności emocjonalno-społecznej wśród osób dotkniętych lub zagrożonych przemocą), • przygotowanie i udostępnianie broszur i ulotek informacyjnych o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczenia przemocy w rodzinie, • zamieszczanie w gablocie informacyjnej w GOPS Brudzeń Duży informacji o lokalnym systemie wsparcia dla osób dotkniętych przemocą 	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie informacji na bieżąco podczas cyklicznych spotkań z pedagogami szkolnymi (spotkania odbywały się w sposób zdalny) • rozpowszechniono w szkołach materiałów profilaktycznych (ulotki, plakaty, broszury) „Reaguj na przemoc”, „Stop dopalaczom”, „nie biorę, nie palę, nie piję”, pracownicy socjalni przekazywali informacje w rozmowie z rodzinami; • systematyczne zamieszczanie w gablocie informacyjnej w GOPS Brudzeń Duży informacji o lokalnym systemie wsparcia dla osób dotkniętych przemocą.
6.	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania przemocy	<ul style="list-style-type: none"> • współpraca ze szkołami, świetlicami środowiskowymi, • edukacja dzieci i młodzieży w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją, przejawami przemocy, sytuacjami nieakceptowanymi społecznie. 	<p>Zajęcia i działania profilaktyczne: Zespół Szkolno-Przedszkolny w Brudzeniu Dużym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Dzień bezpiecznego Internetu”-działania na rzecz bezpiecznego dostępu dzieci do zasobów internetowych, zapoznanie rodziców z problematyką bezpieczeństwa online-zapobieganie przemocy słownej).-259 os. • Realizacja projektu „Dzień dobrego słowa” dotyczący hejtu i przemocy słownej”-259 os. • Profilaktyczny spektakl teatralny „W leśnym sądzie niejedyn bohater dziś zasiądzie”-kl. I-III-96 os. • Profilaktyczny spektakl teatralny „Pętla zdarzeń”-Przeciwdziałanie przemocy-30 os. • Projekt „Zacznij dobrze dzień” -budowanie pozytywnych relacji osobistych, przeciwdziałanie przemocy-259 os. • Projekt Szkoła Myślenia Pozytywnego -komunikacja bez przemocy i mediacje w szkole dbającej o zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży-259 os. • „Dzień dobrego słowa”-zapobieganie agresji słownej.-247 os. • Ogólnopolski program społeczny „Bądź kumplem nie dokuczaj”-zapobieganie przemocy.-259 os. • „Światowy Dzień Życzliwości-akcja wychowawcza-przeciwdziałanie przemocy-259 os. • „Światowy Dzień tolerancji”-akcja wychowawcza-przeciwdziałanie przemocy-259 os. • „Prawa i obowiązki dziecka”-zajęcia wychowawczo-profilaktyczne-259 os.

			<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje profilaktyczne na temat radzenia sobie z agresją i przemocą.-259 os. <p>W ramach działalności świetlicy szkolnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczymy się żyć w przyjaźni, znaczenie przyjaźni w życiu człowieka-refleksje. • Projekt Mój kolega, mój przyjaciel-określenie cech dobrego ucznia i dobrego kolegi. • Czas na relaks-określenie sposobów spędzania wolnego czasu. • Dodatkowo szkoła realizowała spotkania edukacyjne i doradcze dla rodziców dotyczące zapobiegania agresji, radzenia sobie z emocjami, przestrzegania przed używkami i uzależnieniami. • <u>Zespół Szkolno-Przedszkolny w Sikorzu:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Spotkania z Policją dotyczące przeciwdziałania agresji, przemocy w tym cyberprzemocy oraz dopalaczy-60 os. • Realizacja programów profilaktycznych dotyczących dbania o zdrowie, prawidłowe odżywianie. • Organizacja festynu rodzinnego „Aktywniej po zdrowie”- propagowanie zdrowego stylu życia, alternatywnych form zachowania wobec przemocy i agresji, uczenie tolerancji-cała szkoła. • Organizacja czasu wolnego dla uczniów propagujące zachowania bez przemocy i agresji (zajęcia taneczne, piłka siatkowa i nożna itp.). • Warsztaty „Zamiast hejtu” zapoznanie uczniów z pojęciami „hejtowanie”, „mowa nienawiści”- prezentacja sposobów reagowania-ofiary oraz świadka, kształtowanie oraz promowanie postaw empatycznych- 1 kl. • Zachęcanie dzieci do alternatywnego spędzania czasu bez komputera-propagowanie codziennego czytania książek-2kl. • Program „ Apteczka pierwszej Pomocy Emocjonalnej”-dotyczący radzenia sobie ze stresem i przemocą- 1kl. • W ramach świetlicy szkolnej i środowiskowej odbywały się cykliczne spotkania i zajęcia dotyczące radzenia sobie z agresją poprzez rozwijanie własnych zainteresowań.-118 os. <p><u>Szkoła Podstawowa w Sicieniu.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Projekt „Komputer-pomoc czy zagrożenie?”-rozmowy nauczające, wskazywanie „za” i „przeciw”-filmy edukacyjne o cyberprzemocy- klasy starsze. • Zajęcia radzenia sobie z agresją i
--	--	--	--

			<p>przemocą, cyberprzemocą, bezpiecznym korzystaniem z Internetu oraz zasad prawidłowej komunikacji- kl. IV-VIII.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pogadanki: „Kto mi może pomóc , gdy czuję się źle w szkole?, Jak sobie radzić z trudnymi emocjami?, Jakie bariery ludzie budują między sobą?,” Głosem, gestem, mimiką- o komunikowaniu wiadomości, uczuć i emocji.- cała szkoła. • przeprowadzenie ankiet badających stan bezpieczeństwa w szkole oraz problem zażywania środków uzależniających • Prowadzenie zajęć grupowych mających na celu naukę rozwiązywania konfliktów oraz skutecznego porozumiewania się, kształtowania umiejętności współpracy w grupie, radzenia sobie ze stresem, elementy programu” Spójrz inaczej”. • Pogadanki „Ciemne strony korzystania z Internetu. Chcemy żyć w świecie bez hejtu!-cała szkoła. • Program „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej”- jak radzić sobie z emocjami i przemocą-kl.II • Szkolenie rady pedagogicznej i rodziców z zakresu niebezpieczeństwa używania narkotyków i dopalaczy. • Pedagogizacja dotycząca cyberbezpieczeństwa-filmy edukacyjne dla rodziców. • Ciągła praca z psychologiem i pedagogiem szkolnym
--	--	--	---

11.3. Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

1) Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie Gminy Brudzeń Duży za rok 2020.

Problemy wynikające z picia alkoholu oraz stosowania środków uzależnionych stanowią obecnie jedną z ważnych kwestii społecznych. Zjawiska te mają, bowiem istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia Polaków, zdolność do konkurencji na wymagającym rynku pracy a także relacje interpersonalne w środowisku społecznym.

Picie alkoholu i zażywanie środków odurzających w dalszym ciągu postrzegane są, jako swoisty sposób na życie, odtrutka na nudę, sposób na rozwiązywanie problemów.

Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych został opracowany w oparciu o rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii.

Uchwałą Rady Gminy w Brudzeniu Dużym Nr XXIV/173/20 z dnia 29 grudnia 2020 roku w sprawie ustalenia na terenie Gminy Brudzeń Duży maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych przyjęto limit łączny 150 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% i powyżej 18% zawartości alkoholu, a w 2020 r. wykorzystano – 64:

- 53 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- 11 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży (bary, restauracje).

Realizatorem Programu jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Odbiorcami programu są: dzieci i młodzież szkolna, osoby nadużywające alkoholu i ich rodziny, społeczność lokalna tut. gminy.

- Cele ogólne:
 - zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych na terenie gminy,
 - zapobieganie uzależnień, szczególnie wśród dzieci i młodzieży,
 - zapobieganie spożywania alkoholu, szczególnie przez dzieci i młodzież,
 - zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących problemów,
 - zwiększenie form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży w oparciu o programy profilaktyczne.
- Cele szczegółowe:
 - zwiększenie bezpieczeństwa środowiska rodzinnego,
 - propagowanie w społeczności lokalnej abstynencji i trzeźwości.

Zadania Programu stanowią integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Brudzeń Duży na lata 2017-2027.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu, a także realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii, należy do zadań własnych gminy (art. 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 5 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii).

W szczególności zadania te obejmują:

- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie;
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- Wspieranie działalności instytucji i stowarzyszeń spełniających kryteria merytoryczne i finansowe oraz zapewniających tym samym profesjonalny poziom realizacji programu i mających w statucie zapis dotyczący działalności na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych;

- Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
Zamierzone efekty programu - Ograniczenie dostępności alkoholu

Zakłada się, że realizacja programu doprowadzi do:

- lepszego zrozumienia środowiska lokalnego i dynamiki zjawiska uzależnienia,
- zapobiegania i reagowania na wszelkie formy uzależnień,
- stworzenia systemu pomocy i zapobiegania wszelkiej formie uzależnień,
- współpraca różnych systemów wsparcia (psychologicznego, socjalnego i prawnego) i instytucji pomocowych.

2) Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na terenie gminy Brudzeń Duży na rok 2020.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii jest sporządzony na podstawie Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity z Dz. U. 2018 poz. 1030) . Głównym celem programu jest ograniczenie używania narkotyków oraz związanych z tym problemów.

- Cele szczegółowe programu:
 - Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnych w zapobieganiu używania środków psychoaktywnych;
 - Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych;
 - Pogłębienie wiedzy na temat psychospołecznych uwarunkowań narkomanii;
 - Zwiększenie liczby kompetentnych realizatorów działań profilaktycznych;
 - Zwiększenie liczby i zróżnicowania dostępnych programów profilaktycznych uwzględniających problematykę zapobiegania narkomanii;
 - Opracowanie standardów postępowania leczniczego, rehabilitacyjnego i programów ograniczania szkód zdrowotnych;
 - Zwiększenie dostępności świadczeń w zakresie leczenia, rehabilitacji i ograniczania szkód zdrowotnych poprzez rozwój specjalistycznych placówek i programów;
 - Wprowadzenie systemu szkoleń dla personelu prowadzącego leczenie, rehabilitację i programy ograniczania szkód zdrowotnych;
 - Ograniczenie dostępności narkotyków dla indywidualnych użytkowników;
 - Poprawa współdziałania odpowiednich służb;
 - Stworzenie zintegrowanego systemu informacji o narkotykach i narkomanii;
 - Ocena i interpretacja trendów epidemiologicznych (rozmiary zjawiska, wzory używania, zachowania ryzykowne) oraz identyfikacja nowych zjawisk na scenie środków odurzających i związanych z tym nowych zagrożeń.
- Zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii:
 - Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
 - Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;

- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży;
- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii;
- Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

11.4. Ochrona zdrowia

ZDROWIE - Brudzeński Zakład Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o. jest podmiotem leczniczym w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. nr 12 poz. 654 z późn.zm.) Został utworzony przez Gminę Brudzeń Duży z przekształcenia SP ZOZ w Brudzeniu Dużym w Spółkę z 100% udziałem Gminy.

Miejscem udzielania świadczeń zdrowotnych jest siedziba Spółki:

ul. Jana Pawła II 2, 09-414 Brudzeń Duży;

Filia Sikórz: Sikórz 84, 09-413 Sikórz;

Filia Siecień: Siecień 134, 09-413 Sikórz.

Świadczenia zdrowotne są realizowane w ramach wizyt ambulatoryjnych oraz domowych na usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, leczenia stomatologicznego, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej i pielęgniarskiej opieki długoterminowej w godzinach pracy poszczególnych komórek organizacyjnych.

Celem Spółki jest udzielanie ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych oraz promocja zdrowia.

Zadaniem Spółki są działania służące zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia oraz inne działania medyczne wynikające z procesu leczenia lub przepisów odrębnych regulujących zasady ich wykonywania. Promocja zdrowia jako działania umożliwiające poszczególnym osobom i społeczności zwiększanie kontroli nad czynnikami warunkującymi stan zdrowia i przez to jego poprawę, promowanie zdrowego stylu życia oraz środowiskowych i indywidualnych czynników sprzyjających zdrowiu.

Spółka świadczy ambulatoryjne świadczenia zdrowotne w następujących zakresach:

- podstawowa opieka zdrowotna
 - świadczenia lekarza poz;
 - świadczenia pielęgniarki poz;
 - świadczenia położnej poz;
 - świadczenia pielęgniarki medycyny szkolnej;
 - program profilaktyki chorób układu krążenia;
 - transport sanitarny w poz;
- leczenie stomatologiczne
 - świadczenia ogólnie stomatologiczne;
 - świadczenia stomatologiczne dla dzieci i młodzieży do 18 r. ż.;
 - świadczenia w zakresie ortodoncji;

- pielęgniarstwa opieka długoterminowa domowa,
 - profilaktyczne programy zdrowotne,
- profilaktyka chorób odżywczych;
- ambulatoryjna opieka specjalistyczna,
- świadczenia otolaryngologii;
- świadczenia neurologii;
- świadczenia reumatologii;
- świadczenia chirurgii dziecięcej.

Liczba pacjentów korzystających z usług zakładu w roku 2020 wyniosła 4789, a liczba udzielonych świadczeń 28946.

W tym w ramach:

- POZ (podstawowej opieki zdrowotnej) liczba pacjentów wynosiła 3874, a liczba udzielanych świadczeń 24255;
- AOS (ambulatoryjnej opieki specjalistycznej) liczba pacjentów wynosiła 569, a liczba udzielanych świadczeń 1227;
- Stomatologii liczba pacjentów 1102, liczba udzielanych świadczeń 6244.

W 2020 r. udzielono 24255 porad, które dotyczyły najczęściej przeziębień, zakażeń górnych dróg oddechowych i samoistnego ciśnienia tętniczego, w tym 576 teleporad spowodowanych pandemią Covid-19.

Zdrowie – Brudzeński Zakład Opieki Zdrowotnej udziela świadczeń zdrowotnych finansowanych z środków publicznych ubezpieczonym oraz innym osobom uprawnionym do tych świadczeń na podstawie odrębnych przepisów nieodpłatnie.

Zdrowie – Brudzeński Zakład Opieki Zdrowotnej świadczy usługi dla 5161 pacjentów, w tym 141 podopiecznych Domu Pomocy Społecznej w Brwilnie. Opiekę lekarską zapewniają: lekarze rodzinni, pediatry, lekarze chorób wewnętrznych, chirurg dziecięcy, kardiolog, urolog, lekarz medycyny ogólnej

Świadczenia podstawowej opieki zdrowotnej wykonywane są w godzinach:

Brudzeń Duży: pon.-pn 8:00- 18:00;

Sikórz: pon.-pn 8:00- 12:00;

Siecień: pon.-pn 8:00- 12:00.

Opieka przez pielęgniarkę środowiska nauczania i wychowania sprawowana jest w szkołach:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Brudzeniu Dużym, 09-414 Brudzeń Duży, ul. Płocka 12;
- Szkoła Podstawowa w Siecieniu, Siecień 84, 09-411 Biała;
- Szkoła Podstawowa im. Gustawa Zielińskiego w Sikorzu Sikórz 85, 09-411 Biała;
- Szkoła Podstawowa w Maszewie Dużym, ul. Szkolna 14, 09-400 Maszewo Duże.

Opiekę stomatologiczną na terenie gminy w strukturze Zdrowie – Brudzeński Zakład Opieki Zdrowotnej zapewniało dwóch lekarzy w:

- Poradni stomatologicznej w Przychodni w Brudzeniu Dużym:
- świadczenia ogólnostomatologiczne;
- świadczenia ogólnostomatologiczne udzielane uczniom do 18 roku życia;

- Poradnia stomatologiczna w Siecieniu działająca od grudnia 2020 r.
 - świadczenia ogólnostomatologiczne;
 - świadczenia ogólnostomatologiczne udzielane uczniom do 18 roku życia.Również w Przychodni Brudzeniu Dużym działała Poradnia ortodontyczna dla dzieci i młodzieży. W związku z wystąpieniem pandemii Covid-19, decyzją Ministra Zdrowia Poradnia stomatologiczna była nieczynna od 19.03.2020 r. do 30.04.2020 r.

W Zdrowie – Brudzeński Zakład Opieki Zdrowotnej na podstawie zawartej z Narodowym Funduszem Zdrowia umowy funkcjonują następujące poradnie specjalistyczne:

Poradnia Otolaryngologiczna;

Poradnia Neurologiczna.

Rejestracja pacjentów do ww. poradni oraz lekarza podstawowej opieki zdrowotnej odbywa się codziennie w godzinach od 7.00 do 18.00 osobiście, telefonicznie lub przez osoby trzecie.

Zdrowie - Brudzeński Zakład Opieki Zdrowotnej realizował programy profilaktyczne i zdrowotne finansowane w ramach kontraktu z NFZ:

- Program grupowej profilaktyki fluorkowej w szkołach, który jest realizowany przez pielęgniarkę medycyny szkolnej. Świadczeniem tym objętych jest 760 dzieci w klasach od I- VI szkół podstawowych (finansowane przez NFZ);
- Szczepienia ochronne.

12. DZIAŁALNOŚĆ GMINNEGO PRZEDSIĘBIORSTWA KOMUNALNEGO BRUDZEŃ DUŻY SP. Z O.O.

Zadania własne gminy w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzenia ścieków w okresie od 01.01.2020 – 31.03.2020 Gmina wykonywała poprzez Przedsiębiorstwo MELGOS Sp. z o.o. z siedzibą w Gostyninie, które prowadziło na rzecz gminy w zakresie obsługi powierzonego mienia komunalnego związanego z dostawą wody i odprowadzenia ścieków w zakresie zapisanym w umowie zawartej między ww. Przedsiębiorstwem a właścicielem urządzeń tj. Gminą Brudzeń Duży. Od 01.04.2020 roku zadania własne gminy w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Brudzeń Duży zgodnie z uzyskanym zezwoleniem wydanym przez Wójta Gminy Brudzeń Duży realizuje Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne Brudzeń Duży Sp. z o.o.

Działalność Spółki prowadzona jest zgodnie z ustawą Kodeksu Spółek Handlowych, ustawą Prawo Wodne, ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków, Prawo ochrony środowiska a także innymi aktami prawnymi m.in. rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej w sprawie określania taryf, wzoru wniosków o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków.

Podstawową działalnością Spółki są usługi wodociągowe i kanalizacyjne, które Spółka realizuje zgodnie z ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków na terenie gminy Brudzeń Duży.

Celem działania Spółki jest:

- zapewnienie zdolności posiadanych urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych do realizacji dostaw wody w wymaganej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem oraz dostaw wody i odprowadzania ścieków w sposób ciągły i niezawodny;
- zapewnienie należytej jakości dostarczanej wody i odprowadzanych ścieków określonych w obowiązujących przepisach i pozwoleniach oraz odpowiedni sposób monitorowania jakości, zadowalający odbiorców usług;
- rozwój przedsiębiorstwa poprzez ustalenie i realizację polityki inwestycyjnej ustalonej w wieloletnich planach rozwoju i modernizacji;
- racjonalne gospodarowanie powierzonymi zasobami wodnymi;
- ochrona środowiska, szczególnie w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej;
- kształtowanie podstaw konsumenckich, w szczególności racjonalizacji użytkowania wody i ograniczania zanieczyszczenia ścieków realizowane poprzez nowoczesne rozwiązania techniczne, skuteczną politykę informacyjną, konsultacje społeczne, edukację ekologiczną, itp. działania;
- działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzenia ścieków, którego celem jest osiągnięcie niezbędnych przychodów, stanowiących podstawę kalkulacji taryf, gwarantujące zapewnienie odpowiedniej jakości

usług, pokrycie uzasadnionych wydatków na eksploatację, utrzymanie i rozwój systemów wodociągowo-kanalizacyjnych;

- ochronę interesów odbiorców usług, m.in. poprzez odpowiednią systematykę kosztów, politykę taryfową;
- rozwój usług dodatkowych mających na celu wykorzystania potencjału technicznego i intelektualnego Spółki, których celem jest osiągnięcie odpowiednich zysków i zmniejszanie kosztów działalności podstawowej.

Woda dostarczana jest mieszkańcom gminy, po jej uzdatnieniu i uzyskaniu wymaganych parametrów jest podawana dla odbiorców usług z trzech stacji uzdatniania wody, dalej SUW będących własnością Gminy Brudzeń Duży:

- Ujęcie wód podziemnych na Stacji Uzdatniania Wody w Brudzeniu Dużym jest usytuowane na działce w centralnej części miejscowości, w pobliżu Urzędu Gminy i drogi Płock – Dobrzyń. Ujęcie bazujące początkowo na dwóch, później czterech studniach, ujmujących wodę z czwartorzędowej warstwy wodonośnej na głębokości 50-60 m, powstało w roku 1980. Obecnie funkcjonują dwie studnie.
- Ujęcie wód podziemnych na Stacji Uzdatniania Wody w m. Karwosieki Cholewice, usytuowane na działkach nr 87/3 i 92/2, powstało w 1985 roku. Na ujęciu istnieją cztery studnie głębinowe, oznaczone numerami 1,2,3 i 4.
- Ujęcie wód podziemnych na Stacji Uzdatniania Wody w Siecieniu jest usytuowane na działce nr 216/11. Na działce funkcjonują dwie studnie głębinowe o numerach 2 i 3.

Od 01.04.2020 r. wykonano 28 szt. przyłączy wodociągowych na terenie gminy Brudzeń Duży o łącznej długości 702,50 m oraz wydano warunki techniczne na wykonanie przyłączy w ilości 59 szt.

Łączna produkcja wody na Stacjach Uzdatniania Wody w gminie Brudzeń Duży w 2020 r. wyniosła 408 278m³ natomiast sprzedaż 195 368 m³.

Na terenie gminy Brudzeń Duży zlokalizowane są dwie oczyszczalnie ścieków.

Odprowadzanie ścieków oczyszczonych z oczyszczalni ścieków typu BIO C150, zlokalizowanej w miejscowości Bądkowo Kościelne na działce nr 152/1, do wód rzeki Skrwy Prawej w km 27+610 jej biegu. Dopuszczalna ilość ścieków oczyszczonych w oczyszczalni wg pozwolenia wodnoprawnego to $Q_{\text{śr.dob}} = 150,0 \text{ m}^3/\text{d}$.

Odprowadzanie ścieków oczyszczonych z oczyszczalni ścieków mechaniczno-biologiczna, zlokalizowanej w miejscowości Siecień na działce nr 166/168, 166/170, 419/1. Dopuszczalna ilość ścieków oczyszczonych w oczyszczalni wg pozwolenia wodnoprawnego to $Q_{\text{śr.dob}} = 80,00 \text{ m}^3/\text{d}$.

oraz Mechaniczno-Biologiczna Oczyszczalnia Ścieków w miejscowości Rokicie, właścicielem oczyszczalni jest Spółdzielnia Mieszkaniowa „Rokicie” z/s Rokicie 26, gm. Brudzeń Duży. Od października 2017 r. użytkownikiem oczyszczalni jest Gmina Brudzeń Duży, średnia dobową przepustowość oczyszczalni 8,5m³/d.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami taryfy za zbiorowe odprowadzenie ścieków i zbiorowe zaopatrzenie w wodę dla Gminy Brudzeń Duży zatwierdzone zostały przez organ regulacyjny decyzją nr WA.RZT.70.500.6.2020 z dnia 02 czerwca 2020 roku Dyrektora Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie na okres 18 miesięcy tj. od 15.06.2020 do 14.12.2021 r.

Tabela 45. Wysokość cen i stawek opłat za wodę i ścieki

Wyszczególnienie	Jedn. miary	Okres obowiązywania
		15.06.2020 do 14.12.2021
		Wielkość cen i stawek opłat / opłaty abonamentowej
Woda		
Gospodarstwa domowe cele socjalno-bytowe	zł/m ³	3,22 zł/6,95 zł
Cele produkcyjne	zł/m ³	3,45 zł/6,95 zł
Cele socjalno-bytowe (ryczałtowcy)	zł/m ³	3,22 zł/5,67 zł
Cele ppoż wnikające z art. 22	zł/m ³	3,45 zł/1,82 zł
Ścieki		
Ścieki bytowe (odprowadzane do oczyszczalni w Siecieniu)	zł/m ³	6,45 zł/3,54 zł
Ścieki komunalne (odprowadzane do oczyszczalni w Siecieniu)	zł/m ³	6,61 zł/3,54 zł
Ścieki bytowe (odprowadzane do oczyszczalni w Bądkowie Kościelnym)	zł/m ³	6,54 zł/3,54 zł
Ścieki komunalne (odprowadzane do oczyszczalni w Bądkowie Kościelnym)	zł/m ³	6,61 zł/3,54 zł

W związku ze złym stanem urządzeń odpowiedzialnych za poprawne funkcjonowanie procesu technologicznego oczyszczania ścieków na obiektach Oczyszczalni ścieków Bądkowo Kościelne i Siecień wraz z przepompowniami dokonano zakupu i wymiany mieszadeł, wymianę dyfuzorów powietrza, wymianę płytek grafitowych w dmuchawach, zakup dodatkowych (awaryjnych) pomp ściekowych. Natomiast ze względu na brak pomp awaryjnych oraz dodatkowych kompresorów powietrza, dokonano zakupu zapasowych pomp głębinowych oraz kompresora zabezpieczających ewentualne przestoje wody do odbiorców na Stacjach Uzdatniania Wody. Stan studni głębinowych nie odpowiadał wymogom sanitarnym dla tego typu urządzeń w związku z tym zostało wykonane uszczelnienie studni głębinowych oraz odświeżenie powłok malarskich, dezynfekcji studni. Niezbędna była również wymiana wodomierza głównego na stacji uzdatniania wody w Siecieniu ze względów technicznych. Zaplanowane remonty uzbrojenia sieci wodociągowej wynikają z przeprowadzanych przez Spółkę przeglądów technicznych sieci wodociągowej na terenie Gminy. Przy kwalifikowaniu do remontu, wzięto pod uwagę stan techniczny a mianowicie uszkodzone i niedziałające hydranty zewnętrzne p.poż, zasuwę odcinającą sieć oraz uzupełnienie nieistniejącego oznakowania wyżej wymienionych urządzeń.

W związku z aktualną sytuacją epidemiologiczną w kraju wywołaną zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 i odnotowanym w ostatnim okresie znaczącym wzrostem zachorowań Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne Brudzeń Duży Sp. z o.o. zmuszone zostało do wstrzymania na terenie Gminy Brudzeń Duży zaplanowanych wymian wodomierzy głównych u odbiorców wynikających z przeprowadzanych kontroli. Wymieniane wodomierze główne będą dostosowane do odczytu radiowego, który w przyszłości planuje się wdrożyć na terenie Gminy.

Materiał przygotował:

Zespół pracowników Urzędu Gminy i Jednostek Organizacyjnych.

Opracował i sporządził:

Zastępca Wójta Gminy Brudzeń Duży Maria Agnieszka Maraszek.

Zatwierdził:

Wójt Gminy Brudzeń Duży Andrzej Dwojnych.